

**VII SUOMALAIS-
UGRILAISTEN KANSOJEN
MAAILMANKONGRESSI**

Lahti 15.-17.6.2016

*Suomalais-ugrilaiset kansat
kohti kestäväää kehitystä*

Alustukset ja päätökset

Sisällysluettelo

Alkusanat	1
Pääohjelma	2
Tervehdykset ja puheet:	
- Sauli Niinistö, Tasavallan presidentti.....	4
- Toomas Hendrik Ilves, Viron presidentti.....	6
- János Áder, Unkarin presidentti.....	9
- Vladimir Putin, Venäjän presidentti.....	12
- Aleksandr Zhuravski, Venäjän varakulttuuriministeri.....	13
- Sanni Grahn-Laasonen, opetus- ja kulttuuriministeri.....	20
- Valeri Markov, Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatio- komitean puheenjohtaja.....	24
- Jyrki Myllyvirta, Lahden kaupunginjohtaja.....	29
- Francesco Bandarin, Unescon kulttuuriosaston apulaisjohtaja.....	30
- Gunvor Kronman, Suomen Unesco-toimikunnan jäsen.....	32
- Alexey Tsykarev, YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien asiantuntija- mekanismin puheenjohtaja.....	34
- Maria Lohela, eduskunnan puhemies.....	38
Teemaistuntojen ohjelmat ja suositukset:	
- Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville.....	40
- Suomalais-ugrilainen informaatioympäristö: kehitysnäkymät.....	46
- Kansalaisyhteiskunta ja valta.....	48
- Talous ja ympäristö.....	51
- Väestö- ja muuttoprosessit. Vanhat ja uudet diasporat.....	53
Päätöslauselma	56
Osallistujat kansoittain	58

Alkusanat

VII Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressi kokoontui 15.-17.6.2016 Sibeliustalossa Lahdessa. Pääteemana oli Suomalais-ugrilaiset kansat kohti kestävä kehitystä. Kongressi kokosi uralilaisia kieliä puhuvat kansat yhteiseen foorumiin käsittelemään kielen ja kulttuurin säilyttämiseen ja elvyttämiseen sekä alkuperäisiä ja vähemmistökansojen oikeuksiin liittyviä kysymyksiä. Teemaistuntojen lukuisissa keskusteluissa tarkasteltiin suomalais-ugrilaisen informaatioympäristön kehitysnäkymiä, kansalaisyhteiskunnan toimintaa, talous- ja ympäristöasioita sekä väestökehitykseen, terveyteen ja muuttoliikkeisiin liittyviä prosesseja.

Kongressiin osallistui edustajia 22 kansasta. Suomalaisten, unkarilaisten ja virolaisten lisäksi edustettuina olivat karjalaiset, komit, komipermjakit, marit, mordvalaiset, udmurtit, vepsäläiset, inkeriläiset, mansit, hantit, nenetsit, vatjalaiset, inkeröiset, enetsit, nganasanit, liiviläiset, setukaiset, kveenit sekä saamelaiset. Yhteensä kongressissa oli 550 osanottajaa mukaan lukien 40 tiedotusvälineiden edustajaa.

Kongressin avasi tasavallan presidentti **Sauli Niinistö**. Tervehdyksensä esittivät myös Viron presidentti **Toomas Hendrik Ilves** ja Unkarin presidentti **János Áder** sekä Venäjän varakulttuu-

riministeri **Aleksandr Zhuravski**, joka esitti puheenvuoronsa yhteydessä presidentti **Vladimir Putinin** lähettämän tervehdyksen. Opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** puhui kestävä kehityksen teemasta. Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitean raportin esitti komitean pitkäaikainen puheenjohtaja **Valeri Markov**. Päättösistunnossa kuultiin eduskunnan puhemies **Maria Lohelan** puheenvuoro.

Kongressin päättäjäpäivänä hyväksyttiin kongressin päätöslauselma ja kuultiin teemaistuntojen raportit ja suositukset tulevalle toiminnalle. Konsultaatiokomitea valitsi uudeksi puheenjohtajaksi karjalaisen **Tatjana Klejetrovan**. Seuraava maailmankongressi järjestetään neljän vuoden päästä, vuonna 2020 Tartossa, Virossa.

Maailmankongressin pääjärjestäjänä toimi Suomi-Venäjä-Seura yhteistyössä muiden suomalais-ugrilaisessa toiminnassa mukana olevien suomalaisten järjestöjen kanssa. Kansainvälisesti valmisteluista vastasi Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitea.

Merja Hannus

Konsultaatiokomitean Suomen koordinaattori
Suomi-Venäjä-Seuran pääsihteeri

Suomalais-ugrilaiset kansat – kohti kestäväää kehitystä

Ohjelma

15.6.2016 Keskiviikko

- 15.00-18.00   **Kongressin avajaiset ja ensimmäinen yleisistunto, Sibeliusstalo, Pääsali**
- Saamelaisräppäri **Ailu Valle**
  - Lahden tanssiopiston nuorten ja Lahden konservatorion kamariorkesterin esitys
- Tervehdykset: Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö**
Viron Tasavallan presidentti **Toomas Hendrik Ilves**
Unkarin Tasavallan presidentti **János Áder**
Venäjän Federaation varakulttuuriministeri **Aleksandr Zhuravski**
- Puheenvuorot: Opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen**
- Suomalais-ugrilaiset kansat kohti kestäväää kehitystä
- Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitean raportti,
komitean puheenjohtaja **Valeri Markov**
- Lahden kaupunginjohtaja **Jyrki Myllyvirta**
- 17.00   Tauko
- 17.15   Vahvistetaan kongressin työskentelyelimet:
- asiakirjavalioikunta
- asiakirjavalioikunnan puheenjohtaja
- Kansainvälisten järjestöjen edustajat:
Gunvor Kronman, Suomen Unesco-toimikunnan jäsen
Aleksei Tsykarev, YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien
asiantuntijamekanismin puheenjohtaja
- 20.30   **Vastaanotto**, Metsähalli
Tervehdyssanat **Anita Lehikoinen**, kansliapäällikkö,
opetus- ja kulttuuriministeriö

16.6.2016 Torstai

- 09.30-12.30 **Temaattiset istunnot**, Sibeliustalon kokoustilat (erillinen ohjelma)
1. Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville
  2. Suomalais-ugrilainen informaatioympäristö; kehitysnäkymät
  3. Kansalaisyhteiskunta ja valta
  4. Talous ja ympäristö
  5. Väestö- ja muuttoprosessit. Vanha ja uusi diaspora.
- 12.30-14.00 Lounas, Metsähalli
Muusikkokollektiivi Ääninen esiintyy
- 14.00-15.30 Temaattiset istunnot jatkavat työskentelyä (erillinen ohjelma)
- 15.30-17.00 Open sessions
- 18.00-19.00 **Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitean kokous**
- 19.30 **Iltakonsertti**, Sibeliustalo
- 20.30 **Vastaanotto**

17.6.2016 Perjantai

- 09.00-11.00 Temaattiset istunnot jatkavat työskentelyä (erillinen ohjelma)
- 11.30-14.00 **Yleisistunto**, Sibeliustalo, Pääsali
Esitellään temaattisten istuntojen tulokset, istuntojen moderaattorit
VII maailmankongressin loppuasiakirjan käsittely ja hyväksyminen
- Eduskunnan puhemies **Maria Lohela**
Viron delegaation edustaja **Tõnu Seilenthal**
Musiikkiesitys: Reval Ensemble, Viro
Kongressin päätös
- 14.00-15.00 Lounas, Metsähalli

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö

Minulla on suuri ilo ja kunnia toimia tämän suomalais-ugrilaiden kansojen seitsemännen maailmankongressin suojelijana. Toivotan lämpimästi tervetulleiksi arvoisat Viron ja Unkarin kollegani, arvoisat ministerit Venäjältä ja Virosta, muut kutsuvieraat sekä erityisesti suomalais-ugrilaiden ja samojedikansojen järjestöjen varsinaiset edustajat ja tarkkailijat. Tämä on minulle samalla mieluisa tilaisuus osallistua jo toista kertaa Suomen tasavallan presidenttinä maailmankongressiin, joka neljän vuoden välein kokoaa sukukansojemme edustajia ympäri maailmaa.

Lahden Sibeliustalo ja kauneimmillaan oleva kesä täällä Vestjärven rannalla tarjoavat oivat puitteet kongressille, jonka teemana on osuvasti ”suomalais-ugrilaiset kansat – kohti kestävää kehitystä”. Kongressi tarjoaa erinomaisen tilaisuuden tarkastella kansojen tämänhetkistä tilannetta niin kielen, informaatioympäristön kehityksen, talouden ja ympäristön, kuin myös kansalaisyhteiskunnan ja muuttoliikkeiden näkökulmista.

Tässä maailmankongressissa eivät ole mukana ainoastaan Suomen, Viron, Unkarin ja Venäjän lukuisat suomalais-ugrilaisia ja samojedikansoja edustavat kansalaisjärjestöt, vaan myös muissa maissa asuvien vähälukuisten tai uhanalaisten kieliryhmien kuten liiviläisten ja kveenien kansalaisjärjestöt. On ilahduttavaa, että kohtaamme Lahdessa sukukansojemme edustajia niin Keski- ja Pohjois-Euroopasta, Itämeren rannoilta kuin myös laajalta Venäjältä aina sen pohjoisimpia alueita myöten.

Suomalais-ugrilaiset kansat elävät maailmassa, jossa suuret valtakielet hallitsevat kansainvälistä mediaympäristöä ja näin vähentävät pienten kielten ja kulttuurien elävänä säilymisen mahdollisuuksia. Suomalais-ugrilaiden kielten puhujia on kaikkiaan yli 23 miljoonaa,

joka on sinänsä laaja joukko. Useat kieliryhmämme kielet ovaikin verrattain vahvoja, mutta monet pienemmistä suomalais-ugrilaisista kielistä ovat uhanalaisia ja vaarassa kuolla sukupuuttoon. Tämän kongressin puitteissa tapahtuvan yhteistyön suuret haasteet liittyvätkin pienten kielten säilyttämiseen ja elvyttämiseen samoin kuin alkuperäiskansojen ja vähemmistöihin kuuluvien oikeuksiin liittyviin kysymyksiin.

Kunkin suomalais-ugrilaisen kansan ja sen kielen asema on erityinen ja historiallisen kehityksen tulos. Kielet muuttuvat jatkuvasti niitä käyttävien yhteisöjen mukana. Vuorovaikutus ja sen kautta tapahtuva uuden oppiminen ja uudistuminen on yksi merkki kielen elinvoimaisuudesta. Koulutus on keskeinen keino säilyttää ja kehittää alkuperäiskansojen ja vähemmistöjen kulttuuria. Valtion toimet eivät kuitenkaan yksin riitä alkuperäiskansojen ja vähemmistöjen kielten elvytyksessä, vaan tarvitaan myös muita aktiivisia toimijoita. Tällaisia elvytystoimia tarvitsee muun muassa karjalan kieli, jota Suomessa puhuu aktiivisesti vain noin 5000 henkilöä, mutta sitä ymmärtää huomattavasti suurempi määrä. Karjalan tasavallassa ja Tverin alueella karjalan kieltä taitavia on huomattavasti suurempi määrä.

Suomi viettää ensi vuonna itsenäisyytensä 100. juhlavuotta. Tarinamme kansana ja kulttuurina on kuitenkin paljon pidempi. Omaa menneisyyttämme ymmärtääksemme olemme aina kiinnittäneet huomiota myös sukukansoihimme. Tutkijoilla on tässä ollut erityinen rooli meille kaikille. Kunnia siitä, että olemme täällä tänään, kuuluuakin niille lukuisille kielitieteilijöille, arkeologeille, kansatieteilijöille, maantieteilijöille ja muille tutkijoille, jotka ovat luoneet vankan pohjan laaja-alaiselle yhteistyöllemme.

Suomessa uraa uurtavaa oli Helsingin yliopiston ensimmäisen suomen kielen professorin M.A. Castrénin työ suomalais-ugrialaisten ja samojedikielten eli uralilaisten kielten tutkimuksen ja kansatieteen aloilla. Castrén työskenteli yhdessä Suomen kirjakielen kehittäjän ja kansalliseepoksemme Kalevalan luoja Elias Lönnrotin kanssa tekemällä vuonna 1842 yhteisen tutkimusmatkan Lappiin sekä Luoteis- ja Pohjois-Venäjälle tutkien sukulaisheimojen kieltä ja kansantapoja. Castrénin tutkimustyötä ovat jatkaneet monet kielen ja kulttuurin tutkijat Suomen lisäksi niin Venäjällä, Virossa kuin Unkarissakin. Olen iloinen siitä, että tämä tutkimustyö jatkuu elävänä maittemme yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa.

Teemme suomalais-ugrialaista yhteistyötä tietoisena menneestä, mutta tulevaisuutta varten. Maailma ympärillämme muuttuu vauhdilla. Tuntemme sen vaikutukset talouteen ja turvallisuuteen niin yksilöinä kuin kansakuntinakin. Tämän hetken kansainvälisten kriisien paljolti luomien muuttoliikkeiden valossa meidän on ehkä helpompi ymmärtää, että myös menneisyydessä on ollut muuttoliikkeitä, jotka ovat ajan saatossa jottaneet suomalais-ugrialaisten kansojen ja kielten tämänhetkiseen tilanteeseen. Globaalitalouden muutokset, kriisit ja konfliktit luovat uutta todellisuutta myös kielivähemmistöille. Tavoitteena ei voikaan olla olosuhteiden muutoksen pysäyttäminen, vaan muuttuvissa olosuhteissa menestyminen.

Nuorissa on tulevaisuus. Näin on tietysti myös suomalais-ugrialaisuuden tulevaisuutta rakennettaessa. Yhä verkottuneemmassa

maailmassa vähemmistöjen kulttuuriin ja kieleen perustuvan identiteetin säilyttäminen on haastavampaa kuin koskaan aikaisemmin. Mutta vain nuorten mukanaan tuoman innon, uusien ajatusten ja toimintatapojen myötä voi myös suomalais-ugrialaisten kansojen nykyuotoinen, miltei neljännesvuosisataa vanha yhteistyö, jatkua ja kehittyä. Tässä yhteydessä haluan myös korostaa suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressin luonnetta kansalaisjärjestöjen välisenä yhteistyönä, jota osallistujavaltiot tukevat. Kansalaisten ja heidän järjestöjensä vapaa toiminta ja mahdollisuus yhteistoimintaan ovat vahva ja aito uutta luova voima.

Seuraava maailmankongressi järjestetään sovitun rotaation mukaisesti Virossa. Maailmankongressien järjestämisestä vastaavan konsultaatiokomitean päämaja on ollut Suomessa Suomi-Venäjä-seurassa. Haluan lausua lämpimät kiitokseni konsultaatiokomitealle niin tämän kongressin järjestämisestä kuin sinnikkästä ja tuloksellisesta työstä maailmankongressiprosessin säilyttämisessä elävänä ja dynaamisena. Suuret kiitokset myös niille lukuisille kansalaisjärjestöille ja vapaaehtoisille, jotka ovat osallistuneet maailmankongressin järjestelyihin.

Hyvät ystävät ja sukulaiset,

avaan kongressin ja toivotan kaikille läsnäolijoille mielenkiintoisia ja tuloksellisia kongressipäiviä kesäisessä Lahden kaupungissa ja sen luonnonkauniissa ympäristössä.

Kiitos!

Viron tasavallan presidentti Toomas Hendrik Ilves

Hyvät heimolaiset ja ystävät!

Aivan aluksi kutsun teidät mielikuvitusmatkalle täältä Lahdesta Suomenlahden ylitse Viron kaakkoisrajan tuntumaan, jossa Venäjän kupeessa sijaitsee alle sadanviidenkymmenen asukkaan kylä Obinitsa. Kaikesta huolimatta tämä vanha setukaiskylä toimi viime vuonna miljoonien suomalais-ugrilaiden kulttuuripääkaupunkina. Se osoitti, miten pieni voi itse asiassa olla suuri.

Setukaiset asuvat pääasiassa Virossa, heitä on kymmenisen tuhatta henkeä, ja heidän omistautuneisuutensa ja sisunsa voisivat olla meille kaikille kuin kompassi, joka osoittaa, miten on mahdollista ylläpitää omaa alkuperäistä kulttuuria, niin että se kestää myös vaikeiden aikojen ja välttämättömien muutosten yli. Oman tahtonsa lisäksi heillä on Viron valtion tuki ja ymmärrys.

Kun siirrytään hieman etelämmäksi, nähdään, miten liiviläisten kulttuuri elpyy ja palaa kuin kuoleman rajalta heimokansojen ja Latvian valtion avustuksella.

Tiedän hyvinkin henkilökohtaisesti, sukuni kokemuksesta, miten oman kansan kulttuurin ja kielen voi säilyttää myös silloin, kun joutuu asumaan poissa kotimaasta. Perheeni pakeni neuvostomiehitystä länteen, jossa me kohtalotovereidemme kanssa vaalimme kansamme kulttuuria, ja mikä tärkeintä, pidimme sen elossa. Tietenkin tämä kaikki tapahtui vielä mahtavammissa muodossa myös miehityksessä Virossa, jossa virolaiset säilyttivät kielensä ja kulttuurinsa edistään sitä vieraan vallan painostuksesta ja kaikista vastatuulista huolimatta.

Aihe, josta meidän on syytä tässä keskustella, on suomalais-ugrilaisen maailman säilyminen ja kehittyminen. Se on paljon enemmän kuin vain pelkkää kansankulttuurin tallen-

tamista ja säilyttämistä. Se on suurempien tukea, apua ja luottamusta, joka auttaa pieniäkin kasvamaan.

Nykyisessä globaalissa kylässä, kuten maailmanlaajuisista tietoyhteiskuntaa kutsutaan, tiedetään hyvin, että avoimuuden ja kansainvälistymisen vastakohtana vahvistuu kaikkialla myös lokaalisuus, valtiota paljon pienempien yhdyskuntien identiteetti ja riippumaton kollektiivinen itsetunto.

Tässä ilmeneekin vapaan maailman vahvuus. Vapaa ja demokraattinen yhteiskunta tukee pienten ja erilaisten kulttuurien säilymistä kannalta tärkeitä hankkeita, ja se tukee omaleimaisuutta, jotta kaikkien pienten kansojen kielet ja kulttuurit säilyisivät.

Olkaamme siis suomalais-ugrilaisessa maailmankongressissa keskenämme vilpittömiä. Vilpittömiä myös huolestamme Venäjän suomalais-ugrilaiden kansojen lukumäärän ja suomalais-ugrilaiden kielten puhujamäärän supistumisesta. Se on yhteistä huolta omasta identiteetistämme, joka olisi paljon köyhempi ilman Venäjän suomalais-ugrilaisia kansoja.

Millaisia tyhjiä aukkoja siihen jäisikään, jos heittäisimme kulttuuristamme pois Lennart Meren elokuvat, Veljo Tormiksen sävellykset tai Kaljo Pöllun grafiikan. He kaikki pohjasivat Venäjän suomalais-ugrilaiden kansojen kulttuuriperintöön.

Näitä kansoja tukiessamme tuemme siis itseämme, omaa kieli- ja kulttuurialuettamme. Tuemme koko maailman kulttuurista rikkautta ja monipuolisuutta.

Pienet ja ainutlaatuiset suomalais-ugrilaiset ja samojedikansat tarvitsevat suurempien suojaa ja tukea. Vatjaa ja enetsiä puhuu muutama kymmenen henkeä, inkeroista ja nganasania satakunta ihmistä. He ovat ai-

noita ja viimeisiä. He ovat meidän kaikkien yhteinen aarre. Osa ihmiskunnan rikkautta, joka vaatii hyvin erityistä huomiota. Olemme tottuneet suojelemaan uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja, listaamaan niitä punaisiin kirjoihin, sekä lakisääteisesti että hyvin radikaalein menetelmin. Kuitenkin kielten häviämiseen, jonka taustalla ovat raaka-ainepohjaisen talouden kehittäminen ja konflikti hyvin pienten ja ainutlaatuisien kansansirpaleiden ja suurtuottajien välillä, suhtaudutaan kuin luonnolliseen prosessiin.

Siperian öljykenttien alkuperäiskansojen kärsimyksistä punainen lumi, joka huolestutti jo kolmekymmentä vuotta sitten, ei voi olla 2000-luvun normaaliutta, johon tyydytään vaiti ja välinpitämättömänä. Kenenkään taloudellinen hyöty ei voi olla kielten ja kulttuurien häviämistä tärkeämpää, koska sillä tavalla tuhoutuu osa meistä kaikista. Köyhdyimme itse samoin kuin koko ihmiskunta.

YK:n alkuperäiskansojen foorumi ja virolainen sen jäsenenä antavat globaalilla tasolla panoksensa, jotta näin ei kävisi. Koska oman valtion omistavilla suomalais-ugrilaisilla kansoilla on velvollisuus tukea pienempiä heimokansojamme. Näin ollen olen erittäin iloinen suomalais-ugrialaisten kylien foorumin aloitteesta, joka tukee heimokansoja ja edistää yhteistyötämme.

Välitän iloisena teille myös Viron tiedeakatemian esimiehen Tarmo Soomeren idean, joka auttaisi venäjäksi kirjoittavia suomalais-ugrilaisia kielentutkijoita saamaan tutkimustuloksensa maailman akateemisen yhteisön ulottuville kääntämällä ne englanniksi ja julkaisemalla ne *Linguistica Uralica* -lehdessä, mutta tämäkin edellyttää maidemme yhteistyötä.

Suomalais-ugrialaista maailmaa katsoessamme meidän täytyy nähdä tästä yhteistyöstä nouseva voima, koska vain yhdessä pystymme

tekemään jotakin. Epätoivo ei auta koskaan; siitä täytyy aina päästä yli.

Arvoisat kuulijat!

Ajatelkaamme virolaisten ja suomalaisten kohtaloa. Näiden kahden suomalais-ugrilaisen valtion kansojen keskuudessa ovat käynnistyneet vilkkaat valmistelut maiden ensimmäisen suuren juhlan, itsenäisyyden satavuotispäivän viettoa varten. Tässä suomalais-ugrilaisessa universumissa tämä tosiasia on varmasti muistamisen ja tulkinnan arvoinen.

Viron historia ja kokemus virolaisuuden ylläpidosta osoittavat, että vaikka virolaisten kansallinen herääminen alkoikin eri paikoissa maaseudulla, aatteen laajempi kattavuus edellytti kaupunkien sivistyneistön ja yrittäjien mukaantuloa, johtosemaa ja sitoutumista. Vaikka virolaiset kutsuvat itseään nykyäänkin silloin tällöin ”maakansaksi”, itsenäisyytemme avaimet olivat jo vuosisata sitten kaupungissa ja ne ovat siellä jatkossakin.

Kaupunkeja luonnehdittaessa puhutaan usein kosmopoliittisuudesta. Kaupungeissa kukoistaa erilaisuus. Kaupungeissa maailmansalaiset saarnaavat rajojen tai usein myös kansakuntien puuttumisesta. Silti millekään kansalle ei ole riittänyt eikä nähtävästi riittä jatkossakaan, että se on maaseudulla elinvoimainen ja vaalii konservatiivisia arvoja mutta luovuttaa omat kaupunkinsa vieraille vieraalla kielellä ja mielellä hallittaviksi.

Virolaiset ymmärsivät sen yli vuosisata sitten erittäin hyvin, ja kaupunkien itsehallinnon käsiinsä ottamisen lisäksi kansallismielinen sivistyneistö perusti pian juuri kaupunkeihin keskeisiä kulttuurisia, taloudellisia ja lopulta myös poliittisia laitoksia, joista tuli vuosikymmenen päästä tasavallan kulmakiviä.

Kaikki, mikä oli syntynyt ja luotu maaseudulla, oli kyllä omaa ja rakasta, mutta sellaisia asioita, kuten pankkia, teatteria, laivaosuuskuntaa tai puoluetta, ei olisi voitu perustaa muutamana kymmenenä asumuksena hajakylässä.

Kaupungistumista ei voi eikä saa pitää esivanhempien tapojen ja kulttuurin hylkäämisenä tai oman kansan pettämisenä. Kaupungistuminen tulee nähdä mahdollisuutena edistää omaa kulttuuria ja säilyä kansana.

Toinen kokemuksemme kertoo ystäväistä.

Neuvostoliiton miehitettyä Viron menetimme tietysti myös ulkomailla sijainneet suurlähetystöt. Toki meillä oli ahkeria lähettiläitä, jotka jatkoivat vailla vapautta jääneen kansan edustamista ja jotka jatkuvasti tunnustettiin Viron edustajiksi. Tarvitsimme kuitenkin myös aivan toisenlaisia lähetystöjä vapaan maailman monissa maissa ja kaupungeissa viime vuosisadan jälkipuoliskon miehitysvuosikymmenien aikana. Virolaisten pakolaisten seurat, liitot ja alueettoman valtion laitokset pitivät yllä valtion oikeudellista jatkuvuutta ja mahdollistivat miehityksen tunnustamattomuuspolitiikan jatkumisen.

Virolaisia ei riittänyt kaikkialle, ja esimerkiksi täällä Suomessa ei ollut virolaisten pakolaisten yhdyskuntaa. Lähetystö ei kuitenkaan jäänyt sen takia syntymättä. Kun itse ei kykene, niin ystävät auttavat. Uskon, että juuri täällä Suomessa kirjoitettiin 1980-luvulta Viron viralliseen uudelleenitsemiseen asti Viron diplomatian loisteliaimpia lukuja, ja epävirallisina diplomaatteina toimivat vapaaehtoiset suomalaiset heimoveljemme. Viron kulttuuriedustuksena aloittaneesta Tuglas-seurasta tuli Neuvostoliiton hajoamisen ajan murroshetkinä yhä selväpiirteisemmin Viron poliittinen edustus, mikä huipentui siihen, että vuoden 1991 elokuun

kuumina päivinä ulkoministeri Lennart Meri sisusti juuri Tuglas-seuran tiloihin maailmanlaajuisen päämajansa.

Hyvät maailmankongressin osallistujat!

Enää on vain hieman yli sata päivää siihen hetkeen, jolloin 107 vuoden ikäinen Viron kansallismuseo avaa Tartossa uuden ja loistavan kotinsa, ensimmäisen varsinaisen kotinsa. Tämän museon horjumattomiin perinteisiin ovat kuuluneet myös sukukansojen kulttuuriaineiston kerääminen, tutkimus ja edistäminen. Nyt se nousee täysin uudelle tasolle, koska pelkästään suomalais-ugrilaisia kansoja esittelevä pysyväsnäyttely kattaa 1 100 neliometriä eikä siis ole paljon pienempi kuin esimerkiksi Helsingissä sijaitseva Viron suurlähetystön rakennus.

Tämä näyttely on kiinnekohta, jonka ympärillä suomalais-ugrialaisten kansojen elämän tulee poreilla. Tarttoon on siis syntymässä kaikkien pienten suomalais-ugrialaisten kansojen lähetystö.

Alkuperäiskansojen ei tarvitse pelätä kulttuurinsa ja historiansa vaalimista. Päinvastoin, niiden ainutkertainen erityisyys on heidän ylpeytensä ja arvonsa, meidän kaikkien yhteinen aarre.

Hyvät heimoveljet, ymmärtäkäämme ja hyödyntäkäämme toteamusta, että jokaisen suomalais-ugrialaisten kansan kestävä kehityksen selkärankana on myös erittäin pitkällä aikavälillä hyvä ja tukeva maailmanlaajuinen ystävyysverkosto.

Vaalikaamme ja rakentakaamme siis sitä. Jotta pieni mutta sisukas kielipuomme vihannoisi ikuisesti.

Kiitos!

Unkarin tasavallan presidentti János Áder

Vuonna 1934 Moskovassa kävi eräs unkarilainen runoilija.

Jo ennen matkalle lähtöä hän oli miettinyt sitä, että mahdollisesti tapaisi siellä sukulaisia. Ei siis perhesukua, vaan unkarilaisten sukulaisia.

Se ei ollutkaan helppoa.

Tiedusteltuaan pitkään asiaa ja harhailtuaan epätoivoisesti esikaupungin vieraita katuja hän kuuli yhtäkkiä sitran äänen.

Sillä hetkellä kokemistaan tunteista hän kirjoitti seuraavaa:

”Hämmennys ja lämpö täyttivät sydämeni; yhtäkkiä jossain aivan naapurissa, vieressä olin kuulevinani tutun sävelmän...”

Laulua soitti yhtäkaa kolme tai neljä sitraa. Terävistä rytmistä erottui yhä selkeämmin tuttu kertosäe.

En ollut erehtynyt. Sävelmä oli minulle tuttu, olin vain nähtävästi unohtanut sen.

Sain mieleeni viiden kuuden unkarilaisen kansanlaulun sävelmät, naapurikadulla soinut laulu olisi voinut olla mikä tahansa niistä...

Yhtäkkiä kuulin aivan selkeästi seuraavien säkeiden sävelmän, ikään kuin olisin ollut Somogyszobin kylässä:

”Kolme muna muni pieni viiriäinen/ viiriäinen, viiriäinen, pieni viiriäinen...”

Runoilija, jonka laulu oli viennyt mielessään kotikylään, oli Gyula Illyés. Laulun sävelet johdattivat hänet mordvalaisten klubiin. Täällä hän oli kotona. Sukulaisten luona.

Mordvalaisten keskuudessa hänestä tuntuivat tutuilta musiikin lisäksi myös kasvat.

Hän oli tavannut ihmisiä, joita ei ollut nähty koskaan aikaisemmin.

Silti häntä ympäröivät sellaiset kasvat, joita hän oli tavannut tuhansien kilometrien päässä olevalla kotiseudullaan.

Ne olivat hänelle niin läheiset, että katsoessaan yhtä paikallaolijoista hän jopa kysyi:

”Miksi hän katsoo minua ikään kuin emme olisi tuttuja, millä olen loukannut häntä?”

*Rakkaat suomalais-ugrilaiset sukulaiset!
Arvoisat herrat presidentit!
Hyvät naiset ja herrat!*

Minut täyttää ylipursuava ilon tunne, jota ihminen kokee, kun hän tapaa sellaisia sukulaisia, joita näkee harvoin.

En kenties liioittele, jos sanon, että Suomalais-ugrilaisten kansojen maailmankongressin osanottajat, kuvaannollisesti ilmaisten, ovat tunteneet toisensa jo useiden vuosituhansien ajan.

Kenties emme olleet tavanneet ajoittain noin sataan vuoteen. Kenties olemme joksikin aikaa jopa unohtaneet sukulaisuutemme.

Silti kielioppi, päätteet, intonaatio ja sävelmät ovat säilyttäneet tämän sukulaisuuden siitäkin huolimatta, että ajan myötä äännteitä on alettu muodostaa eri tavalla ja kieli on rikastunut yhä uusilla sanoilla, jotka ovat kuvastaneet alati lisääntyvää tietoa.

Yhteydet, joilla on syvät historialliset juuret, ovat sellainen arvo, joka on ehdottomasti säilytettävä.

Jotta meitä yhdistäisivät salaperäisen, kieltemme uumenissa piilevän sukulaisuuden lisäksi myös mahdollisimman monet elävät kontaktit.

VII Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressi auttaa solmimaan nimenomaan tällaisia yhteyksiä.

Kongressi osoittaa, että yhtenäisyyden tiedostaminen on yhä elossa auttaen säilyttämään yhteydet niin maantieteellisesti kuin – ajoittain – myös sanan yhteiskunnallisessa merkityksessä kauas toisistaan joutuneiden kansojen välillä.

Tätä kaikkea tarvitaan 2000-luvun alussa.

Globalisaatioksi sanottu prosessi on kansalliselle kulttuureille sellainen haaste, joka tekee erityisen tärkeäksi kansallisen identiteetin vahvistamisen.

Monet näkevät, ja täysin perustellusti, vaaran siinä, että maailma on muuttumassa yhtenäiseksi taloudelliseksi voimakentäksi.

Vähänlukuiset kansat ovat joutuneet oppimaan, että muutokset eivät tuo heille vain hyvää, vaan saattavat tarkoittaa myös uusia uhkia.

Tänä päivänä monet ajattelevat, varsinkin suurimpien kansojen keskuudessa, että kieli- ja kulttuurimoninaisuus on turhaa, että se on vain este vieläkin nopeamman kehityksen tiellä.

Me ajattelemme kuitenkin toisin.

Me uskomme, että kansallinen moninaisuus rikastuttaa maailmaa.

Hyvät naiset ja herrat!

Melkein kaikki suomalais-ugrilaisen kieli-perheen jäsenet ovat sitä mieltä, että heidän yhteisönsä on vähälukuinen. Niin ajattelemme mekin, unkarilaiset. Tähän ajatukseen

liittyvä huolestamme on tärkeä osa kansallista identiteettiämme ja kulttuuriamme.

Kuitenkin, jos tämä ajatus tulee meille mieleen sukulaisten keskuudessa, muistamme heti, että kuulumme tämän yhteisön monilukuisimpiin kansoihin.

Tästä seuraa kaksi asiaa:

Ensinnäkin, tiedostamme vastuumme.

Toiseksi, tunnemme syvästi niiden huolen, joita on meitä vähemmän.

Maailmassa ei ole ylimääräisiä ihmisiä, samoin kuin ei ole turhia kieliä ja kulttuureja.

Ei saisi koskaan unohtaa, että kieli ei ole vain kommunikaatioväline. Jos se olisi vain sellainen, voisimme milloin tahansa korvata sen jollain muulla.

Jokainen kansallinen kieli on sen luoneen yhteisön historiallinen muisti. Se pitää tallessa yhteisön muinaisia muistomerkkejä, joiden jälkiä on mahdotonta löytää enää mistään muualta.

Tämä kuvaa myös suomalais-ugrialaista kieli-perhettä.

Vaellukset aikojen labyrintissa ovat etäännyttäneet meidät maantieteellisesti.

Olemme asuneet toisten kansojen vieressä, kokeneet muunlaisia kulttuurivaikutteita, joutuneet selviytymään toisenlaisissa olosuhteissa.

Kaukaa katsottuna voi näyttää siltä, ettei meillä ole kovinkaan paljon yhteistä.

Silti yhteiset uskomuksemme, muinaisen arkielämän sanasto, kansankulttuurissa yhä käytössä olevat työkalut ja vanhat sävelmät todistavat muinaisen sukulaisuutemme.

Jos yksikin kieli häviää, menetetään yksi lenkki ketjussa ja kaikista meistä tulee köyhempiä.

Koska kieli on kansan identiteetin tärkein tae, sen kulttuurin ruumiillistuma.

Hyvät naiset ja herrat!

Ei ollut helppoa tiedostaa, todistaa, hyväksyä ja saada muut hyväksymään valtavalle alueelle ripotellun, vähän tai ei ollenkaan keskenään kosketuksissa olevan suomalais-ugrilaisen kieliyhteisön olemassaolo.

Unkarilaiset tutkijat, samoin kuin suomalaiset ja virolaiset kielitieteilijät ovat tehneet merkittävän panoksen tämän saavuttamiseksi.

Sellaisten kansojen kohtalo, joilla on itsenäinen valtio, on epäilemättä merkittävästi helpompi kuin sellaisten, jotka ovat saaneet tyytyä autonomisen alueen statukseen.

Tämä etuoikeus lisää edellä mainittujen, myös meidän, unkarilaisten, vastuuta.

Kieli-identiteetin säilyttämiseksi Unkari tarjoaa jatkossakin tukea uusien, myös digitaalisten, oppimateriaalien kehittämisessä Venäjän suomalais-ugrilaisten tasavaltojen kouluja varten.

Tällä tavoin pyrimme tukemaan näiden kielten nykyaikaista kehitystä.

Tutustuaksemme paremmin toisiimme tuemme myös hungarologian kesäyliopistojen järjestämistä ja suunnittelemme unkarilaisten luennoitsijoiden lähettämistä näiden tasavaltojen yliopistoihin.

Sukulaisuutemme todistaminen voi auttaa myös tänä päivänä siinä, ettei kukaan meistä tuntisi itseään yhtä yksinäiseksi kuin unkarilaiset ovat tunteneet itsensä germaanisista, romaanisista ja slaavilaisista kielillä puhuvien kansojen ympäröimänä.

Vaeltaessaan unkarilaiset ovat altistuneet erilaisille etnisille, kielellisille ja kulttuurisille

vaikutteille. Kielemme muuttui, uudistui ja rikastui. Unkarilaisen kansan eri ainesosien joukossa on myös suomalais-ugrilainen elementti. Kaukaiset sukulaistemme ovat nekin kehittyneet altistuen erilaisille vaikutteille.

Tämä perinne, tämä sukulaisuus on kovin tärkeää meille, koska se antaa selityksen kulttuurimme omaperäisille piirteille.

Voimme oppia paljon kaukaisilta sukulaistamme, oppia tuntemaan heidät ja itsemme, mutta sitä varten meidän on tutustuttava toisiimme vieläkin lähemmin.

Olemme ylpeitä siitä, että monien vuosisatojen saatossa olemme vieraassa ja usein vihamielisessä ympäristössä säilyttäneet identiteettimme. Sama koskee myös sukulaiskansojamme: ovathan ne kaikista murheista ja kaikista historiallisista koettelemuksista huolimatta säilyttäneet oman identiteettinsä.

Tämän moninaisen perinnön säilyttäminen on yhteisellä vastuullamme.

Ei vain meidän vastuullamme, vaan myös niiden, joita on meitä enemmän. Niiden, joiden on tiedostettava, että hekin köyhtyvät, jos jokin kieli säilyy vain kirjastojen hyllyillä säilytettävissä kirjoissa, jos sitä ei kukaan enää koskaan puhu.

Yhteinen vastuumme, sekä monilukuisten että vähälukuisten kansojen vastuu, on tukea sellaisia sukulaisiamme, joiden väkiluku vähenee koko ajan, heidän taistelussaan.

Säilyttäkäämme katoavat kulttuuriarvot ja rikkaat perinteet.

Tätä tarkoitusta palvelevat kongressimme tapaiset tapahtumat.

Tämän tähden toivotan teille menestyksekkäitä ammattikeskusteluja, uskoa ja rohkeutta!

Venäjän federaation presidentti Vladimir Putin

*Suomalais-ugrialaisten kansojen VII
Maailmankongressin osallistujille ja vieraille!
Hyvät ystävät!*

*Sydämellisesti tervehdin teitä Suomalais-
ugrialaisten kansojen VII maailmankongressin
avajaisten johdosta!*

*Suomalais-ugrilaiset kansat, jotka asuvat
laajoilla alueilla Euroopan mannerta, ovat
antaneet suuren panoksen ihmiskunnan
sivilisaation kehittymiseen. Kansojen ainut-
laatuinen, luonnon syvää ymmärtämystä
heijastava henkinen perintö on jo kauan ollut
maailmankulttuurin omaisuutta.*

*Nyt jo lähes neljännesvuosisadan ajan teidän
kongressinne, joihin ovat kokoontuneet
monien maiden arvovaltaiset tiedemiehet,
poliitikot, yhteiskunnalliset toimijat ja
liike-elämän edustajat, ovat antaneet hyvän*

*mahdollisuuden käsitellä ajankohtaisia
sosiaalisia, taloudellisia, humanitaarisia ja
demograafisia ongelmia. Tällaisella yhteisellä
työllä on suuri merkitys suomalais-ugrialaisten
kansojen etnokulttuurisen ja kielitieteellisen
omaleimaisuuden säilyttämiselle ja se takaa
tasapainoisen hyvinvointikehityksen kaikilla
aloilla.*

*Olen vakuuttunut, että keskusteluissanne
työstettävät ideat ja aloitteet toteutetaan
käytännössä ja ne tulevat laajentamaan
yhteishyödyllistä kansainvälistä yhteistyötä ja
vahvistavat ymmärtämystä ja luottamusta eri
maiden kansalaisten välillä.*

*Toivotan teille hedelmällistä työskentelyä ja
kaikkea hyvää.*

V. Putin

Venäjän federaation varakulttuuriministeri Aleksandr Zhuravski

*Arvoisat herra Niinistö,
herra Ader ja herra Ives!
Kunnianarvoiset Kongressin delegaatit,
tarkkailijat ja vieraat!*

*Sallikaa lausua muutama tervehdyssana lisää
Venäjän kulttuuriministeriön puolesta.*

*Ennen kaikkea haluaisin kiittää suomalaisia
kollegoja, jotka ovat kutsuneet meidät kaikki
Kongressiin. Kansandiplomatia on ruohon-
juuritason toimintaa, jota valtioiden on tuet-
tava. Suomen kanssa meillä on pitkäaikaiset
ja hyvät kahdenkeskiset naapurisuhteet.*

*Suurimpia maidemme kansalaisaloitteelli-
suutta ja alueiden välistä yhteistyötä yhdis-
täviä tapahtumia ovat Suomalais-venäläiset
foorumit, jotka järjestetään maissamme
vuorotellen. Vuoden 2014 XV Foorumi pidet-
tiin Suomessa Oulussa, XVI Foorumi vuonna
2015 Petroskoissa Venäjällä ja XVII Foorumi
järjestetään 30.9.–1.10.2016 Tampereella.*

*Kulttuurisuhteiden lisäksi meitä ja Suomea
yhdistävät myös taloussuhteet sekä molempia
osapuolia hyödyttävä matkailutoiminta.
Osoituksena tästä on viime vuoden kesäkuus-
sa juhlallisesti avattu Venäjän kansallisen
matkailutoimisto VisitRussia, josta tuli
ensimmäinen venäläinen matkailutoimisto
ulkomailla.*

*Tänä vuonna suunnitelmassa on järjestää
Suomessa FeelRussia-festivaali, laajamit-
tainen tapahtuma, joka tutustuttaa yleisön
Venäjän kulttuurin tärkeimpiin taiteellisiin
saavutuksiin. Lisäksi 8.–9.7.2016 yhdellä
Helsingin suurimmista tapahtumapaikoista,
Areenalla, järjestetään Venäjän hopeinen
helminauha -kulttuuri- ja matkailufestivaali.
Jokainen tapahtumassa mukana olevasta
Luoteis-Venäjän 11 alueesta esittelee siinä*

*omat matkailureittinsä, joiden joukossa on
myös kulttuurimatkailu- ja pyhiinvaellus-
matkailureittejä.*

*Viime vuosina on ollut myös näkyvissä
kahdenkeskisten kulttuurisuhteiden piristy-
mistä Unkarin kanssa. Näin, viime vuoden
maaliskuussa Venäjän kulttuuriministeriö
järjesti ensimmäistä kertaa kymmeneen
vuoteen Venäjän kulttuurin päivät Unkarissa
– pääkaupungin arvokkaimmassa tapah-
tumapaikassa, Budapestin Taidepalatsissa.
Myöhemmin järjestettiin vastavuoroisesti
Unkarin kulttuurin päivät Venäjällä.*

*Venäjän ja Viron välinen yhteistyö kulttuuri-
alalla pohjautuu maiden väliseen ministeriö-
tason sopimukseen vuodelta 2008. Ohjelma
vuosille 2016–2018 allekirjoitettiin
3.6.2016 Narvassa. Toivomme, että kulttuu-
riyhdytemme vilkastuvat.*

*Sanomme usein, että kulttuuri on politiikan
ulkopuolella, että kulttuuri ylittää rajat,
ennakkoluulot ja stereotyypiat. Näin se on.
Juuri siksi Venäjältä ovat saapuneet Suomeen
laillisesti valitut delegaatit ja tarkkailijat
siitäkin huolimatta, että Venäjään on koh-
distunut poliittisia ja taloudellisia pakotteita,
jotka ovat estäneet Venäjän valtuuskuntaa
osallistumasta Kongressiin edustavammalla
kokoonpanolla.*

*Venäjä ja meidän delegaattimme ovat avoi-
mia tasavertaiselle ja arvokkaalle kulttuurien
väliselle vuoropuhelle. Vuoropuhelle, jossa
ei ole isoja ja pieniä suomalais-ugrilaisia kan-
soja, mutta jossa kunnioitetaan toisen mieli-
pidettä sekä tunnetaan historiallinen totuus
eikä vääristellä sitä. Edellisestä Kongressista
kuluneet neljä vuotta olivat Venäjälle ja suo-
malais-ugrilaisille kansoillemme positiivisia
ja erittäin vauhdikkaita.*

Venäjän presidentti on vahvistanut kaksi mitä tärkeintä asiakirjaa: Valtion kansallisuuspolitiikan strategian vuoteen 2025 joulukuussa 2012 ja Valtion kulttuuripolitiikan perusteet joulukuussa 2014. Molemmat asiakirjat määrittelevät Venäjän pitkäaikaisen strategian kulttuuri- ja kansallisuuspolitiikassa. Kyseisten strategioiden arvo-pohjana on kansalaisidentiteetin ja Venäjän kansakunnan yhtenäisyyden vahvistaminen säilyttäen ja kehittäen samalla Venäjän etnokulttuurista monimuotoisuutta.

Vahvistamalla Valtion kulttuuripolitiikan perusteet Venäjän valtio on nostanut kulttuurin strategiseksi kansalliseksi prioriteetiksi ja tunnustanut kulttuurin tärkeimmäksi elämänlaadun kohenemisen ja nopean sosiaalitaloudellisen kehityksen tekijäksi sekä Venäjän yhtenäisen kulttuurialueen ja alueellisen eheyden takaajaksi.

Miksi Venäjä kiinnittää sellaista huomiota näihin asioihin?

Ei sen takia, että meillä olisivat asiat huomommin kuin naapureillamme. Ei, kulttuuri- ja kansallisuusasiat ovat meillä paljon paremmalla mallilla kuin suurinmassa osa maailman maita. Todisteena tästä on Euroopan ratkaisematon siirtolaisongelma, muista kulttuuriyhteisöistä Euroopan maihin saapuvien ihmisten kotouttamisen vaikeudet, yleiseurooppalaisen identiteetin ja monikulttuurisuuden kriisi. Tästä ovat toistuvasti puhuneet monet eurooppalaiset johtajat, muun muassa Venäjän, Unkarin ja Suomen presidentit.

Venäjä on hyväksynyt yllämainitut strategiset asiakirjat, koska kulttuurisen monimuotoisuuden vaaliminen ja tukeminen ei ole maassamme julistuksellista, vaan todellista politiikkaa.

Presidenttimme sanoo usein, että ”Venäjä on

sivilisaation veroinen valtio”, jonka kulttuurikoodiin kuuluu luontevasti mitä erilaisimpia etnokulttuuriperinteitä, myös suomalais-ugrilaisia. Venäjän voima on siinä, että Venäjän kulttuurikoodiin otetaan luontevasti mukaan mitä erilaisimpia kulttuureja. Integraatio assimilaation kautta ei ole meidän tiemme. Meillä on positiivinen toimintaohjelma: kotouttaminen kulttuurien säilyttämisen ja niiden keskinäisen rikastuttamisen kautta. Kuulostaa ikään kuin yksinkertaiselta, mutta jostain syystä harvat onnistuvat siinä. Venäjältä se onnistuu.

Esimerkiksi meitä on vakuutettu pitkään, että meidän on ratifioitava Euroopan alueellisten ja vähemmistökielten peruskirja, joka mukamas ainoana voi suojella vähemmistökieliä ja jopa pelastaa ne. Yhdessä Eurooppa-neuvoston kanssa toteutimme kolme vuotta Peruskirjan implementoinnin mallintamishanketta. Tutustuimme esimerkiksi Peruskirjan ratifiointi- ja noudattamiskokemukseen Iso-Britannian, Ruotsin ja Espanjan osalta. Osoittautui, ettei tämä kokemus ollutkaan vakuuttava tehokkaan monivuosisataisen Venäjän kielipolitiikan rinnalla. Kymrin, gaelin (Gaelic, Scottish Gaelic) ja skotin (Scots) kielisuoja Iso-Britanniassa osoittautui paljon heikommaksi kuin suomalais-ugrilaisilla kielillä Venäjän alueilla. Skotlannin parlamentilla ja Walesin kansalliskokouksella, jotka perustettiin vasta vuonna 1999, on paljon vähemmän itsenäisyyttä kieli- ja kulttuuriasioissa kuin millä tahansa Venäjän alueella.

Suomen ja romanikielten sekä meänkielen murteen (suom. meänkieli, ruots. torne-dalsfinska – Torniolaakson suomi) vaikea, assimiloitunut asema Ruotsissa ei voi olla jäljiteltävänä esimerkkinä. En edes puhu siitä, ettei maailmassa ole toista yhtä laajaa federatiivista valtiota kuin Venäjä. Venäläisen äidinkielten suojelustandardi on mitä tahansa eurooppalaista korkeampi. Suojel-

tavien kielten lukumäärän huomioon ottaen se standardi on kerrassaan ainutlaatuinen. Näin ollen kyse ei ole sen tai sen sopimuksen ratifoinnista, vaan kyvystä kotouttaa ilman sulauttamista. Sitä tietä, jonka Venäjä on kulkenut jo 1700–1800-luvulla, monet Euroopan valtion kulkevat vasta 2000-luvulla. Olemme kuitenkin avoimia kaikille, joita kiinnostaa Venäjän kokemus kulttuurien ja kielten moninaisuuden konfliktittomasta säilyttämisestä. Olemme avoimia kaikille, jotka ovat valmiita oppimaan. Olemme itsekin valmiita oppimaan niiltä, jotka pystyvät opettamaan ja joilla on parempia käytäntöjä. Heidän on kuitenkin osoitettava, että ne käytännöt toimivat ja ovat venäläisiä paremmat. Venäjän federaation valtion koulutusjärjestelmässä on 24 opetuskielenä toimivaa kieltä ja 74 kieltä, joita opetetaan oppiaineena. Mainitsen, että suurin osa suomalais-ugrilaisista ja samojedikielistä on mukana valtion koulutusjärjestelmässä. Venäjän kokemus kulttuurimonimuotoisuuden säilyttämisestä ja kehittämisestä on vuosisatojen mittainen ja ehdottomasti edistykseellinen. Todisteena tästä on Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen kulttuurien historia. Suurin osa näistä kansoista on viimeisen 150 vuoden aikana kulkenut tien kirjakehittämystä siihen, että niillä on korkealle kehittyneet kielijärjestelmät, kirjalliset eepokset, keski- ja korkea-koulujärjestelmä ja jopa äidinkielliset oopperat.

Samalla olemme vakuuttuneita, että federaatiivisen valtion oloissa eri kansallisuuksiin kuuluvien lasten opetus yhdessä on maamme kilpailuetu.

Venäjän valtio, johon on historiansa eri kausina kuulunut suurin osa suomalais-ugrialaisten kansojen asuttamista alueista, on historiallinen kotimaa, etnokulttuuristen perinteiden ja eeposten kehittymisen paikka suurimmalle osalle Venäjällä ja muissa Euroopan maissa asuvista suomalais-ugrialaista kansoista.

Meitä yhdistävät monet asiat, kuten historia. Vuonna 2009 vietimme yhdessä suomalais-ten kollegojen kanssa Suomen suurruhtinaskunnan perustamisen, Suomen autonomian syntymisen 200-vuotisjuhlaa. Monet tunnustavat, että juuri tämä tapahtuma on mahdollistanut suomen kielen ja kulttuurin säilymisen. Erityisen selväksi tämä tulee, kun vertaa tämänhetkiseen suomen kielen tilanteeseen Ruotsissa.

Ensi vuonna vietämme yhdessä Suomen kanssa Suomen valtiollisen itsenäistymisen 100-vuotisjuhlaa. Suomen itsenäistyminen tuli mahdolliseksi taaskin paljolti Venäjän valtion päätöksen ansiosta.

Historian lisäksi meitä yhdistää tietenkin kulttuuri. Ei siis ole sattumaa, että XVIII Suomalais-venäläinen foorumi, joka järjestetään vuonna 2017 Pietarissa, omistetaan Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlaa.

Sanomme nykyään usein, että Venäjä on suomalais-ugrialaisten maailman sydän ja keskus. Venäjällä asuu suurin osa suomalais-ugrialaista kansoista ja kaikki samojedikansat. Suomalais-ugrialaisten kulttuurien ja kielten monimuotoisuus ei silti ole vain Venäjän kulttuuriperintöä, vaan se on lähes kahden vuosisadan ajan toiminut myös tieteellisen ja taiteellisen inspiraation lähteenä monille ulkomaalaisille tutkijoille. Venäjältä saadut kansantieteelliset ja kenttätutkimusaineistot ruokkivat koko nykyajan fennougristiikkaa. Suomalais-ugrialaisten maailma on merkittävässä määrin osa Venäjän sivilisaatiota.

Onhan tämä maailma muotoutunut ja varttunut merkittävältä osin juuri Venäjän sivilisaation rajojen sisällä. Täällä oli säilytetty karjalais-suomalaisen Kalevala-eepoksen runot, joita suomalaissyntyinen venäläinen tutkija Elias Lönnrot täällä tutki. Se oli ensimmäinen kirjalliseen muotoon saatettu suomenkielinen suomalais-ugrialaisten eepoksista. Viimeinen

tallennetuista suomalais-ugrilaisista eepoksista, mordvalainen Mastorava, on ilmestynyt niin ikään Venäjällä.

Venäjä on aina osannut luoda ”sosiaaliset hissit” eri kansojen ja kulttuurien edustajille, osannut integroida kulttuuri- ja älymystö-eliitit ilman että ne menettivät omaperäisyytensä. Juuri Venäjällä, Keisarillisen tiedeakatemian tuella, puhkesivat kukoistukseen suomalais-ugrilaista tutkimusta harjoittaneiden tutkijoiden, kieli- ja kansantieteilijöiden lahjat. Ne, joita sanomme nykyään suomalaisiksi ja ruotsalaisiksi tutkijoiksi, asuivat silloin Venäjän keisarikunnassa ja olivat suomalais- ja ruotsalaissyntyisiä venäläisiä tutkijoita. Meitä todellakin yhdistävät monet asiat.

Tietenkin tunnemme omat ongelmamme – joskin näemme ihmisoikeusongelmia myös muissa maissa – ja olemme valmiita keskustelemaan niistä, varsinkin jos muut maat ovat siihen valmiita. Näemme myös myönteisiä muutoksia. Esimerkiksi, edellisen kongressin jälkeen, jossa arvosteltiin setukaisten asemaa Virossa, olemme nähneet jonkinlaista positiivista kehitystä heidän etnokulttuuristen oikeuksiensa turvaamisessa. Vaikka se ei ole ollenkaan riittävä. Varsinkin kun Virolla on vaikeuksia virolaisten väestönkehityksessä. Puhumattakaan ongelmista ihmisoikeuksien turvaamisen kanssa.

Kaikki tietävät, että Venäjällä valtio tukee vuosittain tuhansia kansalaisjärjestöjen etnokulttuurihankkeita. Kulttuuri-infrastruktuuria kehitetään joka vuosi.

Niillä Venäjän alueilla, joilla asuu suomalais-ugrilaisia ja samojedikansoja, toteutetaan suuria infrastruktuurihankkeita, joiden tarkoituksena on tukea suomalais-ugrilaista kulttuuria. Osoitan tämän vain yhden suomalais-urgilaisen väestön asuttaman alueen, Marinmaan, esimerkillä. Alue ei ole kaikkein

isoin eikä kaikkein rikkainkaan. Vuonna 2013 siellä avattiin Kansallinen Presidentin suojeluksessa toimiva lahjakkaiden lasten internaattikoulu. Sen viihtyisissä oloissa asuu ja opiskelee musiikkia, taidetta ja tanssia yli kaksikymmentä marilaiskylästä kotoisin olevaa lasta.

Kesäkuussa 2014 pidettiin Erik Sapajeville nimetyn Marilaisen kansallisen ooppera- ja balettiteatterin uuden rakennuksen juhlalliset avajaiset, joihin osallistui Venäjän pääministeri Dmitri Medvedev. Teatterirakennus vastaa varustustasoltaan parhaita Euroopan teattereita. Ranskalainen yritys on asentanut siihen uudet urut. Saman vuoden syyskuussa avautui Tasavallan nukketeatteri, jossa toimii kaksi taiteilijaryhmää, venäläinen ja marilainen.

Vuonna 2015, jolloin Venäjällä vietettiin Kirjallisuuden vuotta, Joškar-Olassa avattiin Tasavallan lasten- ja nuortenkirjasto, jossa on nykyaikaiset kirjastolaitteet sekä marinkielinen e-kirjasto.

On avattu Luovien alojen liittojen talo, jonka mukavissa tiloissa toimivat Venäjän Teatterialan ammattilaisten liiton, Säveltäjäliiton ja Kirjailijaliiton Marinmaan osastot.

Toukokuussa 2015 Marinmaan Shorunzhan kylässä avattiin juhlallisesti Vanha marilainen kartano -ulkoilmamuseo, josta on tullut suosittu kulttuurimatkailukohde.

Tänä vuonna on uudelleen rakennettu ja otettu käyttöön kaksi Kansallisen museon toimipistettä, Lapsuuseumo ja Ortodoksisuuden museo.

Entistä nukketeatteria peruskorjataan parhaillaan Marilaiseksi lasten ja nuoren teatterikeskukseksi, jossa tulee toimimaan marinkielinen teatteritaiteilijaryhmä.

Rakenteilla on filharmonia, josta tulee Marinmaan valtiollisen tanssiyhtyeen ja Marin valtiollisen kuoron tukikohta.

Kaikkiin näihin kohteisiin on myönnetty federaation budjetista yli 2,2 miljardia ruplaa, minkä lisäksi saman verran aluebudjetista.

Ja tämä vain yhdellä Venäjän alueella! Missä muualla valtio osoittaa sellaista huolenpitoa? Voisin luetella kymmeniä vastaavia hankkeita, jotka on toteutettu viime vuosina Mordvassa, Udmurtiassa, Täimyrillä, Evenkiassa ja Pihkovan alueella (jossa asuu setukaista), Hantien ja mansien autonomisessa piirikunnassa ja Jamalin nenetsien autonomisessa piirikunnassa.

Lähiaikoina Venäjän federaation kulttuuri-ministeriön tuella valmistuvat Murmanskin alueen filharmonian peruskorjaus, Mordvan tasavallan museo- ja arkistokeskuksen uudisrakennus, Karjalan tasavallan Kansallisen kirjaston peruskorjaus, Petroskoin valtiollisen konservatorion peruskorjaus jne.

Viimeisen neljän vuoden aikana ainoastaan suomalais-ugrialaisten kansojen asuinalueiden kulttuuri- ja koulutusinfrastruktuurikohteisiin on federaation ja paikallisista budjeteista myönnetty dollareiksi muutettuna noin 1,5 miljardia dollaria. Tietenkin nämä kohteet ovat kaikkien näillä alueilla asuvien kansojen edustajien käytettävissä.

Federatiivisena valtiona Venäjä suhtautuu huomaavaisesti alueiden intresseihin. Venäjän federaation subjektien ja suurten kaupunkien perustamisen tai kansojen liittymisen Venäjän valtioon juhla- ja vuosipäiviä vietetään valtakunnallisella tasolla ja juhlallisuuksiin osallistuu valtion johtoa.

Tämän vuoden lokakuussa juhlimme Venäjän presidentin asetuksen mukaisesti Murmanskin perustamisen 100-vuotispäivää. Vuonna 2020 on tarkoitus viettää juhlallisesti kolmen

tasavallan – Marinmaan tasavallan, Komin tasavallan ja Karjalan tasavallan – perustamisen 100-vuotisjuhlaa. Presidenttimme on antanut asianomaiset asetukset. Tarkoitukseen on varattu merkittävät budjetitvarat. Osa juhlavuosikohteista on jo rakenteilla tai on jo rakennettu tai peruskorjattu.

Näin huolehtivaisesti ja suunnitelmallisesti valtiomme suhtautuu alueiden kulttuuri- ja koulutustarpeisiin investoiden kulttuuri-infrastruktuuriin ja ihmispääomaan.

Tämä on tietenkin vain aivan pieni osa siitä, mitä Venäjä tekee omien kansalaistensa, myös suomalais-ugrialaisten kansojen edustajien, hyväksi.

Toivomme kovasti, että muut valtiot ottavat varteen Venäjän rikkaan ja menestyksekkään kokemuksen kulttuurimonimuotoisuuden säilyttämisestä ja pyrkivät parantaman suomalais-ugrialaisten kansojen, vähemmistökielten ja kansallisten vähemmistöjen oikeuksien suojelua.

Tähän Kongressiin osallistuu myös samojedikansojen edustajia. Venäjällä asuvat samojedikansat (nenetsit, enetsit, nganasaanit ja selkupit) kuuluvat Venäjän lainsäädännön mukaan (hantien, mansien sekä useiden muiden suomalais-ugrialaisten kansojen ohella) Venäjän federaation vähälukuisiin alkupe räiskansoihin.

Tämä status takaa heille erityisen suojelun valtion taholta. Venäjällä on vuosisatojen menestyksellä kokemus vähälukuisten alkuperäiskansojen oikeuksien ja etujen turvaamisesta.

YK:n yleiskokouksen kehotuksesta vuosina 2005–2014 järjestetty toinen Kansainvälisen maailman alkuperäiskansojen vuosikymmen edisti Venäjän oman vähälukuisten alkupe räiskansojen kestävä kehityksen standardin

kehittämistä edelleen. Siksi Venäjä laati ja jakoi vuonna 2015 oma-aloitteisesti perusteellisen raportin ”Vähälukuisten alkuperäiskansojen kestävä kehitys. Venäjän kokemus” venäjän ja englannin kielellä. Raportissa esitellään Toisen kansainvälisen maailman alkuperäiskansojen vuosikymmenen tulokset Venäjällä. Se on luettavissa Venäjän kulttuuriministeriön verkkosivuilla.

Haluaisin tuoda esille muutamat raportissa olevat johtopäätökset:

1. YK:n alkuperäiskansojen erikoisraporttoija James Anaya on tunnustanut, että hyväksynnällä vuonna 2009 ja toteuttamalla Pohjoisen, Siperian ja Kaukoidän vähälukuisten alkuperäiskansojen kestävä kehityksen konseptin Venäjä on antanut tärkeän panoksen maailman käytäntöihin alkuperäiskansojen tukemisessa. Venäjä kehottaakin muiden maiden hallituksia seuraamaan perässä Venäjän aloitteellisuutta maailman alkuperäiskansoja koskevien strategisten asiakirjojen ja toimintasuunnitelmien hyväksymisessä, eikä vain jaarittelemaan pienten kansojen Punaisesta kirjasta.
2. Federatiivisena valtiona Venäjä luo edellytykset sille, että vähälukuisten alkuperäiskansojen järjestöt ja edustajat otetaan mahdollisimman hyvin mukaan alkuperäiskansojen kestävä kehitystä koskevan valtiollisen politiikan suunnitteluun. Alkuperäiskansojen ja niiden järjestöjen edustajia on Venäjän presidentin, Venäjän hallituksen ja Venäjän alueiden johtajien yhteydessä toimivissa neuvoo-antavissa elimissä. Venäjän presidentin Siperian ja Uralin federaatiopiirien täysvaltaisten edustajien hallintojen yhteyteen on perustettu erityisiä alkuperäiskansojen asiain neuvoo-antavia toimikuntia.

Useille alueille on perustettu alkuperäiskansavaltuutetun virkoja, joissa toimivat vähälukuisten alkuperäiskansojen edustajat.

Kehotamme muiden maiden hallituksia ja alkuperäiskansojen asuinalueiden alueviranomaisia perustamaan alkuperäiskansavaltuutetun virkoja sekä alkuperäiskansojen asiain neuvoo-antavia elimiä.

3. Venäjällä on hyväksytty valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia valtion ja kuntien rahoittamia ohjelmia, joilla tuetaan alkuperäiskansoja ja niiden yhteisöjä. Vuosina 2005–2014 kaikkien näiden tahojen budjeteista tarkoitukseen myönnettiin (epätäydellisten tietojen mukaan) yhteensä noin 83 miljardia ruplaa ohjelma- ja muita varoja. Lisäksi merkittävä osa valtion varoista tuli välillisesti muiden, kaikkia arktisten alueiden asukaita koskevien, ohjelmien kautta.

Alkuperäiskansojen asuinalueilla toimivat teollisuusyhtiöt myöntävät niin ikään merkittäviä rahasummia alkuperäiskansojen yhteisöille.

4. Venäjä on saavuttanut ennen näkemättömän alkuperäiskansojen koulutustason: 98,8 % yli 15-vuotiaista alkuperäiskansojen edustajista on saanut koulutuksen, heistä 12 % yliopistotason koulutuksen.

Kehotamme hyödyntämään Venäjän kokemusta alkuperäiskansojen kouluttamisesta sekä näiden kansojen edustajien kouluttautumista edistävien edellytysten ja kannustimien luomisesta. Tämä koskee myös venäläisiä nomadikansojen koulutusikäntöitä.

5. Kaikissa strategisissa asiakirjoissa ja

suunnitelmissa, jotka koskevat arktisen alueen ottamista talouskäyttöön, Venäjä ottaa poikkeuksetta huomioon kyseisillä alueilla asuvien vähälukuisten alkuperäiskansojen intressit, mm. alkuperäiskansojen perinteisen elämäntavan vaalimista, perinteistä luonnonkäyttöä sekä kielten, perinnekulttuurin, tietojen ja folkloren kehittämistä koskevissa asioissa.

Kehotamme kaikkia valtioita, joilla on intressejä arktisella alueella, toimimaan vastaavalla tavalla.

6. Toisen Kansainvälisen vuosikymmenen aikana Venäjä on saavuttanut pysyvän lapsikuolleisuuden laskun ja syntyvyyden nousun merkittäväällä osalla vähälukuisia alkuperäiskansoja.
7. Venäjä kehottaa ottamaan varteen Venäjän alueiden – mm. Jamalin nenetsien autonomisen piirikunnan, Hantien ja mansien autonomisen piirikunnan, Jakutian tasavallan sekä muiden Venäjän alueiden – kokemuksen alkuperäiskansojen oikeuksien turvaamisesta ja hyödyntämään sitä.

Tämä koskee alkuperäiskansojen tukirahastojen perustamista, teollisuusyrityksen kanssa tehtävää työtä, jotta ne saadaan tukemaan alkuperäiskansojen tekemiä aloitteita, ympäristövastuullista teollisuustoimintaa sekä alkuperäiskansojen vapaan ja tietoisien ennakkosuostumuksen periaatteen noudattamista.

8. Venäjä on oma-aloitteisesti ja ensimmäisenä YK-maista esittänyt toisen Kansainvälisen maailman alkuperäiskansojen vuosikymmenen tulokset. Niinpä Venäjän

valtio kehottaa myös muita maita esittämään alkuperäiskansojen oikeuksien turvaamiseksi tekemänsä työn tulokset.

Lopuksi muutama sana kansalaisjärjestöjen toiminnasta. Siöfokin kongressista kuluneiden vuosien aikana elämä on osoittanut oikeaksi Venäjän suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen valinnan, kun he uskoivat omien intressiensä edustamisen Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen liitolle. Venäjän viranomaisille Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen liitto on ainoa yleisvenäläinen rekisteröity järjestö, joka laillisesti edustaa kaikkia Venäjän fennougreja. Sen lisäksi, nimenomaan Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen liiton kanta paljolti määrittelee ja tulee jatkossakin määrittelemään Venäjän viranomaisten virallisen suhtautumisen erilaisiin kansainvälisiin suomalais-ugrialaisten yhteistyöhön liittyviin hankkeisiin ja aloitteisiin.

Näiden vuosien aikana Liiton puhemiehistö ja neuvosto ovat käyneet melkein kaikilla suomalais-ugrialaisten kansojen asuinalueilla, tavanneet kaikki näiden alueiden johtajat ja saaneet aikaan monien asioiden ratkaisemisen Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen eduksi.

Hyvät kollegat! Elämme avoimessa maailmassa, jossa mitkä tahansa rajat voidaan ylittää sosiaalisen median ja informaatioteknologian ansiosta ja taloudelliset pakotteet kulttuurisuhteiden avulla. Me uskomme, että valtioiden välisiä suhteita vahvistetaan mm. kansandiplomatian kautta.

Kiitos huomiostanne!

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen

*Arvoisa Tasavallan presidentti
Arvoisat Viron ja Unkarin presidentit
Arvoisat ministerit
Arvoisat parlamenttien edustajat,
suurlähettiläät ja muut kutsuvieraat
hyvät suomalais-ugrilaisten kansojen
edustajat!*

Minulla on kunnia toivottaa teidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi Suomeen ja suomalaisista kulttuuria henkivään Sibeliustaloon!

Kestävä kehitys on erittäin hyvä teema tälle maailmankonferenssille. Pitkistä juuristaan huolimatta kestävä kehitys on mitä ajankohdaisiin aihe juuri nyt kiihtyvällä vauhdilla globalisoituvassa maailmassa. Monille suomalais-ugrilaistilaisille kansoille kyse on suorastaan elinehdosta.

Minulle itselleni opetus- ja kulttuuriministerinä on puolestani ilo olla johtamassa sitä hallinnonala, jolla keskeisesti luodaan tulevaisuutta. Opetuksen, tutkimuksen ja kulttuurin avulla rakennetaan sitä osaamis-pohjaa sekä tahtotilaa, jolla tämän päivän ja tulevaisuuden haasteet ratkotaan. On hyvin tärkeää, että tulevaisuuden hyvinvointi rakennetaan kestävä kehityksen varaan. Tähän voimme vaikuttaa varmistamalla, että tarjoamme tämän päivän lapsille ja nuorille riittävät tiedot ja taidot toimia yhteiskunnassa vastuullisesti yksilöinä niin paikallisesti kuin osana globaalia maailmaa.

Kansainväliset sopimukset ja sitoumukset luovat tärkeän pohjan kestävä kehityksen edistämiseksi. Kuten kaikki hyvin tiedämme, YK:n huippukokous päätti viime syksynä maailmanlaajuisista, vuoteen 2030 ulottuvista kestävä kehityksen tavoitteista. YK:n pääsihteerin sanoin uusi agenda on maailman johtajien lupaus kaikille ihmisille kaikkialla maailmassa. Se on universaali ja todelliseen muutokseen pyrkivä. Jokaisella

maalla on tehtävää saadakseen taloutensa ja yhteiskuntamallinsa kestäväksi ja sosiaalisesti oikeudenmukaiseksi.

Koulutuksella on oma tärkeä sijansa Agenda 2030:ssä. Ja niin sillä kuuluukin olla. Agendan mukaan kaikilla tulee olla vuoteen 2030 mennessä tasa-arvoiset mahdollisuudet laadukkaaseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen. Koulutustavoitteessa korostetaan myös haavoittuvien ihmisryhmien oikeutta koulutukseen, riittäviä tietoja ja taitoja kestävä kehityksen edistämiseen, kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen sekä kulttuurin merkitystä kestävälle kehitykselle. Näitä teemoja opetus- ja kulttuuriministeriö on pyrkinyt edistämään meneillään olevissa, Pohjoismaista saamelaisoppimusta koskevissa sopimusneuvotteluissa. Tavoitteena on saamelaisten oikeusasemaa koskeva yhdenmukainen pohjoismainen säätely. Pohjoismainen saamelaisoppimus on laajan kansainvälisen kiinnostuksen kohteena. Toivon, että se tulee olemaan innostava esimerkki myös muille valtioille alkuperäiskansojen aseman ja oikeuksien edistämiseksi.

Olennoinen on se, että Suomessa kestävä kehitys huomioidaan kattavasti koulutusjärjestelmässä. Uudet opetussuunnitelmien perusteet otetaan peruskouluissa ja lukioissa käyttöön ensi syksynä. Niiden mukaisesti kestävä kehitys sisällytetään useiden eri oppiaineiden sisältöihin, jolloin sen painoarvo aiempaan nähden kasvaa. Tavoite on tukea paitsi tietojen, myös taitojen, arvojen ja asenteiden kehittymistä siten, että lapsista ja nuorista kasvaa vastuullisia ja aktiivisia kestävä tulevaisuuden rakentajia. On tärkeää kuunnella oppilaiden ja opiskelijoiden omia näkemyksiä ja antaa heille mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon. Opetusmetodien ja oppimiskulttuurin on tuettava oppilaiden kehittymistä itsenäisiksi, aktiivisiksi, yhteistyökykyisiksi ja tavoitehakeisiksi kansalaisiksi.

Koulutus on myös keskeinen keino säilyttää ja kehittää alkuperäiskansojen ja vähemmistöjen kulttuuria. Suomessa saamenkielen osaamista edistetään lainsäädännön keinoin. Saamelaiden kotiseutualueella asuvien saamenkielisten opetus tulee perusopetuslain mukaan antaa pääosin saamen kielellä. Lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa saamenkielinen opetus on mahdollista. Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa voi opiskella toisen asteen ammatillisia tutkintoja, jotka kattavat laajasti myös saamelaisten perinteiset elinkeinot. Koulutuspolut jatkuvat aina korkeakoulutukseen ja tutkimukseen saakka.

Ihmiskunnan suuret haasteet kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen muodostavat uhkan alkuperäiskansoille. Kansainväliset ympäristösopimukset, kuten biologista monimuotoisuutta koskeva YK:n yleissopimus – Biodiversiteettisopimus – ja tuore Pariisin ilmastopopimus velvoittavat ottamaan huomioon alkuperäiskansojen oikeudet ja suojelemaan perinnetietoa. Näiden sopimusten keinoin pyritään varmistamaan, että saamelaisten perinnetiedon käytöstä tutkimuksessa tai tuotekehityksessä syntyvät hyödyt jaetaan heidän kanssaan. Tarkoitus on, että Saamelaiskäräjät myös hallinnoisivat perinnetiedon tietokantaa. Biodiversiteettisopimukseen liittyvän ns. Nagoyan pöytäkirjan edellyttämät muutokset tulevat Suomessa voimaan tänä vuonna.

Alkuperäiskansoihin liittyvä tutkimus on tärkeää kestävän kehityksen haasteiden ratkaisemisessa. Sen lisäksi, että tarvitaan heihin liittyvää tutkimusta, tarvitaan myös yhteistyötä alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen kanssa tehtäessä heidän asuttamiinsa alueisiin liittyvää tutkimusta. Tällaisen yhteistyön edistämiseksi on muun muassa Arktisen neuvoston puitteissa laadittu ohjeistuksia alkuperäiskansojen ja tutkijoiden välisestä yhteistyöstä.

Arvoisat kuulijat,

Viime vuosina kulttuurin merkitystä kestävässä kehityksessä on koko maailmassa alettu ymmärtää yhä paremmin. Kulttuuri on maaperä, joka vahvasti vaikuttaa arvo-maailmaamme ja arkisissa tilanteissa teke-miimme arvopohjaisiin päätöksiin. Kulttuuri on myös dynaamista ja kehittyvää, kasvaen ja kukoistaen ihmisten ja kansojen myötä. Kulttuuri on siten merkittävä tekijä siinä kuinka itse kukin suhtaudumme kestävään kehitykseen.

Monet kansainväliset sopimukset ovat hyvänä osviittana ja tukena, kun haluamme vaalia kulttuuria kestäväen kehityksen hengessä. Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta on hyvä esimerkki välineestä kestäväen kehityksen toteuttamiseksi ja lisäksi yhteistyölle suomalais-ugrialaisten kansojen kesken. Sopimus hyväksyttiin vuonna 2003 ja tällä hetkellä sen piiriin kuuluu jo 168 valtiota. Suomi liittyi sopimukseen vuonna 2013, Viro ja Unkari jo vuonna 2006.

Aineeton kulttuuriperintö on elävää perintöä, joka on läsnä kaikkien ihmisten arjessa. Vietämme joulua ja monia muita vuotuisia juhlia perinteiden mukaisesti. Joku neuloo lapasia isoäidin mallilla, toinen taitaa puutyöt isän oppien mukaan ja kolmannella ovat perinteiset laulut hallussa. Runolaulu Suomessa ja Venäjän Karjalassa, saamelainen poronhoito, Viron setukaisten moniääninen laulu tai Buso-festivaali Unkarista ovat kaikki eläviä perinteitä.

Aineeton kulttuuriperintö ylittää kaikkiin inhimillisen toiminnan muotoihin. Se on sukupolvelta toiselle siirtyvää, elävää ja uudistuvaa. Unescon sopimus painottaa perinteen välittämistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä ihmisten osallisuutta kulttuuriperintöön.

Sopimus korostaa alkuperäiskansojen roolia elävän perinnön vaalijoina ja ottaa huomioon sen, että alkuperäiskansoilla on hallussaan paljon sellaista luontoon, maanviljelyyn, ruokatalouteen ja sosiaaliin yhteisöihin liittyvää tietoutta, joka edistää kestävä kehitystä.

Haasteena on, että sukupolvelta toiselle siirtyvä elämäntapa ja luontosuhde eivät enää välity samalla tavoin kuin ennen. Elinkeinorakenteen muuttuminen, pienten kielten käytön väheneminen, perinteisten elinkeinojen heikko kannattavuus ja muutto pois kotiseutualueelta uhkaavat aineettoman kulttuuriperinnön säilymistä kaikkialla maailmassa.

Yhteisöillä, kuten kansalaisjärjestöillä, on keskeinen rooli aineetonta kulttuuriperintöä tunnistettaessa ja määriteltäessä. Suomessa edistetään ja turvataan aineettoman kulttuuriperinnön vaalimista, esimerkiksi koulutuksessa, tutkimuksessa ja tallentamisessa. Tarkoituksena on tukea yhteisöjen edellytyksiä harjoittaa ja siirtää elävää aineetonta kulttuuriperintöään sukupolvelta toiselle. Tärkeä työkalu tässä ovat Elävän perinnön ringit, monialaiset verkostot, joissa perinteen harjoittajat, tutkijat, tallentajat ja kouluttajat voivat kohdata.

Sopimukseen liittyy myös aineettoman kulttuuriperinnön luettelointi. Luetteloiden avulla halutaan tuoda näkyvyyttä elävälle perinnölle eri puolilla maailmaa ja jakaa hyviä käytäntöjä maiden kesken. Unescon kansainvälisissä aineettoman kulttuuriperinnön luetteloissa on jo noin 400 kohdetta ympäri maailman.

Aineettoman kulttuuriperinnön luetteloita tehdään myös kansallisella tasolla. Suomessa on tänä keväänä avattu Museoviraston toimesta Elävän perinnön wikiluettelo. Jo alkuvaiheessa esiteltiin yli 20 perinnettä 40 toimijalta ja neljällä eri kielellä. Mukana

ovat niin saunominen, karjalanpiirakat ja juhannuksen vietto, kuin myös saamelaiden käsityöt ja romanien lauluperinne. Tämä elävä luettelo täydentyy kaiken aikaa ja sinne kerätään niin pieniä, suuria, kansallisia, paikallisia, kaikkien tuntemia kuin yllättäviäkin esimerkkejä elävistä perinteistä ja perinnöstä. Suomen tapa tehdä elävää perintöä näkyväksi Wikimediaa hyödyntäen on poikkeuksellisen avointa ja osallistavaa. Aineetonta kulttuuriperintöä koskevan yleissopimuksen lisäksi kestävään kehitykseen liittyy myös Unescon yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä eli niin sanottu diversiteetisopimus. Kestävä kehitys on yksi sopimuksen kahdeksasta johtavasta periaatteesta ja sen edistäminen sisällyttämällä kulttuuri kehityspolitiikkaan on sopimukseen sisältyvä velvoite.

Kun kestävä kehityksen tavoitteena on turvata maailman bio-, kieli- ja kulttuuri-diversiteetti, on perusteltua sanoa, että kulttuuri-ilmaisujen suojeleminen ja edistäminen on kaiken kaikkiaan kestävä kehityksen välttämätön osa. Ei ole olemassa kulttuuria, jolla ei olisi omia perinteisiä kulttuuri-ilmaisuja tai joka ei niitä loisi. Kulttuuri-ilmaisut ylläpitävät ja uusintavat identiteettiä ja ovat sekä luovuuden ilmentymiä että lähteitä. Itse asiassa kulttuurisen ilmaisun aktiivisuus ja moninaisuus on kulttuurin elinvoiman mittari.

Lopuksi haluan kertoa, miten toimeenpanemme Suomessa kulttuuriympäristö-strategiaa, joka on voimassa aina vuoteen 2020. Kulttuuri, kulttuurinen identiteetti ja kulttuuriympäristö muodostavat kehityksen ihmisten toiminnalle, ajattelulle ja hyvylle ymmärtää muita.

Hyvin säilyneenä, alueellisesti omaleimaisena ja eri aikakausista rakentuvana kulttuuriympäristömme on mittava kansallinen

omaisuus, johon sisältyy merkittäviä yhteiskunnallisia ja kulttuurisia arvoja. Kulttuuriympäristön suunnitelmallinen ylläpito ja kehittäminen lisäävät alueiden elinvoimaa ja viihtyisyyttä, toteuttavat kestävästä kehityksestä sekä ylläpitävät kansallisomaisuuden arvoa. Nämä tavoitteet on Suomessa kirjattu valtioneuvoston hyväksymään kulttuuriympäristöstrategiaan. Niiden saavuttaminen edellyttää eri toimijoiden, viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Tämä koskee myös saamelaisten roolia oman kulttuuriiperintönsä ja kulttuuriympäristönsä asiantuntijoina.

Saamelaismuseon asiantuntijoiden työn tuloksena valmistui vuonna 2013 saamelainen kulttuuriympäristöohjelma. Sen kautta avautuu monipuolisesti alkuperäiskansan erityinen yhteys ympäristöönsä. Saamelainen kulttuurimaisema on omaleimainen yhdistelmä luonnonmaisemaa ja ihmisen luomaa ympäristöä. Siihen sisältyvät arvot ja merkitykset voivat olla ulkopuoliselle huomaamattomia ja avautua vain ympäristössä eläville ihmisille. Kirjallista tietoa on vähän ja tieto siirtyy perinteinä ja suullisesti sukupolvelta toiselle. Tästä syntyy myös silta kestävään kehitykseen: perinnetiedon- ja taidon avulla tarvittuja resursseja osataan käyttää oikeaan vuodenaikaan oikealla tavalla. Päätöksenteossa nämä arvot ja niiden merkitys on tunnistettava; perinnettä ja sen osajia ei saa

päästää häviämään. Koska saamelainen kulttuuriympäristö on elävää ja se muuttuu ja kehittyy, on tärkeää, että muutokset tehdään saamelaisten oman kulttuurisen ymmärryksen pohjalta ja että he ovat mukana sitä koskevassa päätöksenteossa.

Suomessa Saamelaismuseo Siida on vastannut vuodesta 2011 alkaen saamelaisalueella arkeologisen kulttuuriiperintön sekä rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntija- ja viranomaistehtävistä. Valtio tukee museon toimintaa taloudellisesti ja on nimennyt sen saamelaiskulttuurista vastaavaksi valtakunnalliseksi museoksi.

Arvoisat kuulijat,

Velvollisuutemme on pyrkiä turvaamaan tuleville suomalais-ugrilaisille sukupolville vähintään yhtä hyvät tai paremmat elinolosuhteet kuin mitä meillä on. Maailmankongressi kokoaa kerran neljässä vuodessa ainutlaatuisen kansainvälisen foorumin näiden meille kaikille yhteisten asioiden edistämiseksi hankkeiden ja monikansallisten aloitteiden kautta.

Toivon, että tulevat päivät Lahdessa tarjoavat paljon antoisia kohtaamisia, uusia ratkaisuja ja toimintamalleja tukemaan yhteisiä pyrkimyksiämme myös kongressia seuraavina vuosina!

Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitean puheenjohtaja Valeri Markov

Arvoisa Suomen tasavallan presidentti herra Niinistö!

Arvoisa Unkarin presidentti herra Áder!

Arvoisa Viron presidentti herra Ilves!

Arvoisa Venäjän federaation varakulttuuriministeri herra Zhuravski!

Arvoisat kongressin osanottajat!

Naiset ja herrat! Rakkaat ystävät!

On kulunut neljä vuotta, ja olemme taas kokoontuneet säännönmukaiseen kongressiimme, tällä kertaa kauniiseen suomalaiseen kaupunkiin, Suomen hiihtourheilun keskuksen Lahteen.

Olemme kiitollisia Suomen valtiojohdolle ja kaikille Suomen asukkaille siitä, että maidemme välillä viime aikoina ilmenneistä kiperistä ongelmista huolimatta he ovat tehneet kaikkensa tämänpäiväisen tapaamisemme mahdollistamiseksi.

Olemme aina noudattaneet työssämme ensimmäisessä kongressissa Sykyvkarissa joulukuussa 1992 hyväksytyssä Julkilausumassa määritellyt pääperiaatteita, tavoitteita ja tehtäviä.

Melkein neljännesvuosisadan yhteisten tekojemme joukossa on valtiollisia erityisohjelmia eri maissa, kymmeniä toteutettuja hankkeita, lukuisia yhteisiä toimenpiteitä mitä erilaisimmilla aloilla: kulttuurissa, opetuksessa, ympäristönsuojelussa ja monella muulla alalla.

Tarkastelemme nyt nimenomaan Konsultaatiokomitean toimintaa kuluneen neljän vuoden aikana. Muistutan heti aluksi, että Konsultaatiokomitea on elin, joka koordinoi yhteistyötä kansojemme NGO-järjestöjen välillä ja tarvittaessa tukee niiden toimintaa. Se auttaa solmimaan yhteyksiä eri kansalais-

yhdistysten välillä eri alueilla ja eri maissa. Menestystä tässä työssä voi odottaa vain, jos Konsultaatiokomitean jäsenten yhteistyö on sopuisaa.

Kansojen kansalaisliikkeet voivat osallistua Konsultaatiokomitean työhön joko pysyvinä jäseninä tai tarkkailijoina. Siöfokin kongressin jälkeen Konsultaatiokomitean työhön on osallistunut pysyvinä jäseninä melkein kaikkien suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen edustajia. Tarkkailijoina sen toiminnassa olivat mukana vain liiviläiset. Kolmen samojedikansan – nganasanien, selkuppien ja enetsien – kansalaisjärjestöt eivät ole toistaiseksi ilmaisseet olevansa valmiita osallistumaan Konsultaatiokomitean toimintaan. Haluaisin todeta, että myös jotkin muut kansojemme järjestöt eivät olleet tulleet heti mukaan Konsultaatiokomitean toimintaan.

Konsultaatiokomitean istuntojen valmisteluta vastaavat koordinaattorit, jotka edustavat neljää maata: Unkaria György Nanovfszky, Venäjää Valeri Markov, Suomea Merja Hannus ja Viroa Tõnu Seilenthal. Ottaen huomioon Venäjällä asuvien suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen lukumäärän sekä maan maantieteellisen laajuuden, Konsultaatiokomitea on tehnyt päätöksen kolmen Venäjää edustavan kansakoordinaattorin nimittämisestä: Zinaida Strogalsšikova edustaa Luoteis-Venäjää, Vasili SONDYKOV Uralin takaisia alueita ja Pjotr TULTAJEV Volgan aluetta.

Konsultaatiokomitea on ohjesäännön mukaisesti pitänyt vaaditut 8 istuntoa. Ne järjestettiin Sykyvkarissa, Moskovassa, Hanty-Mansijskissa, Petroskoissa ja Lahdessa. Kuten näet, istuntojen paikkakuntakartta on laaja, joskin se voisi olla vieläkin edustavampi.

Haluaisin korostaa, että työmme pääperiaatteina ovat olleet ja pysyvät edelleen:

- kansojen edustajien tasapuolinen osallistuminen (riippumatta itse kansojen väkiluvusta)
- konsensus keskeisten päätösten hyväksymisessä.

Konsultaatiokomitean tärkeimpiä tehtäviä on tukea kongressien pääasiakirjojen toteuttamista. Siöfokin maailmankongressissa hyväksyttiin kongressin julkilausuma ja kongressin teemaryhmien istunnoissa valmisteltiin suositukset.

Suomalais-ugrilaisten ja samojedikansojen kansalaisjärjestöt ovat omilla alueillaan ja omissa maissaan tehneet paljon hyväksytyjen asiakirjojen toteuttamiseksi. Konsultaatiokomitean koordinaattoreiden puolesta haluaisin lausua valtavat kiitokset kaikille suomalais-ugrilaisten liikkeemme aktiiveille, alueiden ja maiden viranomaisille sekä hallintoelimille suuresta työstä kansojemme hyväksi.

On vaikea luetella kaikki ne asiat, jotka on tehty kuluneen neljän vuoden aikana. Siihen ei alustukselle varattu aika riitä. Nostan kuitenkin esille:

- Suomessa: ehdottomasti päämajan toiminnan; kahden erittäin mielenkiintoisen suomalais-venäläisen hankkeen toteuttamisen; kerron niistä tarkemmin tuonnempana.
- Unkarissa: Viime vuoden syyskuussa Unkarissa pidettiin XIII Suomalais-ugrilaisten kirjailijoiden kongressi. Siihen valmisteltiin ja julkaistiin 29 kirjaa, suomalais-ugrilaisten kirjailijoiden kirjallisuuskäännöksiä. Merkilepantavaa on, että se tapahtui samana vuonna, jolloin Venäjällä vietettiin kirjallisuuden vuotta. Venäjän viiden suomalais-ugrilaisten alueen asiantuntijat ovat Collegium Fenno-Ugricum -instituutin suojeluksessa kehittäneet äidinkielen opetuksen tukemiseksi

termisanaston kymmenelle kouluoppiaineelle ersän ja mokšan, komin, marin ja udmurtin kielellä.

- Virossa: Kongressien välisenä aikana Suku-kansojen ohjelman stipendiaatit ovat tehneet 3 tohtoriväitöskirjaa ja 2 maisterintutkielmaa. Ohjelman varoilla on julkaistu yli 40 kirjaa eri suomalais-ugrilaisilla kielillä sekä suomalais-ugrilaisten kirjallisuuden käännöksiä. Sukukansapäivistä on tullut laajamittaisia festivaaleja, jotka valtaavat koko maan kokonaiseksi viikoksi. Kyseisenä aikana alettiin myös järjestää vuosittaisia teemakohtaisia suomalais-ugrilaisten konferensseja. Virolaista aloitetta suomalais-ugrilaisten pääkaupungin valitsemisesta on toteutettu menestyksekkäästi. Tärkeimpiä esimerkkejä muutamilla Venäjän federaation alueilla tehdystä työstä:

- Karjala on järjestänyt edellisen Kongressin päätöksen mukaisesti välikonferenssin syyskuussa 2014. Konferenssin yhteydessä kolmen kansan kansalaisjärjestöt – Karjalan rahvahan liitto, Vepsän kulttuuriseura ja Karjalan suomalaisten Inkeri-liitto – viettivät toimintansa 25-vuotisjuhlia. Vuosi 2013 oli julistettu Karjalan kielen vuodeksi, mikä antoi merkittävän sysäyksen kielen kehitykselle.
- Mordva on järjestänyt jo 14. etnokulttuurisen tutkimusretken “Volga, rauhanjoki. Volgan kansojen kulttuurien vuoropuhelu”. On käynnistynyt mordvalaisten kielten etäopetus-hanke. Uljanovskissa pidettiin ensimmäinen äidinkielen opettajien foorumi.

On mainittava myös Hanti-Mansien, Nenetsien ja Jamalin Nenetsien autonomisissa piirikunnissa tehtävä jatkuva johdonmukainen työ vähälukuisten alkuperäiskansojen oikeuksia suojelevan lainsäädännön kehittämiseksi. Myös Venäjän federaation suomalais-ugrilaisten kansojen liitto on tehnyt merkittävää työtä paikan päällä. Samalla haluaisin korostaa, ettei Konsultaatiokomitea missään nimessä pidä kaikkea tätä työtä – teidän paikallista työtänne – omana työnään, vaikka siihen

on osallistunut myös Konsultaatiokomitean jäseniä.

Sallikaa kertoa nyt tarkemmin muutamista toimenpiteistä ja tapahtumista, joiden toteuttamista Konsultaatiokomitea on joko tukenut tai ollut aktiivisesti mukana niiden toteuttamisessa.

Siöfokin kongressin osanottajat vetosivat julkilausumassaan suomalais-ugrilaisten ja samojedikansojen edustajien ja kansojen NGO-järjestöjen puoleen kehottaen tehostamaan työtä useassa toimintasuunnassa, samoin Konsultaatiokomitean puoleen.

Jos tarkastellaan sitä julkilausuman osaa, joka koskee suomalais-ugrilaisten ja samojedikansojen edustajille osoitettua vetoomusta, Konsultaatiokomitea on omassa työssään pyrkinyt tukemaan kansalaisjärjestöjen toimintaa, joka tähtää aidon kaksikielisyyden saavuttamiseen. Se vaatisi, että
- useammat puhuisivat äidinkieltään
- kielen opetus ei rajoittuisi vain kouluun, vaan kielen perusteita olisi tarjolla myös päiväkodeissa ja aikuisopetuksessa
- äidinkieliä käytettäisiin laajemmin joukko-
viestimissä ja sosiaalimediassa.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehdyistä toimenpiteistä haluaisin nostaa esille suomalais-venäläisen Suomalais-ugrilaiset kielet ja kulttuurit varhaiskasvatuksessa -hankkeen, jonka toteutukseen ovat osallistuneet kaikki Venäjän suomalais-ugrilaiset ja samojedialueet. Hankkeen päätavoitteena on luoda nykyaikainen ja tehokas päiväkodeissa toteutettava äidinkielen opetusjärjestelmä, jossa perhe otetaan aktiivisesti mukaan kieliprosessiin. Osana hankkeen toteutusta järjestettiin alueellisia ja monialueellisia seminaareja Karjalan tasavallassa, Komissa, Udmurtiassa, Hanti-Mansien (Jugra) autonomisessa piirikunnassa, Komipermjakkien piirikunnassa sekä Taimyrin niemimaalla.

Näinä vuosina toteutettiin menestyksellisesti toinenkin suomalais-venäläinen hanke, ”Kansalaisjärjestöt suomalais-ugrilaisia kieliä ja kulttuureja säilyttämässä”. Hankkeen tarkoituksena on säilyttää kieli ja kulttuuri kaupunkiympäristössä sekä tukea suomalais-ugrilaistulle kansoille uusien kulttuurisen itseilmaisun muotojen ja kielen käyttöalueiden syntymistä, myös kaupunkiympäristössä. Hankkeen tavoitteena on myös uudistaa ja popularisoida suomalais-ugrilaisten yhteistyön imagoa.

Äidinkielen opiskelulle kaksikielisessä ympäristössä omistetut 3. ja 4. kansainväliset konferenssit, jotka järjestettiin Syktyvkarissa vuonna 2013 ja 2015, onnistuivat hyvin. Useilla alueilla on piristynyt nuorille ja aikuisille, myös viranomaisille, suunnattu äidinkielen opetustoiminta.

On mainittava nuortemme toiminta äidinkielen edistämiseksi sosiaalimediassa, äidinkielisten verkkosivujen ja blogien ilmestymisen Venäjällä.

Nykyaikaista tietotekniikkaa on alettu käyttää laajemmin äidinkielen edistämiseksi. Tässä yhteydessä on mainittava Komin tasavallan virkamiesakatemia Suomalais-ugrilaisten kielten käytön tietotuen monialueellisen laboratorion menestyksekkäs toiminta. Tällä betkellä siitä on tullut mekanismi, jonka avulla luodaan informaatiotuotteita, -resursseja ja -työvälineitä, jotka auttavat laajentamaan kielten käyttöaluetta, säilyttämään ja popularisoimaan komien ja muiden suomalais-ugrilaisten kansojen etnokulttuurista perintöä, kehittämään kansainvälistä viestintää ja etäopiskeluohjelmia sekä pääsemään käsiksi etnokulttuuriaiheisiin tietoresursseihin. Laboratorion toiminta perustuu järjestelmällisyyteen sisältäen tutkimustöiden suorittamisen ja niihin pohjautuvan e-tuotteiden kehittämisen ja hyväksymisen sekä käytön opettamisen ym. Mielestäni laboratorion

menestys johtuu paljolti sen monikansallisesta kokoonpanosta: komilainen, marilainen ja komipermjakki. Tarkemmin laboratorion työstä teillä on mahdollisuus kuulla yhdessä teemaistunnoista. Samalla täytyy todeta, että nykyaikaisen IT-tekniikan käyttöä äidinkielen opetuksessa työstetään melko menestyksellisesti myös Udmurtiassa, Marinmaassa ja Mordvassa. Kansainvälinen yhteistyö tällä saralla voisi antaa vieläkin suuremman sysäyksen niiden jatkokehitykselle.

Julkilausumassaan kongressi oli myös kehoittanut kansojen kansalaisjärjestöjä osallistumaan aktiivisemmin kansalaisyhteiskunnan instituutioiden kehittämiseen. Tämä kehoitus ei jäänyt huomaamatta, ja useat kansalaisjärjestöt aloittivat kyseisen työn itsestään, oman järjestörakenteen vahvistamisesta.

Konsultaatiokomitea on tukenut omien edustajiensa osallistumista kansainvälisten organisaatioiden toimintaan, sellaisten kuten YK:n alkuperäiskansojen pysyvä foorumi ja YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien asiantuntijamekanismi. Karjalan alueellinen kansalaisjärjestö ”Nuori Karjala – alkuperäiskansojen ja julkisen diplomatian tukikeskus” järjesti hiljattain Petroskoissa Karjalan tasavallan Kansallisuuspolitiikka-asiain sekä suhteista kansalais- ja uskonnollisiin yhdistyksiin vastaavan ministeriön tuella asiantuntijaseminaarin ”Suomalais-ugrilaiset kansat ja kestävä kehitys. Alkuperäiskansojen terveys”. Seminaariin osallistui kutsuttuja alkuperäiskansojen oikeuksien asiantuntijoita, tutkijoita, valtion ja paikallisviranomaisia sekä sairaanhoitolaitosten ja kansalaisjärjestöjen edustajia.

Siöfokin kongressin Julkilausuma sisälsi myös suoranaisia toimeksiantoja Konsultaatiokomitealle. Näiden toimeksiantojen täyttämisen puitteissa tehtiin muutoksia joihinkin komitean työtä sääteleviin asiakirjoihin,

annettiin suosituksia kansallisille järjestöille nykyisen kongressin valmistelun aikana, päivitettiin Konsultaatiokomitean verkkosivut ja täydennettiin niitä asiakirjojen osalta. Eryteisesti tekisi kuitenkin mieli mainita, että nykyisen kongressin valmistelun alussa järjestettiin laaja keskustelu kongressien välisessä välikonferenssissa Petroskoissa vuonna 2014. Siellä käytiin perusteellinen keskustelu siitä, millaisena haluaisimme nähdä Lahden kongressin, millainen kansojen edustus siellä voi olla, mikä on otettava tulevan kongressin pääteemaksi ja miten hoitaa parhain päin monet järjestelyasiat. Juuri siinä konferenssissa tehdyt päätökset ja siellä esille tuodut esitykset toimivat pohjana tämän kongressin valmistelussa.

Haluaisin tuoda esille joitakin toimintasuunnitelmia, joissa on tehty työtä Siöfokin kongressin teemaistuntojen suositusten täyttämiseksi.

Kulttuuri-teemaistunnon osalta:

- tieto- ja viestintäresurssien kehittäminen kansojemme kulttuurin ja taiteen tunnetuksi tekemiseksi
- nuorten etnokulttuurihankkeiden toteuttaminen
- kulttuurienvälisen suhteiden kehittäminen edelleen: foorumit, festivaalit, kiertuevaihto, käännös- ja julkaisutoiminta
- Suomalais-ugrilaisen maailman kulttuuri-pääkaupunki -hankkeen toteuttaminen.

Kieli- ja koulutus -teemaistunnon osalta:

- opetusprosessin jatkuvuuden turvaaminen
- äidinkiellillä tapahtuvan opetuksen tukeminen
- kielellisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja uusien menetelmien käyttöönotto.

Tietoteknologia ja viestimet -teemaistunnon osalta:

- yhteisen verkkotilan luominen
- TV- ja radio-ohjelmavaihto

- IT-opetusta ao. kansoihin kuuluville
- kielten kodifointi, katalogisointi ja popularisointi.

Terveys, väestötutkimus ja ympäristönsuojelu -teemaistunnon osalta:

- osallistuminen kansojen ikivanhan elinympäristön suojelua koskevien päätösten valmisteluun, hyväksymiseen ja toteuttamiseen
- perinteisen elinkeinoelämän parempi sopeuttaminen nykytodellisuuteen
- terveen elämäntavan popularisointi.

Lopuksi haluaisin samoin kuin edellisessä kongressissa todeta, että kansainvälisen suomalais-ugrilaisen liikkeen kehittyminen on saanut meidät tiedostamaan syvällisemmin

ponnistelujen yhdistämisen tarpeen kansojemme edessä olevien ongelmien ratkaisemiseksi. Ne ovat eri kansoillamme erilaiset. Kuitenkin yhteinen keskustelumme kongressissa, kokemusten vaihto, yhteinen työmme maidemme viranomaisten ja ballintoelimien kanssa ongelmien ratkaisemiseksi antavat syytä uskoa kestävään ja ansiokkaaseen suomalais-ugri-laisten kansojen kehitykseen tulevaisuudessa.

Konsultaatiokomitea kiittää kaikkia teitä pyyteettömästä työstänne kansojemme nykyisyyden ja tulevaisuuden hyväksi.

Kiitos huomiostanne!

Lahden kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirta

Arvoisat presidentit, muut korkea-arvoiset edustajat, hyvät suomalais-ugrilaisen perheen jäsenet, arvoisat maailmankongressin osanottajat

Lahden kaupungille on suuri kunnia, että suomalais-ugrilaiden kansojen VII maailmankongressi pidetään täällä Lahdessa ja Sibeliustalossa. Suomalais-ugrilaiden kansojen järjestäytyneenä yhteistyönä on jatkunut jo neljän vuosikauden, ja on hienoa, että Lahti voi nyt olla uusi lenkki tässä yhteistyön ketjussa.

Lahden kaupungin historia perustuu asioihin, joiden ainakin Suomessa katsotaan liittyvän suomalais-ugrilaiseen perinteeseen. Kaupunki rakentui vesiyhteyden varaan ja luonnonvarojen, puun hyödyntämisen varaan.

Lahti kasvoi kylästä kaupungiksi liikenneyhteyksien ansiosta 1800-luvun lopulla aikakaudella, jolloin Suomen teollistumisen pääsi vauhtiin ja kaupungistuminen alkoi. Tänä päivänä urbanisoituminen eri ilmiöineen on tehnyt elinvoimaisista, kasvavista kaupungeista entistä houkuttelevampia paikkoja. Kaupungit joutuvat kilpailemaan keskenään, ja silloin kulttuuriset piirteet voivat olla ratkaisevia menestyskijöitä.

Lahden asukkaat olivat ennen teollistumista kieleltään suomalaisia. Vähitellen muodostui pieni ruotsinkielinen vähemmistö, ja nyt viime vuosikymmenten aikana kaupunkiin on tullut monia vieraitten kielten puhujia. Samalla kun olemme ylpeitä suomen kielestä, voimme olla ylpeitä siitä, että annamme hyvän elämisen ja oman kielen ylläpitämisen ympäristön myös niille, joiden äidinkieli on jokin muu.

Kaupunkien menestymisen edellytyksenä on paikallisten voimavarojen tunnistaminen ja alueelle luonteenomaisen kilpailukykyyn hyödyntäminen. Lahdessa menestyskijöitä ovat ympäristöosaaminen, ympäristöteknologia ja teollinen muotoilu. Ne ovat tuoneet menestys-

tä ja kansainvälistymistä monille lahtelaisille yrityksille.

Taloudellisesti merkittävien yritysten lisäksi kaupungin kehitys tarvitsee moninaista muuta toimintaa; Lahdessa me olemme saaneet hyvää tulosta ympäristö- ja muotoilukoulutuksesta, korkeakoulu- ja yliopistotoiminnasta. Kaupunki on erityisen tunnettu liikunnasta ja urheilusta. Ensi talvena meillä on täällä hiihdon pohjoismaisten lajien maailmanmestaruuskisat. Ja Sibeliustalossa on syytä mainita myös muusikot ja Lahden muu monipuolinen kulttuurielämä, jota tämän kongressinkin aikana näemme täällä talossa, torilla ja kaduilla.

Suomalais-ugrilaisen maailmankongressin asialistalla ovat talouden ja ympäristön lisäksi modernit muuttoliikkeet. Globaali urbanisoituminen on erityisen haastavaa pienille kielille ja kulttuurialueille. Nähtävissä on mielenkiintoinen ilmiö, saamaan aikaan kun harvemmin asutuilla alueilla vähemmistökuultuuri on usein integroitumassa enemmistöön, kaupungeissa hyvin koulutetut nuoret ihmiset ovat entistä kiinnostuneimpia suomalais-ugrilaisista juuristaan ja luovat uutta kaupunkikulttuuria.

Kaupunkien välisessä kilpailussa kysymykset, mitä siellä on, keitä siellä on ja mitä siellä tapahtuu, määrittävät suomalaisen tutkijan Timo Aron mukaan paikan laatua. Alueen ja kaupungin maineelle on ratkaisevaa erottautuminen, yhä useammin mielenkiintoisimmat ihmiset ja tapahtumat löytyvät ruohonjuuritasolta ja vähemmistöistä, sillä elävä katukulttuuri tarvitsee tekijänsä.

Minulla on ilo toivottaa teidät kaikki lämpimästi tervetulleeksi elävään, vilkkaaseen Lahteen. Toivomme tämän kongressin jäävän mieleen hyvästä sukulaishengestä, hyvistä ja rakentavista tuloksista sekä kaupungin tarjoamista kesäisistä viihtyisistä puitteista.

Kiitos!

Unescon kulttuuriosaston apulaisjohtaja Francesco Bandarin

Haluun Unescon puolesta onnitella Konsultaatiokomiteaa tämän VII Suomalais-ugri-laisten kansojen maailmankongressin järjestämisestä täällä Lahdessa, Suomessa. Teemansa puolesta, ”Suomalais-ugrilaiset kansat – kohti kestävästä kehitystä”, kongressi tarjoaa oivan mahdollisuuden tuoda esille alkuperäiskansojen elintärkeän panoksen kestävien ratkaisujen toteuttamiseen kehityshaasteissa, luonnonvarojen hallinnasta aina ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Alkuperäiskansojen kulttuurien, kielten ja perinnetiedon edistäminen on tärkeä osa Unescon toimintaa. Tiedämme, että paikalliskielten ja perinnetietojärjestelmien, myös alkuperäiskansojen sellaisien, turvaaminen on yksi menestyksekkään, kokonaisvaltaisen ja tasapuolisen kehityksen edellytyksistä.

Menneisyydestä perittynä ja tuleville sukupolville välitettynä perintö – luonto- ja kulttuuriperintö, aineellinen ja aineeton, irtain ja kiinteä – toimii tärkeänä pääoman lähteenä, mikä on otettava huomioon kehitysstrategioissa.

Kulttuuri on tietenkin ihmiskunnan päivänpolttavimpien haasteiden keskiössä. Sellaisia ovat: ilmastonmuutos ja luonnonmullistukset, monimuotoisuuden menetys, konfliktit ja väkivalta, epätasa-arvoinen ruoan, turvallisen juomaveden, koulutuksen ja terveydenhuollon saatavuus, muuttoliike ja kaupungistuminen, syrjäytyminen ja taloudellinen epätasa-arvo. Tämän oivaltamista korostetaan Unescon kulttuuria koskevissa sopimuksissa, myös vuonna 2003 hyväksytyssä Unescon yleissopimuksessa aineettoman kulttuuriperinnön

suojelemisesta, jonka on tähän mennessä ratifioinut 168 maata.

Aineeton kulttuuriperintö on olennainen osa kaikkien yhteisöjen elämää. Vuoden 2003 Yleissopimus tunnustaa tämän, todistaen, ettei kulttuuriperintö voi elää irrallisena ihmisistä (yksilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä), jotka luovat ja toteuttavat sitä sekä identifioituvat siihen. Yleissopimuksessa myös tiedostetaan tämän perinnön siirtämisestä huolestuneiden yhteisöjen avainvastuu.

Poliittisella tasolla kansallisilla viranomaisilla on johtava rooli aineettoman perinnön säilyttämisessä. Esimerkiksi, paikallisen kontekstin huomioon ottavan koulutusjärjestelmän turvaaminen antaa paikallisille viranomaisille mahdollisuuden sisällyttää paikallisen yhteisön perintö koulun opetussuunnitelmaan. Tätä varten tarvitaan tehokasta ja kokonaisvaltaista yhteistyötä viranomaisten, yhteisön ja kansalaisyhteiskunnan välillä. On tärkeää, että viranomaiset kannustavat ja tukevat yhteisöjen ponnisteluja ja aloitteita, kohdistaen erityisen huomion nuoriin.

Alkuperäiskansojen kulttuurinen monimuotoisuus, sisältäen niiden taiteelliset perinteet, musiikin, käsityöt ja nykytaiteen, edustaa ehtymätöntä arvokkuuden, identiteetin ja yhteenkuuluvuuden lähdeä näille yhteisöille ja tekee maailmasta paljon rikkaamman ja kauniimman. Lisäksi tämä perintö on tiedon ja kokemuksen aarreaitta, joka toimii tärkeänä innovaation ja uudistumisen työkaluna. Ymmärryksemme syventäminen alkuperäiskansojen joustavuudesta ja sopeutumistavoista voi auttaa vastaamaan kokonaisvaltaisemmin

ja tehokkaammin uusiin globaaleihin haasteisiin. Siksi meidän on jatkettava ponnistelujamme näiden tapojen edistämiseksi ja siirtämiseksi eteenpäin voidaksemme säilyttää ne ja turvata niiden jatkuvuus seuraaville sukupolville.

Sallikaa minun vielä kerran onnitella Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomiteaa tämän tapahtuman järjestämisestä,

joka tukee Unescon tavoitteita edistämällä kulttuuria kaikessa sen monimuotoisuudessaan arvokkaana yhteisenä hyvänä luoville innovaatioille, hyvinvoinnille, vuoropuhelulle, työllisyydelle, tulonmuodostukselle ja kestäväälle kehitykselle. Toivotan teille kaikille hedelmällisiä ja rikastuttavia keskusteluita tämän VII Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressin aikana.

Suomen Unesco-toimikunnan jäsen Gunvor Kronman

*Arvoisat kunniavieraat!
Arvoisa maailmankongressin yleisö,*

Minulla on suuri kunnia ja ilo olla täällä maailmankonferenssissa tuomassa UNESCO:n terveisiä. Olen Suomen Unesco-toimikunnan jäsen ja toimin myös Hanasaaren ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskuksen toimitusjohtajana.

Tänään keskustelemme oikeudesta omaan kulttuuriperintöön. Tässä mielestäni tärkeimpiä periaatteita on se, että kulttuuriperintöön sisältyy myös kieli.

Haasteita riittää

Itse kaksikielisenä toisessa sukupolvessa olen nähnyt kaksikielisuuden rikkaudet ja mahdollisuudet. Kaksi- ja monikielisyys toimivat silloin kun perheet, koulut, viranomaiset ja muu ympäristö kannustavat siihen. Olen ollut etuoikeutettu siinä mielessä, että kaksikielisyys on luonnollista ja olen myöhemmin elämässä hämmästellyt, miten uhkaavana ja pelottavana sitä pidetään monessa tilanteessa. Kaksikielisuuden kautta monet uudet ovet avautuvat ja yhteys omaan kulttuuriin ja historiaan säilyy ehjänä.

Näin ei kaikkialla ole. Kaksikielisyyttä ei aina kannusteta. Euroopan neuvosto, Suomi, Unkari ja Viro ovat usean vuoden aikana esimerkiksi pyrkineet soveltamaan Venäjän varhaiskoulutukseen kielipesiä. Useimmiten on törmätty opetussuunnitelmaan ja lähinnä viranomaisten vastustamiseen. Muutamissa paikoissa toimii kielipesiä, ja hyviäkin kokemuksia on saatu. Kuitenkaan ei ole takeita siitä, että koulussa opetus jatkuisi. Tässä on valtava menetetty mahdollisuus.

Venäjällä suomalais-ugrilaiset kansat asuvat vähemmistöinä. Yhtenäisen kielen ja kulttuu-

rin paine on suuri, venäjän kielen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi tarkoitetut tavoitteet ja toimenpiteet jättävät alleen pienten kielten kehittämisen tarpeita. Venäjällä puhutaan yli 160 eri kieltä, mm. suomalais-ugrilaisia kieliä. Vaikka marit, komit, udmurtit ja mordvalaiset ovat yli puolen miljoonan kansoja, heidän puhumansa kieli köyhtyy – kieli kehittyy kun sitä puhutaan. Kielen puhujia pitäisi kannustaa oman äidinkielen käyttöön. Asenteet ovat nuivia. Suurimpana ongelmana näen itse äidinkielen opettajien koulutuksen supistamisen, äidinkielen oppimateriaalin puutteet ja äidinkielen opettamisen vähyyden kouluissa.

Kieli on identiteetin kannalta tärkeä, ja jokaisella on oikeus sen käyttöön. Julkaisutoiminta omalla kielellä on vähäistä, ehkä pari kirjaa vuodessa. Omakielisiä aikakauslehtiä on supistettu, televisio- ja radiolähetysten määrä on pieni. Kieli kehittyy, kun sitä puhutaan ja puhutaan eri ympäristöissä ja eri yhteyksissä, niin keittiössä kuin myös diplomaattisella tai tieteen tasolla.

Valtiovoiman nuiva suhtautuminen kuvastuu perheiden asenteisiin. Vanhemmat eivät pidä tärkeänä äidinkielen opetusta, koska se heidän mielestään heikentää venäjän kielen osaamista. Vaikka olisi mahdollista vaatia äidinkielen tunteja, niitä ei aina vaadita.

Valopilkkuja löytyy

Valopilkkujakin on. Vähemmistönuoret käyttävät äidinkieltä somessa, älypuhelimissa, myöskin musiikin alalla räpätään omalla kielellä. Erilaisia käyttötarpeita siis on, ja jotkut hyödyntävät tätä mahdollisuutta.

Pohjoisilla alueilla on kotakouluja, joissa kiinnitetään huomiota kielen opetukseen poropaimentolaisten lapsille.

Valtiovalta katsoo suopeasti museoiden ja muiden muistiorganisaatioiden toimintaa. Monet suomalais-ugrilaisia kieliä puhuvat ihmiset sitoutuvat omaan kansaansa noudattamalla luonnonuskontoa, vaalimalla vuotuisia juhlia ja tapakulttuuria, niihin liittyvää aineetonta ja aineellista kulttuuriperintöä, pukuja, ruokia.

Kansainvälinen painostus on tärkeätä

Miten UNESCO tai muu kansainvälinen taho voisi vaikuttaa rakentavasti? Kannustamalla käyttämään kansainvälisissä sopimuksissa määriteltyjä oikeuksia ja tietysti kannustamalla käyttämään omaa äidinkieltä. Korostamalla ihmisten oikeutta omaan kulttuuriperintöönsä – se on jokaisen oikeus.

Suomen rooli?

Suomalaiseen identiteettiin on aina kuullut suomalais-ugrilaisen kielisukulaisuuden

tiedostaminen. 1840-luvulla laaja suomen-sukuisten kielten puhujien muodostama Suomen suku on ollut voimavarana suomalaisille, nyt pitäisi olla toisin. Yhteyksiä on, niin tieteen kuin myös kulttuurin tasolla, kuitenkin Suomen valtion tuki on vuosi vuodelta vähentynyt. On kiitettävä Suomen Kulttuurirahastoa ja Koneen Säätiötä, jotka molemmat ovat ottaneet ohjelmaansa näiden kielten ja kulttuurien vaalimiseen ja kehittämiseen tarkoitettuja ohjelmia.

Ja lopuksi: jokainen äidinkieli elää viime kädessä niin kauan kuin sen käyttäjät arvostavat sitä ja sanotaan että kun kieli kuolee, kansa (yhteisönä) kuolee. Eletty ja käytetty kieli taakaa jatkuvuuden.

YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien asian- tuntijamekanismin puheenjohtaja Alexey Tsykarev

*Arvoisa kongressiyleisö,
Hyvät ystävät ja partnerit,
Naiset ja herrat!*

Minulla on ilo tuoda teille parhaat terveiset kollegoiltani, Yhdistyneiden Kansakuntien Alkuperäiskansojen oikeuksien asiantuntijamekanismin puolesta.

Asiantuntijamekanismi on perustettu vuonna 2007 valmistautukseen YK:n ihmisoikeusneuvostolle suosituksia ja temaattisia tutkimuksia, jotka liittyvät alkuperäiskansojen oikeuksiin. Tähän mennessä ekspertit ovat käyneet läpi kieli- ja kulttuurioikeudet, koulutus- ja kulttuuriperintö, osallistuminen päätöksentekoon, pääsy oikeudenkäyntiin. Parasta aikaa valmisteilla on tutkimus alkuperäiskansojen oikeudesta terveyteen ja terveydenhuoltoon. Asiantuntijamekanismin neuvot ja tutkimukset tulkitsevat ja laajentavat ymmärrystämme alkuperäiskansojen oikeuksista, sekä auttavat jäsenvaltioita tehokkaammin käyttämään kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja.

Alkuperäiskansat ovat maapallon uhanalaisin ja herkin yhteisö, joka on ihmiskunnan historian aikana kokenut mitä monimutkaisimpia haasteita: niitä valloitettiin, syrjäytettiin, häädettiin omista kotimaistaan, hajotettiin perheitä ja assimiloitiin lapsia, tapettiin ja riistettiin ihmisarvosta. Monessa maassa väkivaltaa ja ihmisoikeusrikkomuksia on jatkunut nykyäänkin. Dekolonisaatio ja Yhdistyneiden Kansakuntien perustaminen ovat antaneet alkuperäiskansoille toiveen siitä, että historialliset virheet ja vääryydet pystytään korjaamaan. YK:n ihmisoikeuskomiteisto toimii täyttää vauhtia nykyään, vaikka jäsenvaltiot usein käyttävätkin sitä aseena humanitäarisissä sodissa, joita ne käyvät keskenään. Alkuperäiskansojen on ollut vaikea

löytää oma paikkansa tästä byrokratisoituneesta järjestelmästä, mutta tällainen paikka on löytynyt ja sen arvovalta on yhä kasvussa. Alkuperäiskansojen oikeuksia ei voi enää niin helposti jättää väliin tai rikkoa. 70 vuotta vasta täyttäneessä YK:ssa eletään nyt tärkeää vaihetta, kun Vuosituhannen kehitystavoitteet vaihtuivat Kestävän kehityksen tavoitteiksi eli Post-2015 -kehitystavoitteiksi. Tavoitteet määräävät kansainvälisen yhteisön kehitystä monen vuosikymmenen ajaksi eteenpäin, ja alkuperäiskansoilla on siinä oma luonteva roolinsa. Norjan saamelaisparlamentin puheenjohtaja Aili Keskitalo lausunnon sanoiksi kaksi vuotta sitten alkuperäiskansojen asiain maailmankonferenssissa, että vain yhteistyössä alkuperäiskansojen kanssa valtiot pystyvät rakentamaan kestävämmän ja sopusointuisemman maailman, paremman paikan elää.

Arvion mukaan maailman alkuperäiskansojen yhteislukumäärä on noin 400 miljoonaa henkeä nykyään. Ei todellakaan voida todeta, että tämä suurehko joukko on homogeeninen, päinvastoin — kuudesta tuhannesta eri kulttuurista viisi tuhatta kuuluu alkuperäiskansoille. Kolme neljäsosaa kuudesta tuhannesta maailman kielimuodosta ovat alkuperäiskansojen käyttämiä. On laskettu, että alkuperäiskansat ovat osanneet säilyttää 90 prosenttia maapallon biologista monimuotoisuutta: tutkijat ovat seuranneet, että luonnon monimuotoisuuden osalta tärkeimmän trooppiset maat ovat samaan aikaan tärkeimmät kieli- ja kulttuurimoninaisuuden kannalta.

Läheisissä yhteyksissä luontoon vuosituhansien aikana eläneen kansat palvovat edelleen Maaemoa, jonka säilyttämisen konsepti on yksi tärkeimmistä kantakansojen uskomuksissa ja kulttuurissa. Äiti-maa ja luonto ovat olleet alkuväestölle enemmän kuin resurssi, vaurauden ja kylläisyyden lähde, vaan eläviä

olento, joka vaikuttaa koko elämään. Hyvät suhteet maa-aitiin ovat palanneet alkuperäiskansoille tärkeänä perinteisenä tietona esimerkiksi yrttien lääkeominaisuuksista, joka on huolellisesti säilytetty ikivanhojen kielten rikkaissa varastoissa. Tämä konsepti koskee myös suomalais-ugrilaisia kansoja, joista monet kuuluvat alkuperäiskansoihin, toiset jopa hyvin vähälukuisten alkuperäiskansojen joukkoon.

Kaikista historiallisista epäoikeudenmukaisuuksista ja vaikeuksista huolimatta, alkuperäiskansojen vastareaktion on ollut tahto säilyttää identiteetti ja oikeus omalaatuisen kehitykseen, koska länsimainen modernisaatio ja valistus ovat olleet väkivallan ja hyökkäyksen synonyymi monen alkuväen jälkeläisen mielestä. Konseptuaalisesti maailmanlaajuisen alkuperäiskansojen liike on syntynyt taistelurintamana ihmisarvosta ja mahdollisuudesta elää jatkuvasti esi-isien mailla.

1960–70 luvulla alkanut maailmanlaajuisen kansalaisliike sai aikaan myös alkuperäiskansojen ”beräämisen”. Viime kolmenkymmenen vuoden aikana alkuperäiskansat ovat saaneet todella paljon aikaan. Tämän monivuotisen työn seurauksena syntyi kaksi peräkkäistä kansainvälistä alkuperäiskansojen dekaadia ja kolme erikoismandaattia YK:n järjestelmässä, joiden tehtävänä on ollut nostaa esille ja kartoittaa alkuperäiskansojen oikeuksien rikkomuksia sekä tarjota neuvoja ja suosituksia YK:n jäsenvaltioille, alkuperäiskansoille ja kansallisille ihmisoikeusinstituuteille.

Tuhansia edustajia ja ihmisoikeusaktivisteja kerääntyi vuonna 2000 YK:n päämajaan New Yorkiin juhlistamaan YK:n alkuperäiskansojen asiain pysyvän foorumin perustamista. Foorumista on tullut elin, jonka tarkoituksena on edistää alkuperäiskansojen oikeuksia YK:n järjestelmässä. Toisen man-

daatin mukaan toimii alkuperäiskansojen oikeuksien erityisraporttoija, joka käy eri maissa, panee merkille hyviä käytäntöjä ja kielteisiä trendejä, sekä valmistaa maakohtaisia ja temaattisia raportteja. Viimeisenä YK:n alkuperäiskansojen mandaattien perheeseen on syntynyt edustamani alkuperäiskansojen oikeuksien mekanismi.

Ajan mittaan alkuperäiskansat käänsivätkin alkuperäiskansalaisuuteen liitetyt negatiiviset attribuuatit toisin päin. Alkuperäiskansalaisuudesta tulikin hieno asia. Se, mikä ennen oli barbaarisuutta, olikin nyt aitoa, mikä oli takapajuisuutta, olikin perinnetietoa, ja mikä menneisyyttä olikin tulevaisuutta. Näin alkuperäiskansat loivat oman identiteettinsä, jonka peilasivat kolonialismin kautta.

Tämän tärkeän käänteen saavuttamiseen on tarvittu vuosikymmeniä. Monelle ihmiselle elämän tarkoitukseksi tulleen oikeustaiistelun huippusaavutuksena on ollut alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen hyväksyminen YK:n Yleiskokouksen istunnossa vuonna 2007. Tällä asiakirjalla, joka ei sido valtioita juridisesti, on kuitenkin suuri symbolinen merkitys. Siitä on tullut alkuperäiskansojen oikeuksien noudattamisen standardi, samoin kuin ihmisoikeusjulistuksesta aikoinaan. Julistus ei tarjoa mitään uutta, vaan se koostuu kansainvälisten sopimusten määräämät kollektiiviset ja yksilölliset alkuperäiskansojen oikeudet.

Tälläkin hetkellä YK:ssa eletään alkuperäiskansoille tärkeitä aikoja. Vuonna 2014 pidetyssä Alkuperäiskansojen asiain maailmankonferenssissa YK:n jäsenmaat vahvistivat yksimielisesti omat velvollisuutensa alkuperäiskansojen edessä, sekä suostuivat uusiin velvoitteisiin. Maailmankonferenssi pidettiin YK:n yleiskokouksen istunnon muodossa, mikä sinänsä oli suuri saavutus. Valmisteluprosessissa oli käynyt ilmi, että alkuperäiskan-

sojen ja valtioiden välillä on säilynyt syvää erimielisyyksiä, mutta yksimielinen äänestys konferenssin päätöslauselmasta näyttää, että sopimukseen voi päästä jopa vaikeiden kysymysten osalta.

Viime vuoden syyskuussa YK:n yleiskokous myönsi 17 globaalitavoitetta, jotka määrittävät planeetan kehitystä vuoteen 2030 saakka. Alkuperäiskansat on mainittu asiakirjassa kuusi kertaa. Myöskin viime vuonna solmitun Pariisin ilmastositomuksen valmisteluprosessiin alkuperäiskansat osallistuivat aktiivisesti. Alkuperäiskansojen aloitteesta YK:n Yleiskokouksen presidentti parastaikaa pitää neuvotteluita alkuperäiskansojen statuksen mahdollisesta korottamisesta YK:n järjestelmässä. Kenties maailma on kypsytynyt tunnustamaan alkuväestön oikeudet täydellisesti ja sallimaan niille isumaan saman pöydän ääressä valtioiden kanssa ratkaisemassa planeetan haasteita.

Voidaan todeta, että alkuperäiskansojen liikkeestä on tullut maailman tehokkaimpia ja dynaamisimpia kansalaisyhteiskunnan pelaajia. Se onnistui, koska kansat jakavat samoja arvoja ja noudattavat yhteisiä periaatteita: solidaarisuus, puolueettomuus, tarkoituksenmukaisuus, sukupuolten välinen vuorovaikutus ja eliittien vaihtuvuus. Ja mitä on kaikkesta tärkeintä, alkuperäiskansat tietävät tarkasti omat oikeutensa ja intressinsä, eivätkä anna periksi niiden puolustamisessa. Punainen linja on piirretty näkyvästi ja sitä ei saa ylittää, koska muuten joutuu aloittamaan alusta asti.

Saavuun Lahteen suoraan Brüsselista, jossa osallistuin yhden suomalaisen europarlamentaarikon järjestämään keskusteluun. 15 alkuperäiskansojen edustajaa saapui EU:n pääkaupunkiin maapallon eri kulmista yrittivät saada aikaan pitkäaikaisen keskustelukanavat EU:hun, joka on tärkeä

globaalipelaaja. Yksi Euroopan Komission viranomainen sanoi kokouksessa, että me emme voi muuttaa järjestelmää, emme voi muuttaa EU:ta tai YK:ta, että pitää sopeutua ja löytää ratkaisuja olemassa olevien raamien puitteissa. Mutta mitä me sitten tehdään, jos emme ole muuttamassa systeemiä? Eivätkö alkuperäiskansat jo muuttaneet enemmistön suhtautumista itseensä, sekä omaa itsearvostusta?

Kyllä, järjestelmä toimii hitaasti, joskus vaivalloisesti, mutta käytännöstä selvää, että sitä voi säätää ihmisoikeuksien noudattamiseksi. Suomalais-ugrilaiset edustajat ovat jo osana tätä tärkeää liikettä. Tammikuussa juuri suomalais-ugrilaiset edustajat keksivät idean Uhanalaisten kielten kansainvälisen vuoden julistamisesta, ja viiden kuukauden päästä idea näyttää saavan yhä enemmän kannattajia. Edustajamme osallistuvat aktiivisesti muihin keskusteluihin, mm. alkuperäiskansojen kehityksen indeksin laatiminen ihmiskehitysindeksin mallin mukaan. Indeksistä voisi tulla indikaattoriskaala, jota pystyy soveltamaan kunkin maan politiikkaan.

Hyvät osanottajat,

Olen vakuuttunut, että suomalais-ugrilaiset kansat ovat pelaanneet tärkeää roolia alkuperäiskansojen kansainvälisessä liikkeessä. Uskon, että tämä rakentava linja jatkuu tulevaisuudessakin. Sen korostaa YK:n Taloudellisen ja Sosiaalisen Neuvoston presidentin äskettäinen päätös nimittää inkeröisten edustaja, tämän maailmankongressin osanottaja Dmitri Harakka-Zaitsev YK:n Alkuperäiskansojen asiain pysyvän foorumin asiantuntijajäseneksi kaudeksi 2017–2019. Dmitri nousi uusiin tehtäviin Suomalais-ugrilaisen nuorisoliitto MAFUN:in ehdottamana. Haluaisin käyttää tätä mahdollisuutta ja onnitella Dmitri Harakka-Zaitsevia nimityksen johdosta ja toivottaa menestyksiä.

Uskon että tätä myötä suomalais-ugrilaiset kansat oavt saaneet oman uuden tarmokkaan ja omistautuneen asiantuntijan kansainvälisellä tasolla.

Kansat voivat itse päättää asioista, jotka koskevat niitä, eikä mikään taho voi tyrkyttää oma tahtoaan. Olen varma, että kansallinen maansisäinen toiminta on tärkeintä, mutta kansainväliselläkin areenalla on toimittava, koska juuri siinä valtiot ja alkuperäiskansat ovat onnistuneet perustamaan menevästi toimivan keskustelumekanismiin.

YK:n alkuperäiskansojen asiain pysyvän foorumin entinen puheenjohtaja Dalee Sambo Dorough sanoi puheenvuorossaan maailmankonferenssissa, että ”ihmisoikeudet ovat yleisiä, eivätkä ne pysähdy kehittyneiden ja kehittyvien maiden rajalle”. Häneen mukaansa, kaikkien valtioiden on pakko kehittää yhteistyötä ja yhteisymmärrystä alkuperäiskansojen kanssa, pohjautuen sekä laillisiin että moraalisiin imperatiiveihin. YK:n entinen pääsihteeri Boutros Boutros-Ghali korosti vuonna 1993 samaa ideaa:

”Ihmisoikeudet muodostavat ihmiskunnan yhteisen kielen”. On tärkeää, että nykyisen YK:n kolme peruspilaria ovat rauha, turvallisuus ja ihmisoikeudet.

Arvoisat kongressin osanottajat,

Huomenna pidettävässä suomalais-ugrilais-ten kansojen terveyteen liittyvässä avoimessa sessiossa halukkaat pystyvät syvemmin tutustumaan edustamani asiantuntijamekanismin työhön, sekä tarkemmin perehtymään mekanismin suorittaman terveyteen liittyvän tutkimuksen alustaviin tuloksiin. Tilaisuudessa esitetään myös Petroskoissa pidetyn suomalais-ugrilais-ten kansojen terveyteen liittyvän seminaarin tuloksia ja suosituksia. Oikeus terveyteen on yksi tärkeimmistä, koska ilman sitä ei voi puhua muista oikeuksista. Tervetuloa keskusteluun.

Päätäten, haluaisin toivottaa teille kolme menestyksekkästä työpäivää ja uusia saavutuksia pitkässä ja mutkikkaassa taipaleessanne.

Kiitän huomiostanne!

Eduskunnan puhemies Maria Lohela

Arvoisat maailmankongressin osallistujat

Minun ei tarvitse matkustaa kauas ymmärtääkseni, kuinka suomalais-ugrilainen kulttuuri yhdistää meitä kaikkia. Asun Turussa, Varissuo-nimisessä läbiössä. Kotiseutuni nimi on vanhaa suomalais-ugrilaista sanastoa. Varis on vepsän kielessä variš, vironkielessä vares. Suo on lyydin kielessä suo, vatjan kielessä soo.

Näistä pienistä sanoista avautuu suuria merkityksiä. Juuri eläimiin, luontoon ja metsään liittyvät sanat ovat samankaltaisia kaikilla sukulaiskielillämme. Luulen, että jokainen meistä tuntee metsän samalla tavalla kuin kansalliskirjailijamme Aleksis Kivi, joka vuonna 1870 kirjoitti seuraavasti:

”Kuuluu metsästä hiljainen kobina. Teeri illastaa koivussa, tilhiparvi punoittavassa pihlajassa. Harakka kantelee varpuja pesänsä peitteeksi.”

Jos Aleksis Kivi kirjoittaisi tänä päivänä, hän ei ehkä enää kuulisi metsästä kobinaa. Laajan tutkimuksen mukaan yksittäisiä lintuja on nyt 421 miljoonaa vähemmän kuin kolmekymmentä vuotta sitten Euroopassa, saati sitten Kiven aikana.

Nykyisin ihmiset ovat hyvin tietoisia luonnon köyhtymisestä ja eläinlajien häviämisestä. Sama kehitys kuin luonnossa on kuitenkin tapahtumassa myös kulttuurissa. Kulttuurit köyhtyvät, elintapojen diversiteetti katoaa, kieliä kuolee sukupuuttoon. On ennakoitu, että puolet maailman 7000 kielestä kuolee sukupuuttoon tämän vuosisadan aikana. Tämä tarkoittaa, että kielet häviävät jopa nopeammin kuin lintu- tai kalalajit.

Syyt kielten katoamiseen ovat moninaiset.

Kielen käyttäjiä on ehkä liian pieni joukko, ehkä kielen käyttämistä rajoitetaan poliittisista syistä, ehkä valtakielen asema vain on liian vahva. Nykyisin puhutaan jopa kielten digitaalisesta sukupuutosta. Digitaalinen kieliteknologia on suurimmalta osin englanninkielistä, pienempiä kielialueita tuetaan vain puutteellisesti. Suomea ja unkaria esimerkiksi pidetään uhanalaisina digitaalisina kielinä.

Mikään historiassa ei kuitenkaan ole väistämätöntä. Suomen kieli esimerkiksi on kieli, jonka 1800-luvun puolivälissä ennustettiin kuolevan sukupuuttoon. Vuoden 1863 kieliasetuksesta kuitenkin alkoi kehitys, joka kahdessakymmenessä vuodessa muutti suomen kielen puhutusta kansankielestä hallinnon, koulutuksen ja sivistyksen kieleksi. Kielen vahvistumiseen vaikuttivat myös Aleksis Kiven kaltaiset kirjailijat, jotka alkoivat kirjoittaa suomeksi. Yllä lainasin kohtaa Seitsemästä veljeksestä, jota voidaan pitää ensimmäisenä suomenkielisenä romaanina. Nykyisin maassamme julkaistaan vuosittain noin 1500 suomenkielistä romaania.

Ilman kansaa ei ole elävää kieltä. Kalevalan ja Kantelettaren kokoaja Elias Lönnrot sanoi, että ”se on kunkin kansan oma työ säilyttää kielensä ja epäilemättä me suomalaiset pidämme parhaan huolen siitä, että koetamme käyttää kieltämme kaiken tiedon selittämiseksi.”

Tunnen pienen piston sydämessäni kun sanon nämä Lönnrotin sanat. Emme me suomalaisetkaan aina arvosta tai ymmärrä oman kielemme merkitystä. Kuulin juuri eräältä äidinkielenopettajalta, että tämä oli antanut oppilaille tehtäväksi kirjoittaa esseen jostakin suomenkielisestä kirjasta. Useampi oppilas oli kysynyt opettajalta: ”saako esseen kirjoittaa englanniksi?”

Onneksi olen täällä oman suvun keskellä. Sukulaisten kesken voi avoimesti käsitellä myös omia epäonnistumisia ja virheitä. Meidän suomalaisten täytyy tunnustaa, että aina emme ole kohdelleet oikein omaa saamenkielistä vähemmistöämme. Saamenkieliset lapset ovat voineet käyttää omaa äidinkieltään koulussa vasta vuodesta 1979 lähtien. Sitä ennen saamelaiset lapset yritettiin suomalaistaa eikä heidän sallittu käyttää koulussa omaa kieltään. Nykyisin tilanne on onneksi parempi. Noin 500 oppilasta saa parhaillaan opetusta saamenkielellä peruskoulussa ja lukioissa. Myös varhaiskasvatusta annetaan saameksi. Jopa Helsingissä toimii saamenkielinen päiväkotiryhmä!

Jos omaa kieltä ei käytetä, se kuihtuu, katoaa ja kuolee. Luonnon monimuotoisuuden säilymisestä kannetaan monin tavoin huolta. Me elämme nyt parhaillaankin YK:n julistamaa Biodiversiteetin vuosikymmentä. Voimassa on myös Euroopan Unionin biodiversiteettistrategia.

Kielten ja kulttuurien diversiteetin puolesta ei valitettavasti vielä tehdä yhtä tarmokasta työtä. YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista vuodelta 2007 on tosin hyvä alku työssä pienten kansojen puolesta. Hyväksymällä tämän julistuksen Suomi tunnusti omat virheensä alkuperäiskansojen kohtelussa. Julistuksen täytäntöönpanossa on kui-

tenkin edelleen ongelmia, mikä rehellisesti on tunnustettava.

Hyvät kuulijat.

On selvää, että suomalais-ugrialaisten kansojen tulevaisuuteen vaikuttaa monta eri asiaa. En edes kuvittelen tietäväni, millainen yhteiskunnallinen tilanne on tällä hetkellä Udmurtiassa tai Mordvassa. Toivon kuitenkin, että kokemukset Suomesta antavat uskoa tulevaisuuteen. Sukupuuttoon tuomittu kieli voi vahvistua ja muuttua viralliseksi kieleksi. Yhteiskunnan modernisaation myötä syntyy myös aivan uudenlainen arvostus vähemmistöjä kohtaan. Kielen käyttämistä ja kulttuurin harjoittamista aletaan yhä enemmän ymmärtää ihmisoikeutena, joka tulee toteuttaa myös pienten kansojen osalta. Alkuperäiskielestä ja –kulttuurista tulee tärkeä osa identiteettiä, identiteetistä tulee tärkeä osa poliittista toimintaa. Tämän seurauksena myös poliittiset päätöksentekijät alkavat ymmärtää pienten suomalais-ugrialaisten kansojen arvon ja merkityksen.

Virolainen runoilija Jaan Kaplinski on sanonut kauniisti: ”sama meri on kaikissa meissä.” Meidän kaikkien tulee tehdä työtä sen puolesta, että tämä meri ei kuivu.

Kiitos!

17.6.2016 Lahti

Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville, osio I

To 16.6.2016, klo 9.30-12.30

9.30-9.40 Teemaistunnon avaus
Moderaattorit:
Natalia Antonova (karjalaiset), "Nuori Karjala"
Riho Grünthal (suomalaiset),
itämerensuomalaisten kielten professori, Helsingin yliopisto
Sihteeri: **Jouni Sirkiä**, Suomi-Venäjä-Seura

Kaksi- ja monikielisyys

9.40-9.55 **Teema:** Kaksikielisten yhteisöjen kielikäytännöistä ja hallinnosta
Janne Saarikivi (suomalaiset), FT, kielen tutkija, Helsingin yliopisto

9.55-10.10 **Teema:** Venäjän suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kaksikielisyys, **Valeri Markov** (komi),
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"

10.10-10.25 **Teema:** Kaksikielisuuden säilyttäminen ja toiminta diasporissa, esimerkkinä unkarinkieliset vähemmistöt
Enikő Molnár-Bodrogi (unkarilaiset), dosentti, Babeş-Bolyai Yliopisto, Unkarilaisen kirjallisuustieteen osasto (Kolozsvár)

10.25-10.45 Kommenttipuheenvuorot:
Mark Djachkov, FT, professori, Moskovan sosiaalialan valtionyliopisto
Svetlana Jedygarova, tutkija, Helsingin yliopisto

10.45-11.20 Yleiskeskustelu

Kansojen suhde äidinkielen. Kielen arvostus ja status yhteiskunnassa, elvyttämisen keinot

11.20-11.50 **Teema:** Uralilaiset kielet nyky maailmassa
Annika Pasanen (suomalaiset), FT, kielen tutkija

Teema: Vähemmistökielten nykyaikaiset elvyttämiskeinot: esimerkkinä vepsän kieli
Larisa Chirkova (vepsäläiset),
kansallisen TV-toimituksen kirjeenvaihtaja, Karjalan TV

11.50-12.10 Kommenttipuheenvuorot:
Nina Zaitseva (vepsäläiset), kielitieteen tohtori, Venäjän tiedeakatemian Karjalan tasavallan tutkimuskeskuksen Kielen-, kirjallisuuden ja historian instituutti
Riho Grünthal (suomalaiset),
itämerensuomalaisten kielten professori, Helsingin yliopisto

12.10-12.30 Yleiskeskustelu

Pe 17.6.2016, klo 9.00-11.00

Koulutustasot ja opetusmenetelmät, esiopetus, kieli perheessä

9.00-9.30 **Teema:** Suomalais-ugrilaiset kielet ja kulttuurit varhaiskasvatuksessa –hanke ja sen tulevaisuuden näkymät
Zoja Ostapova (komit), kansallisen varhaiskasvatuksen laboratorion johtaja, Komin koulutuksen kehittämisen instituutti

Teema: Kaksikielisen koulutuksen ja identiteetin välinen suhde
Ildikó Vančo (unkarilaiset), Nitran yliopiston Keski-Euroopan tutkimuksen tiedekunta, Slovakia

9.30-9.50 Kommenttipuheenvuorot:
Ekaterina Protasova, kasvatustieteiden tohtori, dosentti, Helsingin yliopisto
Zoja Bolina (enetsit), Taimyrin kansantaiteen talo

9.50-11.00 Yleiskeskustelu ja yhteenveto

Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville, osio II

To 16.6.2016, klo 14.00-15.30

14.00-14.10 Teemaistunnon avaus
Moderaattorit:
Irma Mullonen (inkeriläiset), professori, kielitieteen tohtori, Venäjän tiedeakatemian Karjalan tasavallan tutkimuskeskuksen Kielen-, kirjallisuuden ja historiaa instituutti
Ildikó Lehtinen (suomalaiset), dosentti, FT, Helsingin yliopisto, Kalevalaisten naisten Liiton puheenjohtaja
Sihteeri: **Eeva-Kaisa Linna**, Karjalan Sivistysseura ry

Ammatillinen koulutus

14.10-14.25 **Teema:** Kansallisen sivistyneistön koulutus
Natalia Kondratjeva (udmurtit), dekaani, Udmurtinkielisen filologian, fennougristiikan ja journalistiikan tiedekunta, Udmurtian valtiollinen yliopisto

14.25-15.00 Kommenttipuheenvuoro:
Ellen Pautamo (saamelaiset), Saamelaisalueen koulutuskeskus
Irma Mullonen (inkeriläiset), professori, kielitieteen tohtori, Venäjän tiedeakatemian Karjalan tasavallan tutkimuskeskuksen Kielen-, kirjallisuuden ja historian instituutti

15.00-15.30 Yleiskeskustelu

Pe 17.6. klo 9.00-11.00

Koulutus maaseutupaikkakunnilla

- 9.00-9.15 **Teema:** Kotakoulu tundralla ja sen asema lasten opetuksessa
Antonina Siazi (hantit), Alueellinen täydennyskoulutusinstituutti
- 9.15-9.25 Kommenttipuheenvuoro: **Anastasia Lapsui**
- 9.25-10.20 Yleiskeskustelu
- 10.20-10.35 **Teema:** Taimyrin vähemmistökansojen äidinkielen säilyttäminen ja kehittäminen
Svetlana Zhovnitckaja (nganasanit), Taimyrin informaatio-
metodinen keskus
- 10.35-11.00 Yleiskeskustelu ja yhteenveto

Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville (osiot I, II)

Suositukses

Istunto jaettiin kolmeen alaryhmään. Osiossa 1.1 käsiteltiin seuraavat aiheet: kaksi- ja monikielisyys; kansojen suhde äidinkielen, kielen arvostus ja status yhteiskunnassa, elvyttämisen keinoja; koulutustasot ja opetusmenetelmät, esiopetus, kieli perheessä. Osiossa 1.2 käsiteltiin ammattillista koulutusta; koulutusta maaseutupaikkakunnilla. Istunnot kokoontuivat kahtena päivänä.

Istuntojen työskentelyyn osallistui molempina päivänä yli 200 kuuntelijaa. Alustuksia oli paljon ja kommentteja yleisöltä tuli runsaasti.

Istunnoissa 1.1 ja 1.2. esitetyt suositukset ovat:

- Oikeus äidinkielen on ihmisen perusoikeus.
- Ensimmäiset kielelliset valinnat tehdään kotona varhaisen oppimisen vaiheessa. Nämä valinnat antavat suunnan äidinkielen perustaidon kehittymiselle ja kielten oppimiselle.
- Kielen oppiminen ja äidinkielen taidon kehittyminen edellyttävät kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus luo pohjaa kielelliselle kehittämiselle.
- Perusopetuksessa ratkaisevaa on opetuskieli. Kansainvälinen kokemus osoittaa, että tärkeintä on koulutus omalla kielellä, mikä mahdollistaa myös muiden kielten ja asioiden tuloksekkaan omaksumisen.
- Pohjoisilla alueilla on sovitettava yhteen luontaiselinkeinot ja koulutus. Monikielisyttä huomioiva opetus on kestävä kehityksen edellytys.
- Suomalais-ugrialaisten kielten käyttöä tulee laajentaa ammatilliseen koulutukseen sekä edistää eri seutujen välistä koulutusyhteistyötä myös tällä alueella.
- Kielellisiä valintoja tehdään myöhemmin myös aikuisiällä ja kieltensä menettäneillä tulee olla halutessaan mahdollisuus palata kieliyhteisönsä.
- Kielen käyttöympäristöjä tulee laajentaa, ja hyödyntää internetin ja sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia.
- On tärkeää löytää ja kehittää paikallisiin olosuhteisiin sopivimmat opetusmenetelmät ja oppimisympäristöt yhteistyössä paikallisen kulttuurin tuntevien tahojen kanssa. On myös huolehdittava vähemmistökielten opettajien jatkuvasta ja riittävästä, niin kieleen kuin pedagogiseen osaamiseen liittyvästä täydennyskoulutuksesta.
- Suomalais-ugrialaisten alueiden yliopistojen välisen yhteistyön avulla voidaan tukea korkeatasoisempaa kieleen ja koulutukseen liittyvää opettamista ja opiskelua.

Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville, osio III

To 16.6. 2016, klo 14.00-15.30

14.00-14.05 Teemaistunnon avaus
Moderaattorit:
Tatjana Klejerova (karjalaiset), Karjalan Rahvahan Liitto
Madis Arukask (virolaiset), Tarton yliopiston viroin kielen ja yleisen kielitieteen laitos
Sihteeri: **Soile Tirri**, Suomi-Venäjä-Seura

Kulttuuriperintö, kansankulttuuri

14.05-14.20 **Teema:** Suomalais-ugrialaisten kansojen kulttuuriperintö etnoekologisten teknologioiden kehityksessä
Galina Shkalina (marit), johtaja, kulttuurin ja taiteen laitos, Marin tasavallan valtiollinen yliopisto

14.20-14.40 Kommenttipuheenvuoro:
Eszter Ruttkay-Miklén (unkarilaiset), kielentutkija, Reguly Antal museo- ja kansantaidekeskuksen johtaja

14.40-15.30 Osallistujien kommentit

Pe 17.6.2016, klo 9.00-11.00

Kansallinen ammattitaide

9.00-9.15 **Teema:** Miten luoda oma kotiympäristö? Visuaalinen identiteettimme
Kärt Summatavet (virolaiset), taiteen tohtori, design- ja koriste-taiteilija, Viron design-liiton jäsen, Guangdongin teknillisen yliopiston vieraileva professori

9.15-9.50 Yleiskeskustelu

Kansallisten keskustusten työn kokemukset

9.50-10.05 **Juri Mishanin** (mordvalaiset), kielitieteen tohtori, professori, filologisen tiedekunnan dekaani
Tatjana Barahova, (komit) Syktyvkarin suomalais-ugrilaisen keskuksen johtaja

10.05-10.15 Kommenttipuheenvuoro:
Alla Ishtimirova-Posokhova (hantit), Obinugrialaisten teatteri "Aurinko"

10.15-11.00 Yleiskeskustelu ja yhteenveto

Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville (osio III)

Suosituksset

Istunnossa 1.3 käsiteltiin seuraavat aiheet: kulttuuriperintö ja kansankulttuuri; kansallinen ammattitaito ja kokemuksia kansallisten kulttuurien keskustusten toiminnasta.

Teemaistunto kokoontui kahtena päivänä. Istuntoon osallistui enimmillään samanaikaisesti n. 100 kuuntelijaa. Puheenvuoroja ja kommentteja yleisöltä tuli runsaasti.

Keskustelussa tuotiin esille niin tieteellisiä tutkimuksia kuin myös käytännön kokemuksia suomalais-ugrialaisten kansojen perinnön säilyttämisestä ja kehittämisestä.

Istunnon osallistajat totesivat, että suomalais-ugrialaisten kansojen asuinalueilla on syntynyt uusia onnistuneita verkostoyhteistyökäytäntöjä sekä monia institutionaalisia ja kansalaislähtöisiä kulttuurialoitteita, joita on kehitettävä ja tuettava.

- Eriyistä kiinnostusta kongressin delegaateissa ja tarkkailijoissa herätti ”avointen työpajojen” toiminta etnokulttuurikeskuksissa ja kulttuuritaloissa. Työpajoihin voivat osallistua kaikki halukkaat. Aiheesta kertoivat Zircin (Unkari) Reguly Antal in kotimuseon ja Kansantaidekeskuksen työntekijät.
- Temaattisen istunnon osallistajat totesivat hyväksi Karjalan tasavallan kokemuksen yhtenäisen verkoston muodostamisesta muodoltaan ja toiminnansisällöltään erilaisista etnokulttuurikeskuksista. Verkosto antaa mahdollisuuden vahvistaa yhteisvoimin keskustusten toimintamahdollisuuksia äidinkielten, perinteiden, tapojen, juhlien sekä laulu- ja tanssikulttuurin säilyttämisessä, tutkimisessa ja kehittämisessä. Sen avulla voidaan tarjota vahva viestinnällinen tuki tapahtumille ja saada niille tällä tavoin laaja alueen asukkaiden huomio.
- Keskustelun osallistajat totesivat hyväksi kokemuksen visuaalisen etnisen kotiympäristön luomisesta omin käsin ottamalla etnokulttuuristen yhteisöjen edustajat mukaan luovaan työhön. Taiteilija ja muotoilija Kärt Summatavet Virolasta esitteli kongressissa virolaiseen taidekoulukuntaan kuuluvien tutkijoiden ja taiteilijoiden kehittämää tapaa säilyttää etnokulttuurisia perinteitä ja vahvistaa etnistä identiteettiä ”visuaalisen identiteetin” kautta.
- Keskustelun osallistajat arvostivat Venäjän suomalais-ugrialaisten etnokulttuurikeskusten toimintakokemusta todeten ne osaamiskeskuksiksi, jotka ovat osoittaneet toimivuutensa niin yleisvenäläisessä kuin myös kansainvälisessä suomalais-ugrialaishuoneistossa.
- Kannatettiin lyydinkarjalaisten ehdotusta vanhan lyydiläisen hääriitin liittämisestä Venäjän kansojen aineettoman kulttuuriperinnön kohteiden valtakunnalliseen luetteloon.
- Suositeltiin teatterivaihtoa osana kansainvälistä suomalais-ugrialaista kulttuuriyhteistyötä.

Suomalais-ugrilainen informaatioympäristö: kehitysnäkymät

To 16.6.2016 klo 9.30-12.30

9.30-9.40 Teemaistunnon avaus
Moderaattorit:
Nina Nesterova (komit), Komin tasavallan Valtioneuvoston edustaja
Andres Heinapuu (virolaiset), johtokunnan jäsen, Taarauskoisten ja maauskoisten Maavallan kota -yhdistys
Sihteeri: **Marja Lappalainen**, M. A. Castrénin seura

Äidinkielet ja nykyaikaiset tiedotusteknologiat

9.40-10.15 **Teema:** Venäjän suomalais-ugrilaiset kielet sähköisessä informaatioympäristössä: kokemukset, ongelmat, perspektiivit
Marina Fedina (komit), FK, dosentti, Komin tasavallan valtionhallinnon akatemian Innovatiivisten kieliteknologioiden keskuksen johtaja

10.05-10.15 Kommenttipuheenvuoro:
Jack Michael Rueter, tutkija, Helsingin yliopisto

10.15-11.40 Yleiskeskustelu

Kielten käyttö sosiaalisissa verkostoissa

11.40-11.55 **Teema:** Kielten käyttö sosiaalisissa verkostoissa, ml. Wikipedia
Sven-Erik Soosaar (virolaiset), tutkija, Viron kielen instituutti, Suomalais-ugrialaisten kielten ja murteiden osaston johtaja

11.15-12.30 Yleiskeskustelu

Pe 17.6.2016 klo 9.00-11.00

9.00-9.15 **Teema:** Perinteiset suomalais-ugrilaiset tiedotusvälineet (painotuotteet ja tv) nykyisessä informaatioympäristössä
Elizaveta Haritonova (vepsäläiset), Vepsäläisen kulttuurin seura

9.15-9.30 **Urmo Soonvald** (virolaiset), Express media As

9.30-9.40 Kommenttipuheenvuoro:
Margarita Ljange, Etnisen journalismin kilta, Radio Rossii -radiokanava

9.40-11.00 Yleiskeskustelu ja yhteenveto

Suomalais-ugrilainen informaatioympäristö: kehitysnäkymät

Suosituksukset

Teemaistunnossa käsiteltiin seuraavat aiheet: äidinkieli ja nykyaikaiset tiedotusteknologiat; kielen käyttö sosiaalisissa verkostoissa sekä perinteisten suomalais-ugrialaisten tiedotusvälineiden käyttö.

Kahden päivän aikana istuntoon osallistui yhteensä noin 130 kuuntelijaa. Yleisö otti aktiivisesti osaa keskusteluihin.

Internetin, IT-tekniologioiden voimakkaan kehityksen ja yhteisen tietoympäristön luomisen kaudella mitä polttavimmaksi haasteeksi nousee suomalais-ugrialaisten kielten säilyttäminen paitsi perinteisillä käyttöaloilla myös verkkokäytön kautta. Verkkokielen luominen ja kehittäminen on tärkein suomalais-ugrialaisten kielten eloonjäämistekijä globalisaatiotilanteessa, maapallon kulttuuri- ja kielimonimuotoisuuden säilymistä. Ottaen huomioon, kuinka elintärkeää on aktiivisesti edistää suomalais-ugrialaisten kielten käyttöä digiympäristössä, laajentaa yhteistä suomalais-ugrialaista tietoympäristöä ja aktivoida sen käyttäjiä, sekä tiedostaen suomalais-ugrialaisten alueiden ja maiden asiantuntijoiden ponnistelujen ja resurssien koordinoimista ja yhdistämisen tarpeen Suomalais-ugrilainen informaatioympäristö: kehitysnäkymät -teemaistunnon osallistujat, suosittelevat vahvasti, että:

- Valtiot, joissa asuu vähälukuisia uralilaisia kansoja, tukevat suomalais-ugrialaisten ja samojedikielten verkkokäyttöä.
- Kieliteknologian asiantuntijat perustavat suomalais-ugrialaisten ja samojedikielten verkkokielen kansainvälisen tukiliiton uralilaisten kielten käyttöä digiympäristössä edistävän toiminnan yleistä koordinoimista varten.
- Kaikki suomalais-ugrialaiset käyttävät omia äidinkieliään sosiaalisessa mediassa ja muissa digitaalisissa viestintäkanavissa.
- Kansalaisjärjestöt popularisoivat ja aktivoivat ”Wikiliikettä” (sisällön tuottamista Wikipediaan) suomalais-ugrialaisten ja samojedinuorten keskuudessa.
- Kaikki suomalais-ugrialaiset julkaisut ja viestimet käyttävät kaikkia uusia teknologioita, verkkoalustoja ja mahdollisuuksia mm. saadakseen mukaan lisää uralilaisilla äidinkiellillään kirjoittavia harrastajajournalisteja ja kansalaistoimittajia.

Kansalaisyhteiskunta ja valta

To 16.6.2016, klo 9.30-15.30

9.30-9.40 Teemaistunnon avaus
Moderaattorit:
Heikki Talvitie (suomalaiset), suurlähettiläs, Suomi-Venäjä-Seura
Gecse Géza (unkarilaiset), FT, historioitsija, toimittaja
Sihteeri: **Kirsi Muurama**, Suomi-Venäjä-Seura

Vuorovaikutus eri tasoilla; kokemus ja käytäntö

9.40-9.55 **Teema:** Suomalais-ugrilaiset kansat ja valta: vuorovaikutuksen ongelmat
Aleksei Konjuhov (komit), sosiologian kandidaatti, Komin tasavallan Pitirim Sorokinin Perintö-keskuksen varajohtaja

9.55-10.05 Kommenttipuheenvuoro:
Zoltán Kántor (unkarilaiset), Kansallinen politiikan tutkimuslaitos

10.05-11.10 Yleiskeskustelu

Kansalaisyhteiskunnan instituutioiden, mukaan lukien suomalais-ugrilaisten nuorisjärjestöjen työn kokemukset

11.10-11.25 **Teema:** Suomalais-ugrilaiset kansalaisjärjestöt 1900-2000 luvun vaihteessa: kehityksen pääpiirteet
Aleksei Zagrebin (udmurtit), historian tohtori, professori, Venäjän tiedeakatemia

11.25-12.30 Keskustelu

14.00-14.15 **Teema:** "Kansalaisjärjestöt suomalais-ugrilaista kieltä ja kulttuureja säilyttämässä: ongelmia ja onnistumisen kokemuksia"
Laura Lyytikäinen (suomalaiset), VTT, tutkija

14.15-15.30 Yleiskeskustelu

Pe 17.6.2016 klo 9.00-11.00

9.00-11.00 Yleiskeskustelu ja yhteenveto

Kansalaisyhteiskunta ja valta

Suosituks

Teemaistunnossa käsiteltiin seuraavat aiheet: vuorovaikutus eri tasolla – kokemus ja käytäntö; kansalaisyhteiskunnan instituutioiden työn kokemukset, mm. suomalais-ugrilaiset nuorisjärjestöt.

Istuntoon osallistui kaikkiaan noin 60 henkeä. Etukäteen sovittuja alustuksia oli neljä ja uusia puheenvuoroja muutama. Myös keskustelulle ja puheenvuoroille jäi riittävästi aikaa.

Teemaistunnon työskentelyn yhteenvetona todettiin:

- Kansalaisyhteiskunnan ja vallan suhde nähdään usein liian suoraviivaisena. Huomiota kiinnitettiin mm. siihen, että usein vähemmistöjen piirissä valtio ja yhteiskunta nähdään samana asiana. Huomiota kiinnitettiin myös siihen, että vallan ja kansan välissä on muita valtaa käyttäviä organisaatioita. Nähtiin mm. kansalaisyhteiskunta kansalaisten ja valtion välillä toimivana päätöstopona. Toinen huomio oli se, että usein virkamieskunta käyttää huomattavaa valtaa valtion ja kansan välillä; virkamieskunnalla on usein ratkaiseva osuus siinä, toteutetaanko poliittisen tason päätökset vai ei. Siis vallan ja kansalaisyhteiskunnan välinen suhde on moninainen kuin usein ajatellaan. Kansalaisyhteiskunta on myös laaja käsite ja suomalais-ugrilaisuus vain yksi osa tätä todellisuutta.
- Venäjällä tehty Suomi-Venäjä-Seuran projekti ”Kansalaisjärjestöt suomalais-ugrilaisia kieliä ja kulttuureja säilyttämässä 2013-2016” on antanut eräitä nykytilaa heijastavia tuloksia. Yleisinä ongelmina on nähty järjestöjen toimintaa säätelevän lainsäädännön muutokset ja rajat ylittävän yhteistyön vähentyminen. Toisaalta viime vuosien muutos nähdään eri tavalla eri puolilla Venäjää. Suomalais-ugrilaisuuden tulevaisuuden katsoo 48 % olevan toiveikas. 27 % näkee tulevaisuuden rauhasana eli ei suuria muutoksia. 16 % kokee pelkoa ja epätoivoa ja 3 % ei osaa arvioida tilannetta.
- Suomen, Unkarin, Venäjän ja Viron yhteiskunnat ovat erilaisen kehityksen tuloksia. Vaikka joskus on tarkoituksenmukaista verrata näitä yhteiskuntia keskenään, niin on myös hyödyllistä tarkastella kunkin yhteiskunnan kehitystä erikseen.
- Vähemmistöt, jotka elävät muiden valtioiden alueilla, ovat varsin riippuvaisia ao. valtion toimenpiteistä. Kansainvälisillä järjestöillä ei usein ole lainsäädäntövaltaa vähemmistöjen suojelemiseksi. Etnisen identiteetin nähtiin kasvaneen vuoden 1991 jälkeen.

- Arkistot ja dokumentit nähtiin vähemmistöjen kannalta tärkeinä identiteetin luojina. Toisaalta löytyi vähemmistöjä, joissa sukukirjat ovat identiteetin luomisessa tärkeä väline.
- Vallan ja kansalaisyhteiskunnan erilaiset intressit heijastuvat usein taloudelliseen tilanteeseen ja luonnonvarojen käyttöön. Katsottiin, että usein alueen väestö ei saa mitään varallisuutta luonnonvarojen käytöstä.
- Eräissä puheenvuoroissa kiinnitettiin huomiota siihen, että useita uusia organisaatioita ja valtion elimiä on perustettu vähemmistöjen suojelemiseksi. Mutta onko kyse Myytistä vai Todellisuudesta? Se on avainkysymys.
- Venäjän Federaation sisäinen prosessi vähemmistöjen statuksen osalta on edelleen käynnissä. On myös havaittu kansalaisjärjestöjen politisoitumista.
- Rahoitus kansalaisjärjestöille nähtiin avainkysymyksenä. Tilanne vaikeutuu, mikä alueella on useita kilpailevia järjestöjä.
- Alkuperäiskansojen ongelma on se, että heitä ei kuunnella ja usein ei myöskään ymmärretä. Tämä koskee myös Euroopan Unionia.

Talous ja ympäristö

To 16.6.2016 klo 9.30-15.30

9.30-9.40 Teemaistunnon avaus
Moderaattori: **Sakari Linden** (suomalaiset), Suomalaisuuden liitto
Sihteeri: **Sisko Ruponen**, Suomi-Venäjä-Seura

Kestävä taloudellinen kehitys, alkuperäiskansat ja business

9.40-10.00 **Teema:** Pohjois-Venäjän suomalais-ugrilaiset kansat: teollistuminen ja kehitys

Natalja Novikova, historian tohtori, Etnoconsulting -yhtiön toimitusjohtaja, Venäjän tiedeakatemian antropologian ja etnologian instituutin johtava asiantuntija

10.00-10.10 **Teema:** Alkuperäiskansojen ikäikäisten asuinalueiden säilyttämisen käytännön näkökohdat vatjalaisten ja inkerikkojen esimerkin pohjalta: vuoropuhelu kansa-valta-business

Dmitri Harakka-Zaitsev (inkerikot), inkeroisten Soikula-järjestö

10.10-10.25 **Sven Roald Nystø** (saamelaiset), erityisasiantuntija, Árran Lule Sami Centre

10.25-11.40 Yleiskeskustelu

Kestävä matkailu (ekologinen ja etninen matkailu)

11.40-11.55 **Teema:** Etnoturismi Karjalan tasavallassa: matkanjärjestäjien kokemukset

Nadezhda Kalmykova (karjalaiset), Karjalan kulttuuriperimän tukisäätiön puheenjohtaja, Kinerma-perinnekeskuksen johtaja

11.55-12.30 Yleiskeskustelu

14.00-14.15 **Teema:** Kestävän matkailun mahdollisuudet ja parhaat käytännöt
Aivar Ruukel (virolaiset), matkailuyrittäjä, Soomaa-kansallispuisto

14.15-15.30 Yleiskeskustelu, yhteenveto

Talous ja ympäristö

Suosituks

Teemaistunnossa käsiteltiin seuraavat aiheet: kestävä taloudellinen kehitys, alkuperäiskansat ja business; kestävä matkailu (ekologinen ja etninen matkailu).

Kahden päivän aikana istuntoon osallistui yhteensä 80-100 kuuntelijaa. Ennalta sovittujen alustusten lisäksi kuultiin unkarilaisen suomalais-ugrilaisen kulttuuripääkaupungin edustajan esittelypuheenvuoron. Yleisö osallistui aktiivisesti keskusteluun.

Teemaistunnossa annetut suositukset ovat:

- Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressi tukee kansainvälistä oikeusperiaatetta alkuperäiskansojen oikeudesta vapaaseen ja tietoon perustuvaan ennakkosuostumukseen. Se suosittelee viranomaisille tämän periaatteen sisällyttämistä kansalliseen lainsäädäntöön.
- Suomalais-ugrialaisten kansojen, myös alkuperäiskansojen, asuinalueiden viranomaisten on oltava velvollisia ottamaan huomioon suomalais-ugrialaisten kansojen, myös alkuperäiskansojen, oikeudet ja mielipide investointisuunnitelmien ja rakennushankkeiden yhteydessä ja neuvoteltava etukäteen paikallisyhteisöjen kanssa.
- Suomalais-ugrialaisten kansojen asuinalueiden viranomaisten on käynnistettävä monitieteellisiä ja tieteidenvälisiä valtion koulutusohjelmia, joissa yhdistyvät alkuperäiskansojen kielten, liiketalouden ja matkailun tutkimuksen tiedot, kannustaakseen suomalais-ugrialaista kieliä puhuvia ja/ tai suomalais-ugrialaisten kansoihin kuuluvia ihmisiä perustamaan yrityksiä, joissa hyödynnetään suomalais-ugrialaisten kansojen kieliä ja kulttuureita, ja palaamaan kansansa perinteisille asuinmaille.
- On tunnistettava suomalais-ugrialaisten kielten ja kulttuurien hyödyntämisen pohjalta syntyvien yritysten myönteiset vaikutukset suomalais-ugrialaisten kansojen asuinalueiden taloudelliseen kehitykseen ja nuorten työllisyyteen.
- Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressi suosittelee suomalais-ugrialaisten kansojen asuinalueiden hallintoviranomaisia kiinnittämään huomiota Larrakian julistukseen alkuperäiskansojen matkailun kehittämisestä (Declaration on the Development of Indigenous Tourism) ja ottamaan julistuksen suuntaviivoiksi alkuperäiskansojensa kieliin ja kulttuureihin pohjautuvan kestävä matkailun kehittämiseksi.
- Suomalais-ugrilainen maailmankongressi suosittelee yhteisen työryhmän perustamista Suomalais-ugrialaisten kansojen konsultaatiokomitean ja Maailman alkuperäiskansamatkailun liiton (WINTA) välistä yhteistyötä varten suomalais-ugrialaisten alkuperäiskansojen kieliin ja kulttuureihin perustuvan matkailun tehokkaaksi kehittämiseksi.

Väestö- ja muuttoprosessit. Vanhat ja uudet diasporat

To 16.6.2016, klo 9.30-15.30

9.30-9.40 Teemaistunnon avaus
Moderaattorit:
Nikolai Strelkov (udmurtit), LT, professori, Izhevskin valtiollinen lääketieteen akatemia
Kirsi Hafeez (suomalaiset), Sukukansojen ystävät ry
Sihteeri: **Maria Lepistö**, Suomi-Venäjä-Seura

Muuttoliikkeet

9.40-9.55 **Teema:** Muuttoliike ja etninen tunnistautumisen
Kirsi Hafeez (suomalaiset), Sukukansojen ystävät ry

9.55-10.10 **Teema:** Kausiluonteisen muuttoliikkeen kielelliset ja kulttuuriset vaikutukset: esimerkkinä unkarilainen kylä
Borbála Pachné Heltai (unkarilaiset), tutkija, Unkarin tiedeakatemia
lingvistiikan instituutti, Monikielisyyden tutkimuskeskus

10.10-11.30 Yleiskeskustelu

Väestöllinen tilanne

11.30-11.50 **Teema:** Suomalais-ugrilaisten kansojen väestönvaihtelut 1900-luvun lopusta nykypäivään
Seppo Lallukka (suomalaiset), VTT

11.50-12.30 Yleiskeskustelu

Terve elämäntapa ja urheilu, kansalliset urheilulajit

14.00-14.15 **Teema:** Kansalliset urheilulajit. Terveelliset elintavat.
Nikolai Strelkov (udmurtit), LT, professori, Izhevskin valtiollinen lääketieteen akatemia

14.15-15.30 Yleiskeskustelu. Yhteenveto

Väestö- ja muuttoprosessit. Vanha ja uusi diaspora

Suosituksset

Istunnossa käsiteltiin nykyisiä muuttoliikeprosesseja, suomalais-ugrilaisen maailman demografista tilannetta, tervettä elämäntapaa, urheilua, kansallisia urheilulajeja.

Istuntoon osallistui enimmillään n. 30-40 kuuntelijaa. Etukäteen ilmoittamattomia puheenvuoroja tuli 7 kpl ja yhteensä kuultiin 12 esitelmää. Puhujille esitettiin lukuisia kysymyksiä. Keskustelu oli aktiivista.

Muuttoliikkeen osalta teemaistunnossa todettiin, että tulisi kiinnittää huomiota kattavasti siihen, millaisia muuttoliikkeitä suomalais-ugrilaisten kansojen parissa esiintyy ja kuinka ylläpitää etnistä identiteettiä niissä ympäristöissä, joihin väestöä muuttaa. Teemaistunnossa keskusteltiin niistä suomalais-ugrilaisista kansoista, jotka asuvat perinteisen kotiseutualueensa ulkopuolella ja muodostavat näissä ympäristöissä usein vähemmistöjä suhteessa muihin etnisiin ryhmiin. Puheenvuoroissa kuultiin esimerkkejä Etelä-Suomen saamelaisista, Unkariin kausittaisesti muuttavista suomalaisista, Sverdrovin alueen udmurteista, Permin alueen mareista, Tverin karjalaisista ja Ukrainan suomalais-ugrilaisista. Puhujat korostivat kansalaisjärjestötoiminnan roolia etnisen identiteetin vahvistamiseksi suomalais-ugrilaisten muuttajien parissa. Muuttoliikkeiden nähtiin rikastuttavan myös niiden alueiden kulttuuria, joihin muuttoa tapahtua. Ympäröivän yhteiskunnan asenne monikulttuurisuutta kohtaan on kuitenkin keskeisessä asemassa, jotta yksilöt kokevat identifioitumisen etniseen vähemmistöön mielekkääksi.

Toimenpiteitä etnisen identiteetin vahvistamiseksi tulisi kohdentaa etenkin niihin muuttaneisiin väestöryhmiin, joissa herkimmin tapahtuu assimilaatiota. Suomalais-ugrilaista väestöä koskevien tilastotietojen pohjalta todettiin, että assimilaatiota muihin etnisiin ryhmiin tapahtuu etenkin kaupunkeihin pysyvästi muuttaneen väestön jälkeläisten kohdalla. Ei pidä unohtaa, että muuttoliikkeet vaikuttavat myös niihin alueisiin, joilta väestöä muuttaa pois. Kaupungistumisen seurauksena maaseudun väestömäärä pienenee ja väestörakenne muuttuu, minkä seurauksena sosiaaliset ongelmat korostuvat lähtöalueilla. Toimenpiteitä tulisi siten kohdentaa myös lähtöalueiden ongelmien ratkaisemiseksi.

Alustajat esittivät analyysin suomalais-ugrilaisten kansojen demograafisesta tilanteesta 1800-luvun lopusta tähän päivään asti. Huomioitiin yleisesti, että suomalais-ugrilaisten kansojen väestö väheni, vaikka eri kansallisuuksissa tilanne ei ole suinkaan yksiselitteinen. Huomioitiin edelleen, että väestömäärä on vähentynyt vepsillä, inkeroisilla, nganasaneilla, nenetseillä ja hanteilla ja mansailla syntyvyys on kasvanut. Demografisen tilanteen parantamiseksi suomalais-ugrilaisilla kansoilla tarvitaan tavoiteohjelmia syntyvyyden kannus-

tamiseksi, elinajanodotteen pidentämiseksi sekä toimenpiteitä terveiden elintapojen lisäämiseksi.

Esitettiin varsin mielenkiintoisia tietoja kansallisten urheilulajien kasvusta ja kehityksestä: Hiihdon ”Ljampiada” Komin tasavallassa, venäläiset ja suomalaiset pelileikit, pallopelit, saappaan ja huovikkaan heitto Leningradin piirissä jne. Esitettiin monia esimerkkejä terveestä elämäntavasta kansallisten urheilulajien pohjalta, kansallisia perinteitä ja juhlia, erityisesti painotettiin tiivistä suhdetta suomalais-ugrialaisten kansojen eri sukupolvien välillä. Osallistujilta tuli ehdotus luoda luettelo (rekisteri) kansallisista urheilulajeista sekä järjestää suomalais-ugrialaisten kansallisten urheilulajien kilpailuja.

VII Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressin päätöslauselma

Me, VII Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressin edustajat ja osanottajat, toteamme, että nyky-yhteiskunnassa tapahtuvien syvällisten muutosten seurauksena yhä useammat kansojemme edustajat panevat toiveensa ihmisoikeuksiin ja ihmisarvoon sekä kansojen ja kansallisten vähemmistöjen oikeuteen säilyttää kielensä ja kulttuurinsa etnisen identiteettinsä perustana.

Toteamme, että liikkeemme perustuu I Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressissa Syktyvkarissa vuonna 1992 laadittuun Maailman suomalais-ugrialaisten kansojen yhteistyön peruseriaatteita, päämääriä ja tehtäviä koskevaan julistukseen. Liikkeemme tukee kansalaisjärjestöjä, valtiollisia rakenteita ja muita järjestöjä niiden toiminnassa suomalais-ugrialaisten kansojen identiteetin, kielten ja historiallisen ja kulttuurisen perinnön säilyttämiseksi sekä käyttämiseksi nykyisessä koulutus- ja kulttuuripolitiikassa. Suomalais-ugrialaisten liike säilyttää asemansa yhteiskunta-elämässä kansalaisyhteiskunnan tärkeänä elementtinä. Vahvistamme, että suomalais-ugrialaisten liikkeen työpöytäjärjestyksen muodostamisessa noudatetaan kansojen edustajien suoran osallistumisen periaatetta.

Näinä vuosina on tehty paljon kielten ja kulttuurien kehittämiseksi sekä äidinkielen, kansojen historian ja perinnekulttuurien sisällyttämiseksi koulutusjärjestelmään. Suomalais-ugrialaisten liikkeen ansiosta yhteiskunnassa on opittu ymmärtämään paremmin etnokulttuurisen omaperäisyyden arvo tärkeänä maiden ja alueiden kulttuurisen ja sosiaalis-taloudellisen kehityksen voimavarana, joka myös edesauttaa alueellisen talouselämän kehitystä.

Viime aikoina erityisesti nuoret ovat aktivoituneet suomalais-ugrialaisten liikkeessä. Nuoret tiedostavat oman vastuunsa kansojensa kielten ja kulttuurien oppimisen jatkuvuuden varmistamisessa, he hyödyntävät nykyaikaisia tietoteknologiaratkaisuja, jotka on suunnattu kaikille väestöryhmille ja kansoille. Nuorten mukanaolo suomalais-ugrialaisten toiminnassa antaa lisää varmuutta liikkeen kehityksen jatkumisesta ja kansalaistoiminnan eri osa-alueita kattavan yhteistyön laajenemisesta.

VII Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressi, määritellesään Kongressin pääteemaksi *Suomalais-ugrialaisten kansat – kohti kestävästä kehitystä*:

- ilmoittaa tukevansa YK:n hyväksymää vuoteen 2030 ulottuvaa kestävästä kehityksen agendaa, joka tähtää koko ihmiskunnan elämänlaadun kohentamiseen taloudellisia edellytyksiä laajentamalla ja hyvinvointitasoa nostamalla sekä ympäristönsuojelun keinoin,
- korostaa, että kulttuurisen monimuotoisuuden säilyttäminen on tärkeää, jotta kansojensa oikeus etniseen kehitykseen perinteisillä asuinpaikoillaan voisi toteutua,
- vahvistaa sitoutuvansa kansainvälisen yhteisön 2000-luvun taitteessa humanistisen lähestymistavan pohjalta kehittämään kestävästä kehityksen konseptiin. Demokratia, ihmisoikeudet, kestävyys- ja sosiaalinen kehitys ovat sidoksissa toisiinsa. Taloudellisen kehityksen tehtävänä on varmistaa edellytykset hyvinvoinnille, ympäristön säilymiselle sekä moraalisten ja kulttuuriarvojen toteutumiseksi yhteiskunnan kulttuurisen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi.

Tässä yhteydessä me

- pidämme keskeisimpänä kaikkien väestöryhmien oikeutta osallistua etujaan koskevaan päätöksentekoon;
- kannustamme vahvistamaan edelleen valtionviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan välistä kumppanuutta, kehittämään mekanismeja ja muotoja ohjelmien ja hankkeiden valmistelemiseksi, valvomaan niiden toteutusta, tuloksia ja arviointia;
- toteamme, että kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa humanistisen lähestymistavan kautta mitä tärkeimpänä tehtävänä on varmistaa (mm. koulutusjärjestelmän kautta sekä tiedotus- ja valistuskampanjoin) kansalaisjärjestöjen, paikallisen yhteisön viranomaisten ja elinkeinoelämän edustajien valmiudet osallistua dialogiin. Dialogin tulee olla

läsnä kaikissa päätöksentekovaiheissa, kun pyritään luomaan suotuisat edellytykset maan, alueen ja paikallisen yhteisön kestäväälle kehitykselle.

Katsomme, että kansainvälisten oikeudellisten yleisnormien ja -periaatteiden mukaan tapahtuva suomalais-ugrilaisen yhteistyön kehittäminen tulee kasvattamaan siihen osallistuvien kulttuurista ja koulutuksellista potentiaalia, edistämään suomalais-ugrialaisten kansojen vastavuoroista rikastumista. Se vahvistaa monipuolisia ystävyysuhteita ja avaa samalla uusia mahdollisuuksia kansojemme ja maidemme rauhanomaiselle ja kestäväälle kehitykselle.

17.6.2016

Lahti, Suomi

Kongressin osallistujat kansoittain

ENETSIT

Delegaatti

Bolina Zoya

Taimyirin kansantaidetalo

HANTIT

Delegaatti

Prasina Karina
Randoma Anna

Obinugrilaisten kansojen nuorisjärjestö
Venäjän federaation suomalais-ugrilaisten kansojen assosiaatio

Tarkkailijat

Alferova Liudmila
Bank Viktor
Bogordaev Ruslan
Dyatlova Tayana
Ishtimirova- Posokhova
Alla

Hantien ja mansien autonominen piirikunta – Jugra
Spasenie Yugry'n nuorisjärjestö
Obin-ugrilaisten nuorten järjestö
Jugra valtiollinen yliopisto

Miliakova Larisa
Ryabchikova Zoya

Hantien ja mansien autonominen piirikunta – Jugra Obinugrilaisten kansojen teatteri "Aurinko"
Obin-ugrilaiset nuoret (MOOUN)
Herzen yliopiston Pohjoisten kansojen instituutin uralilaisten kielten tiedekunnan dosentti

Siazi Antonina
Sigiletov Vitalii
Sobianina Liubov
Vlasova Olga

GAU DPO YaNAO Alueellinen koulutuksen kehitysinstituutti
MAFUN Hantien ja mansien autonominen piirikunta – Jugra
Tjumenin alueen suomalais-ugrilainen kulttuurikeskus
Obinugrilaisten kansojen nuorten järjestö

INKERILÄISET

Delegaattit

Korosteleva Khilia
Mullonen Irma
Ostonen Viljo-Ivan
Parkkinen Susanna
Poliakov Dmitrii
Tolstykh Marina
Tupin Toivo
Uimanen Olga

Pihkovan järjestö "Pikku inkeri"
Inkerin liitto
Leningradin alueen vapaaehtoinen inkerinsuomalaisten yhdistys Inkerin Liitto
Pietarin Inkerin Liitto
Inkerin Liitto
Karjala-Suomi-seura
Suomen Inkerin Liitto
Inkerinsuomalaisten liitto, Pietari

Tarkkailijat

Dubinskaya Nina
Fomin Nikolay
Huttunen Vesna-Laine
Marchenko Vladimir

Inkerikeskus ry
Moskovan Suomalais-ugrilaisten kansojen järjestö" (OFUN)
Inkerikeskus ry
Moskovan suomalais-ugrilaisten kansojen liitto

INKEROISET

Delegaattit

Glavan Elizaveta
Konkova Olga
Matelega Galina
Prigaro Liubov

Inkerin liiton osasto "Inkeröisten ja vatjalaisten seura"
Leningradin alueen alkuperäiskansojen keskus
Alueellinen inkeröisten Shoikula-järjestö
Alueellinen inkeröisten Shoikula-järjestö

Tarkkailija

Harakka-Zaitsev Dmitry

Alueellinen inkeröisten Shoikula-järjestö

KARJALAISET

Delegaattit

Chigrina Nina
Evgrafova Marina
Gerasimova Galina
Kalmykova Nadezda

Tverin Karjalaisten kulttuuriautonomia
Tverin Karjalaisten kulttuuriautonomia
Karjalan kielen ja kulttuurin Uhut-seura Kalevala-kylä
Karjalan Rahvahan Liiton edustajakokouksen valtuusto;
Karjalan tasavallan kulttuuriperintö -rahasto
Karjalan Rahvahan Liiton edustajakokouksen valtuusto
Tverin Karjalaisten kulttuuriautonomia "Tverin Karielat"

Kleerova Tatiana
Kolosvetova Inna

Lukin Vladimir
Ogneva Olga
Zhihtcova Tatiana
Hakala Herman
Kilpeläinen Hannu
Linna Eeva-Kaisa

Aunuksen karjalaiset- järjestö
Nuori Karjala -järjestö
Tverin Karjalaisten kulttuuriautonomia
Lyydiläinen Seura ry
Karjalan Kielen Seura
Karjalan Sivistysseura

Tarkkailijat

Antonova Natalia
Chesnokova Natalia
Chuburova Alina
Dembitskaia Tatiana
Efremova Ekaterina
Evgrafov Oleg
Gokkoeva Olga
Hänninen Andreas
Ishkina Natalia
Karlova Olga
Konovalova Lidiia
Kruglova Nataliia
Limarenko Olga
Louhikoski-Alasuutari
Terttu
Makarov Aleksei
Minvaleev Sergei
Oborina Anna
Pogrebovskaia Irina
Semenova Arina
Sinitckaia Natalia
Suutari Pekka
Toppinen Teemu
Tuomi Andrei
Volkov Aleksander
Vorobei Natalia
Zakharova Olga

Alkuperäiskansojen ja julkisen diplomatian tukikeskus ”Nuori Karjala”
Karjalan lähde - järjestö
Nuori Karjala
Nuori Karjala
Prääsän piirin kansalaisaloiterahasto ”Melnitsa”
Tverin alueen nuorisojärjestö
Karjalan kielen kodi

Nuori Karjala

Karjalan lyydiläiset
Karjalan lähde - järjestö

Karjalan Sivistysseura ry
Periodika-kustantamo
Nuori Karjala
KULSI ry (Kulttuurisilta)
Nuori Karjala
Karjalan Rahvahan liitto
Karjalan Rahvahan Liitto
UEF, Karjalan tutkimuslaitos
Lyydiläinen seura
Karjalan Rahvahan liitto
Karjalan Kielen Seura
Karjalan Rahvahan Liitto
Prääsän Pyhäjärven perinnejärjestö

KOMILAISET

Delegaatit

Averina Olga
Chumakova Irina
Gabusheva Galina
Ivanova Elena
Khoziainova Elena
Kirusheva Lubov
Konyukhov Alexey
Markov Valeriy
Mikheeva Nadezhda
Muravev Vladimir
Nesterova Nina
Ostapova Zoya
Plecheva Irina
Politova Liubov
Popova Galina
Sazhina Iana
Vasilkiv Valentina

Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”

Tarkkailijat

Barakhova Tatiana
Barakovskii Mikhail
Bazhenova Anna
Björk Anna
Burl'ykina Maiia
Butyreva Galina
Chuprov Vasily
Emelyanov Sergei

Venäjän Suomalais-ugrilainen kulttuurikeskus
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Venäjän Suomalais-ugrilainen kulttuurikeskus
M.A. Casténiin seura
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike ”Komi voityr”
Kansainvälinen taide- ja kulttuurikeskus

Fedina Marina
Gabov Afanasy
Gabov Mihail
Ignatov Stepan
Ignatova Emilia
Khoziaïnova Natalia
Kornilova Zoia
Ladanova Galina
Limerova Valentina
Markova Liudmila
Mikhailov Andrei
Nizovtseva Margarita
Parhachev Alexandr
Samarina Valentina
Savenko Olga
Sedusova Natalia
Shakhova Natalia
Sivkova Anna
Trosheva Valentina
Vedernikova Galina
Vetoshkina Elena
Vezhlihtseva Natalja
Zhideleva Valentina

Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"

M. A. Castrénin seura
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Komi Gor tv- ja radioyhtiö
Alueiden välinen kansallinen liike "Komi Voityr "
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Komi Gor tv- ja radioyhtiö
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Komi Gor tv- ja radioyhtiö

Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Anbur kustannusyhtiö
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"
Alueiden välinen yhteiskunnallinen liike "Komi voityr"

KOMI-PERMJAKIT

Delegaatti

Mekhonoshina Yulia

Venäjän federaation Suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio RF AFUN

Tarkkailijat

Deryabin Andrey
Iefymyshch Nadiia
Maiburov Dmitrii

Ltd Tuotanto "Ugor"
Ukrainan uralilaisten kansojen liitto
Järjestö "Gort Kitzet"

KVEENIT

Delegaatti

Lantto Juha-Pekka
Seppola Bjørnar
Seppola Leif Bjørnar
Pedersen
Tainio Juha

Kveenimayhdistys
Kveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet Norja

Kveenimayhistys-Kvenlandsförbundet
Kveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet

Tarkkailijat

Basso Evy Margaretha
Blomstrand Figenschou
Sofie
Dalvik Ellen Laura
Karvonen Finn Hugo
Eriksen
Kievari Anu
Koikkalainen Päivi
Kokkonen Maria
Lantto Kaisu Anneli
Nilsen Väinö Terje
Viinikka-Kallinen, Anitta
Winsa Birger

Norske Kveners Forbund/Ruijan kveeniliitto

Norske Kveners Forbund/Ruijan kveeniliitto
Kveenimaayhistys-Kvenlandsförbundet

Kveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet Norja
Kveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet
Kveenimaayhistus
KKveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet Norja
Kveenimayhdistys
Kveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet Norja
UiT The Arctic University of Norway
Kveenimaayhistys/ Kvenlandsförbundet

LIVILÄISET

Delegaatti

Marinska Dženeta

Liiviläisten liitto "Livöd It"

MANSIT

Delegaatti

Bakhtiyarova Tatyana
Popova Svetlana
Zorina Liubov

Obinugrilainen tutkimus- ja kehitysinstituutti
Obinugrilainen tutkimus- ja kehitysinstituutti
Sosvan kulttuuritalo

MARIT

Delegaattit

Aleksandrov Eduard
Bikmurzin Pavel

Gaisin Alexander
Kudriavtcev Aleksei
Kuklina Elvira
Mochaev Valerii

Popova Raisa
Vasiutin Mikhail

Yleismarilaisen neuvoston puheenjohtaja
Venäjän federaation Suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio
RF AFUN neuvoston jäsen
Yleismarilainen neuvosto
Yleismarilainen neuvosto

Venäjän federaation Suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio
RF AFUN neuvoston jäsen
Venäjän federaation Suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio RF AFUN
Venäjän Federaation suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio,
varapuheenjohtaja

Tarkkailijat

Glushkova Zoja
Hämäläinen Svetlana
Koshkina Natalia
Kozlov Vladimir
Kudryavtsev Vitali
Petrov Vasily
Rechkin Denis
Shabdarov Nikolay
Shabdarova Ekaterina
Shkalina Galina
Tokpulatov Vladimir

Marin perinneuskonto, Marin naisunioni "Saskavy"

Kulttuuriseura ViiAr
Alueellinen järjestö "Mari Ushem" ("Marin liitto")

Mari U Vij nuorisojärjestö
Kirjeenvaihtaja-kuvaaja lehti «Mari El», Aikakauslehti «Mari Sandalyk»
Alueellinen järjestö "Mari Ushem" ("Marin liitto")
Leningradin alueen marilainen kulttuuriautonomia "Shii korno"
Marin valtionyliopisto, Joshkar-Ola
Mari U Vij nuorisojärjestön puheenjohtaja,

MORDVALAISET

Delegaattit

Iakunchev Mikhail
Kolesnikova Liubov
Kuzmin Mikhail
Mishanin Yuri
Sedoikin Vladimir
Tultaev Petr

Mordvan valtiollinen Jevsejevin pedagoginen instituutti
Samaran lehti "Valdo oime"
Orenburgin aluesairaala
Mordvan valtionyliopisto
Raduga-osakeyhtiö
Venäjän federaation Suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio RF AFUN

Tarkkailijat

Arkhipov Aleksandr
Astaikina Inna
Kabaeva Nadezda
Klaver Christine
Nikolashina Olga
Pervushkin Aleksandr
Presniakova Valentina
Shchukin Evgenii
Spiridonova Ekaterina
Spirkina Ezhevika
Uchevatkin Alexander

Suomalais-ugrilainen lehti
Mordvan valtionyliopisto
SIL International
Kazakstanin Pavlodarin alueen etnokulttuuristen yhteisöjen valtiollinen järjestö
Penzan valtionyliopisto
Tjumenin alueen suomalais-ugrilainen kulttuurikeskus
Venäjän federaation Suomalais-ugrialaisten kansojen assosiaatio RF AFUN
Izvestia Mordovii -lehti
Oyme bändi
Ersän nuorisojärjestö "Erzion"

NENETSIT

Delegaattit

Kanyukova Elena
Khanzerova Irina

Nenetsien järjestö "Yasavei"
Nenetsien järjestö "Yasavei"

Tarkkailijat

Kaniukova Valentina
Lapsuy Anastasia
Yamkina Elena

Nenetsien järjestö "Yasavei"
Elokuvaohjaaja
Krasnojarskin alueen Taimyryn alkuperäiskansojen järjestö

NGANASANIT

Delegaatti

Zhovnitckaia Svetlana

Taimyryn metodinen tiedotuskeskus

SAAMELAISET

Delegaatit

Ageev Andrei
Ageeva Anfisa
Kirillova Valentina
Kumpulainen Rita
Nystø Sven Roald
Pautamo Ellen-Maarit
Valle Aslak-Nils

Suomi-Venäjä-Seura
Arran Lule saamikeskus
Sámediggi - Saamelaiskäräjät

Tarkkailijat

Dugina Mariia
Kalmykova Marina
Seurujärvi-Kari Irja

”Saami nurrash”
”Saami nurrash”
Alkuperäiskansatutkimus HY, Saamen kielen ja kulttuurin tutkimusseura

SETUKAISET

Delegaatit

Kala Ingrid
Kauksi Ülle
Laaneots Annela
Leima Aarne
Leima Evelin
Maiak Kheliu
Raudoja, Ahto
Rieka Hörn
Sarv Öie
Taro Igor

Setukongressin Vanhimpien neuvosto
Setu käsityöstudio ja -galleria
Setumaan kuntaliitto
Seto Congress Council of Elders
Kansankulttuurikeskus
Petserin alueen setukaisten etnokulttuurinen seura
Setumaan kuntaliitto
Setu kulttuurirahasto
Setukongressi, vanhimpien neuvosto
Setukongressi, vanhimpien neuvosto

Tarkkailijat

Veriksoo Elena

Petserin alueen setukaisten etnokulttuurinen seura

SUOMALAISET

Delegaatit

Bargum Eva Marianne
Burtsoff Ari
Grünthal Riho
Hafeez Kirsi
Halla Tuulikki
Hannus Merja
Helttunen Anne
Kniivilä Irmeli
Kämäräinen Aune
Lappalainen Marja
Lehtinen, Ildikó
Linden Sakari
Mallinen Jukka
Nuolijärvi Pirkko
Pahomov Miikku
Ropponen Ville
Saraheimo Mari
Savonen Riku
Sjöstedt Seija
Tossavainen Jouni

Suomen PEN
Tverinkarjalaisten ystävät ry
Suomalais-ugrilainen Seura
Sukukansojen ystävät ry
Karjalan Sivistysseura
Suomi-Venäjä-Seura
Äidinkielen opettajain liitto
Suomi-Unkari Seura - Finn-Magyar Társaság ry
Inkerin kulttuuriseura
M. A. Castrénin seura
Kalevalaisten Naisten Liitto
Suomalaisuuden Liitto
Suomalais-venäläinen kansalaisfoorumi
Tuglas-seura
Karjalan ja sen sukukielten tutkimusseura ry
Kiila ry.
HYY Sukukansavaliokunta
Suomi-Venäjä-Seuran Länsi-Suomen piiri
Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto - Sverigefinska Riksförbundet
Suomen Kirjailijaliitto

Tarkkailijat

Ahonen Anneli
Ahtiainen Henriikka
Arjava Antti
Eriksson Suvi
Haapola Ilkka
Hakala Anna
Hakkarainen Jussi-Pekka
Hassi Satu
Hentinen Aimo
Himanan Hannu

Kongressin tiedotusryhmä
Suomen Suurlähetystö Moskovassa
Suomen kulttuurirahasto
SIL International
Lahden Suomi-Unkari Seura ry
Ulkoasiainministeriö, Venäjän yksikkö
Kansalliskirjasto
Eduskunta, ympäristövaliokunta
Hollolan Nuorisoseura ry
Suomen Suurlähetystö Moskovassa

Häikiö Kristiina	Helsingin yliopisto, Poliittikan ja talouden tutkimuksen laitos
Högnabba-Lumikero Cita	Finnagora kulttuurikeskus Unkari
Immonen Anna-Mari	Kansallismuseo / Museovirasto
Iskanius Sanna	Suomi-Venäjä-Seura
Joki Leena	Tverinkarjalaisten ystävät ry.
Kaivosoja Riitta	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kallio Virve	Helsingin kuvataidekoulu
Karppinen Isto	
Kellner Alexandra	Sukukansojen ystävät ry
Ketokoski Anja-Riitta	International Law Association
Kinnunen Hilikka	Suomi-Venäjä-Seuran Malmin seudun osasto
Kivikoski Mikko	Suomen pääkonsulaatti Pietarissa
Kokkonen Paula	
Kurkina Victoria	Kansalliskirjasto
Laakso Anita	Raamatunkäännösinstituutti
Lallukka Seppo	asiantuntija
Langerak Norman	Sukukansojen Ystävät
Laurila Aila-Liisa	Karjalan Sivistysseura/Karjalan Heimo
Lehikoinen Anita	Kansiapäällikkö, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lehtomäki Paula	Valtioneuvoston kanslia
Leppänen Inka	Suomen Moskovan suurlähetystö
Liivala Marja Elina	Ulkoasiainministeriö
Lindén Jarmo	Suomi-Venäjä-Seura
Liukko Anna-Maria	Cultura Säätiö
Lummepuro Maija	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lyytikäinen Laura	asiantuntija
Moring Kirsikka	M. A. Castrénin seura
Murto Anna-Liisa	M. A. Castrénin seura
Mäkinen-Ripatti Riitta	
Narinen Kirsti	Suomen Viron suurlähetystö
Nepponen Olli	Suomi-Venäjä-Seura
Nieminen Matti	Ulkoasiainministeriö
Nissinen Hanna	Ulkoasiainministeriö
Ojala Anneli	Cultura Säätiö
Pasanen Saara Annika	asiantuntija
Puura-Märkälä Anneli	Ulkoasiainministeriö
Ranta Svetlana	
Rossi Merja	Kouvolan Suomi-Unkari Seura
Saarikivi Janne	Helsingin yliopisto
Saarikko Tertta	
Salo Merja	M. A. Castrénin seuran hallituksen jäsen, Suomalais-Ugrilaisen Seuran yliasiamies
Sarvanti Risto	Sosiaali- ja terveysministeriö
Saure Annamari	Äidinkielen opettajain liitto
Savander Arto	Lahden Suomi-Unkari Seura
Siitonen Elena	Venäläinen kulttuuriseura "Lyyra" ry
Survo Vera	Luonto ja terveys ry (Aurora historian kerho)
Talonpoika Liisa Maria	Ulkoasiainministeriö
Talvitie Heikki	Suomi-Venäjä-Seura
Tuomi-Nikula Petri	Suomen Unkarin suurlähettiläs
Turkia Markku	Suomi-Venäjä-Seura
Ukkonen Marja Riitta	
Uusipaikka Sirkka	Kouvolan Suomi-Unkari Seura
Uusitalo Tanja	
Vainio Kaisa	Kongressin tiedotusryhmä
Valkonen Martti	
Vento Urpo	
Viinanen Riitta	
Öhman Riitta	OP Pohjola / Suomi-Venäjä-Seura
Öhman Tapio	Suomi-Venäjä-Seura
Järjestäjät	
Alava Outi	Suomi-Venäjä-Seura
Jokela Merja	Suomi-Venäjä-Seura
Kauppinen Olga	Suomi-Venäjä-Seura

Kärkkäinen Markku
Lepistö Maria
Linna Taru
Moilanen Matti
Muurama Kirsi
Mäkinen Tuija
Paavilainen Marja
Ruponen Sisko
Semenova Marina
Sirkiä Jouni
Tirri Soile
Väisänen Mervi

Suomi-Venäjä-Seura
Suomi-Venäjä-Seura Itä-Suomen piiri
Suomi-Venäjä-Seura
Suomi-Venäjä-Seura
Suomi-Venäjä-Seuran Etelä-Suomen piiri
Suomi-Venäjä-Seuran Länsi-Suomen piiri
Suomi-Venäjä-Seura
Suomi-Venäjä-Seura
Suomi-Venäjä-Seuran Etelä-Suomen piiri
Suomi-Venäjä-Seuran Turun piiri
Suomi-Venäjä-Seura Pohjois-Suomen piiri

UDMURTIT

Delegaattit

Kasatkin Sergei
Kondrateva Natalia
Yagutkina Marina

Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”

Tarkkailijat

Bazilevskikh Elena
Buranova Larisa
Egorov Iurii
Ishmatova Tatiana
Kazakova Natalia
Khakimov Eduard
Khakimova Svetlana
Lekomtceva Evgeniia
Riabina Elena
Riabinina Zinaida
Shkliäev Aleksei
Slesareva Elena
Strelkov Nikolai
Zagrebini Aleksei
Zolotareva Maria

Kazanin udmurttyhteisöt -järjestö
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Udmurttien nuorisojärjestö Shundy (Aurinko)
Ugrin Paikka Finno-Ugric Point Oy
Ugrin Paikka Finno-Ugric Point Oy
Etninen keskus Zhivitsa
Udmurttyhteisöt -järjestö
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”

Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”
Alueiden välinen organisaatio ”Udmurt Kenesh”

UNKARILAISET

Delegaattit

Berecki András Dr.
Csepregi Márta
Csernicskó István
Csúcs Sándor Dr.

Eötvös Loránd Yliopisto; Suomalais-ugrilainen tiedekunta, Unkari-Virola seura
Eötvös Loránd Yliopisto; Suomalais-ugrilainen tiedekunta, Unkari-Virola seura
Antal Hodynka Institute, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute
Pázmány Péter Catholic University in Piliscsaba; Suomalais-ugrilainen tiedekunta, Reguly Antal seura

Gadó György Pál
Gecse Géza Dr.
Kozmács István

Metsätalousinsinööri, ekologi, elokuvaohjaaja
Eötvös Loránd Yliopisto; Nyky- ja maailmanhistorian tiedekunnan Aspect-klubi
Szegedin yliopisto, Nitran yliopiston Keski-Euroopan tutkimuksen tiedekunta, Slovakia

Lázár Imre Dr.

Kahdenvälisten suhteiden osaston johtava neuvos, Inhimillisten voimavarojen ministeriö

Molnár-Bodrogi Enikő
Nanovfzsky György Dr
Pach János
Pusztay János
Rubovszky Éva
Ruttkay-Miklán Eszter
Salánki Zsuzsanna
Seke Natalia
Szalay-Bobrovniczky Vince
Szió Enikő Virág Dr.
Vančo Ildikó

Babes-Bolyai Yliopisto, Unkarilaisen kirjallisuustieteen osasto (Koloszvár)
Suomalais-ugrilaisten maailmankongressien Unkarin kansallinen järjestö
Pécsin yliopisto tohtorikoulu
Professori, Nitran yliopiston Keski-Euroopan tutkimuksen tiedekunta, Slovakia
Suomalais-ugrilaisten maailmankongressien Unkarin kansallinen järjestö
Reguly Antal museo ja kansantaidekeskuksen johtaja
Eötvös Loránd Yliopisto; Suomalais-ugrilainen tiedekunta
Eötvös Loránd Yliopisto; Suomalais-ugrilainen tiedekunta
Unkarin ulkoasiain- ulkomaankauppaministeriö
Eötvös Loránd Yliopisto; Suomalais-ugrilainen tiedekunta, Unkari-Suomi-Seura
Nitran yliopiston Keski-Euroopan tutkimuksen tiedekunta, Slovakia

Tarkkailijat

Antal Gergely
Fehérné Korencsi Krisztina
Gábor Richly

Suomalais-ugrilaisten maailmankongressien Unkarin kansallinen järjestö
Unkarin kulttuurikeskus Helsinki

Gáll Attila
Haaparanta Anja Anita
Horváth Iván Dr.

Kántor Zoltán
Kimmel Leila
Kovács Ottília
Kövesdi Lilla Dóra
Lengyel Zsolt Dr.
Lőrincze Péter
Magyar Tibor
Pachné Heltai Borbála Éva
Szoboszlai András Dr.
Timár Bogáta
Waliduda Dániel Péter

Suomalais-ugrilaisen kulttuurin pääkaupunki 2016 Iszkaszentgyörgy
Pécsin Unkari-Suomi-Seura
Eötvös Loránd Yliopisto; Unkarin kulttuuri-, tiede- ja tiedotuskeskus,
Unkarin suurlähetystö, Moskova
Kansallinen politiikan tutkimuslaitos
Suomalais-ugrialaisten maailmankongressien Unkarin kansallinen järjestö

Suomalais-ugrialaisten maailmankongressien Unkarin kansallinen järjestö
Paikallishallinto Veszprém
Presidentin neuvonantaja, Yrittäjien ja työnantajien kansallinen järjestö
Unkarin tiedeakatemian lingvistiikan instituutti
Unkari-Suomi yhdistys, Veszprém
Suomalais-ugrialaisten maailmankongressien Unkarin kansallinen järjestö
Suomalais-ugrilaisen kulttuurin pääkaupunki 2016 Iszkaszentgyörgy

Unkarin Parlamentin, ministeriöiden ja suurlähetystön delegaatio

Csaholczy László
Gyopáros Alpár Ádám
Hoppál Péter Dr.
Józsa István, Dr.
Lupták Zoltán
Ojala Sinikka
Országih Veronika
Szigeti Judit
Vécsey László József

Inhimillisten voimavarojen ministeriö
Unkarin kansalliskokous
Valtiosihteri kulttuuriasiat, Inhimillisten voimavarojen ministeriö
Unkarin kansalliskokous
Unkarin suurlähetystö
Unkarin suurlähetystö
Unkarin kansalliskokous
Unkarin suurlähetystö
Unkarin kansalliskokous

VATJALAISET

Delegaattit

Iliina Marina
Kuznetcova Ekaterina

Vatjalaiskulttuurin museo
Vatjalaiskulttuurin seura

VEPSÄLÄISET

Delegaattit

Aprodu Iuliia
Chirkova Larisa
Kharitonova Elizaveta
Kovalskaya Nadezhda
Lebedeva Valentina
Mikulich Natalia
Smirnov Grigory
Smirnova Olga
Strogalshchikova Zinaida
Zhukova Olga

Vepsäläisen kulttuurin seura
Vepsäläisen kulttuurin seura
Vepsän kulttuuriseura
Vepsäläinen kulttuuritalo
Vepsän kulttuuriseura
Vepsäläisen kulttuurin seura

Borisovon koulu
Vepsäläisen kulttuurin seura
Vepsäläisen kulttuurin seura

Tarkkailijat

Ankhimova Anna
Konoshenko Anastasiia
Korenkova Natalia
Korenkova Nina
Kutsenko Gulvaira
Kuznetcov Igor
Lapikova Maria
Leonteva Elena
Novikova Natalya
Siragusa Laura
Strogalshchikova Polina
Vasilev Petr
Zaguliaeva Liudmila
Zaitceva Nina
Zarubalova Marina
Zaytseva Olga

Vepsän kulttuuriseura
Soutjärven peruskoulu
Prionezhkin kunta
Šokšun vepsän kyläasutuksen peruskoulu
Alkuperäiskansojen tiedotus- ja koulutusverkko
Vologdan alueen Babaevskin piirin hallinto
Leningradin alueen vepsäläisen kulttuurin järjestö Vepsaria
Vepsän kulttuuriseura
Etnologian ja antropologian instituutti, Venäjän tiedeakatemia
Aberdeenin yliopisto, Skotlanti
Vepsän kulttuuriseura

Kujan peruskoulu, Babajevo, Vologdan alue
Venäjän tiedeakatemian Karjalan tiedekeskuksen kielen, kirjallisuuden ja histo-

Vepsän kulttuuriseura, FI-RU Media Services
Juminkeko-säätiö

VIROLAISSET

Delegaatit

Arukask Madis	Tarton yliopisto Tartu Ülikool
Heinapuu Andres	Taarauskoisten ja viiruskoisen Viron kota
Jääts Indrek	Viron kansallismuseo Eesti Rahva Muuseum
Kama Kaido	Võro Selts VKKF Võro Society
Kõivupuu Marju	Tallinnan yliopisto Tallinna Ülikool
Leege Eda-Riin	Tarton yliopisto/Fenno-Ugria Noored
Lõhmus Jaak	Tallinnan yliopiston filmi- ja mediakoulu
Lõhmus Maarja	Elias Lönnroti Selts/Elias Lönnrot seura
Prozes Jaak	Fenno-Ugria säätiö
Raudalainen Viia-Kadi	Fenno-Ugria säätiö
Ruukel Aivar	Soome-Ugri Toidukultuuri Selts/ Finno-Ugric Cuisine Society
Ruul Kirsti	Fenno-Ugria säätiö
Seilenthal Tõnu	Tarton yliopisto Tartu Ülikool
Siimer Mart	Eesti Heliloojate Liit/Viron säveltäjäliitto
Sikk Rein	Fenno-Ugria säätiö
Soonvald Urmo	Express Media As
Soosaar Sven Erik	Wikimedia Estonia MTÜ Wikimedia eesti
Summatavet Kärt	Eesti Kunstnike Liit / Estonian Artists' Association
Suvi Käbi	Tarton yliopisto/Fenno-Ugria Noored
Vallikivi Arvo	Suomalais-ugrilainen kirjallisuusseura Soome-ugri Kirjanduste Ühing

Tarkkailijat

Abrosimova Natalia	Ersä kulttuuriyhdistys Sjatko
Anisimov Nikolai	Udmurttyihdistys YUMSHAN GUR
Ermakov Natalia	Viron Mordva-yhdistys
Järv Madis	Viron kulttuuriministeriö
Kippasto Anu	Viron suurlähetystö
Kirt Elena	Udmurttyihdistys Ošmes
Kuznetsov Nikolay	Tarton yliopisto
Lastochkina Elena	Marin liitto
Mishina Anna	Tarton mariyhdistys
Raid Juku-Kalle	Viron ihmisoikeusinstituutti
Saar Indrek	Viron kulttuuriministeri
Skrypchenko Olga	Krimin tasavallan virolaisten alueellinen kulttuuriautonomia
Skripchenko Raber	
Victoriya	Krimin tasavallan virolaisten alueellinen kulttuuriautonomia
Suurväli Piret	Viron yleisradio
Toompere Pille	Viron suurlähetystö, Helsinki
Tõnnov Tiit	Lappeenrannan Tuglas-seura
Yamurzina Lyudmila	Tallinnan mariyhdistys

KUTSUTUT ASIAANTUNTIJAT

Chalmers, Douglas Dr.	Glasgow'n yliopisto
Djachkov Mark	Moskovan sosiaalialan valtionyliopisto
Edygarova Svetlana	Helsingin yliopisto
Kronman Gunvor	Suomen Unesco/toimikunnan jäsen
Ljange Margarita	Etnisen journalismin kilta
Prina Federica	Glasgow'n yliopisto
Protasova Ekaterina	Helsingin yliopisto
Rueter Jack	Helsingin yliopisto
Smith David	Glasgow'n yliopisto
Tsykarev Alexey	YK:n Alkuperäiskansojen oikeuksien asiantuntijamekanismin puheenjohtaja.

VENÄJÄN FEDERAATION DELEGAATIO

Avcinov Vjacheslav	Venäjän Suurlähetystö Helsingissä
Kondratovich Gleb	Venäjän Suurlähetystö Helsingissä
Markov Valeriy	Federaationeuvosto
Rumyantsev Aleksandr	Venäjän Suomen suurlähettiläs
Vodopjanov Viktor	Venäjän Suurlähetystö Helsingissä
Zhuravski Aleksandr	Venäjän varakulttuuriministeri

LAHDEN KAUPUNGIN EDUSTAJAT

Alaluukas Essi	LADEC Lahti Region Development
Forsman Rajja	LADEC Lahti Region Development
Granqvist Tiina	Lahden kaupunki
Hildén Sirkku	Lahden kaupunki
Karhos Matti	Lahden kaupunki
Kari Mika	Lahden kaupunki
Kirjonen Teemu	Lahden kaupunki
Kivekäs Riina	LADEC Lahti Region Development
Kortelainen Vuokko	Lahden kaupunki
Mauno Risto	LADEC Lahti Region Development
Moisio Heini	Lahden kaupunki
Mustonen Denis	Lahden kaupunki
Myllyvirta Jyrki	Lahden kaupunki, kaupunginjohtaja
Rantanen Jukka	LADEC Lahti Region Development
Rostedt Juha	Lahden kaupunki
Ruohonen Mirkka	Lahden kaupunki
Salmi Kari	LADEC Lahti Region Development
Silvennoinen Mari	LADEC Lahti Region Development
Simola Kirsti	LADEC Lahti Region Development
Tura Tomi	LADEC Lahti Region Development
Vainio Eero	Lahden kaupunki
Varjonen Marko	Lahden kaupunki

KONGRESSIIN OSALLISTUNEET TOIMITTAJAT

Ahlberg Alexandra	
Ahlberg Risto	Freelancer
Aho Merja	Freelancer
Astaikina Inna	Suomalais-ugrilainen lehti
BUZÁK Noémi	Unkarin uutistoimisto MTI
DEMÉNY Dóra Krisztina	Unkarin uutistoimisto MTI
Eerola Leena	VenäjänAika
Endre Szabo	Unkari
Gontar Nikolai	Kongressin tiedotusryhmä
Hietanen, Leena	Kansan Ääni
HULITZA Zoltán	Unkarin radio ja televisio MTVA
Häkkinen Lassi	Lahden kaupunki, viestintäpalvelut
Hörkkö Olli	Televisio
Isotalo Aki	
Konttinen, Jussi	Helsingin Sanomat
Kuorsalo Anne	Suomen Kuvalehti
Kurkikangas Esa	MTV3
Kuusivirta Sami	
Leppänen Hanna	Etelä-Suomen Sanomat
Nikolaev Vasily	Internetsivusto MariUver
Nisula, Katri	Ruotsin Radion suomenkielisen Sisuradio
Nutov Mirjam	Viron TV ja radio
Oittinen, Hannu	ELO-lehti / Tuglas-seura
Osipova Marina	Na Nevskom -lehti
Peltonen, Eero	Elore (www.elore.fi)
Podbereznyy Oleg	Na Nevskom -lehti
Riabinina Zinaida	Novaya gazeta -lehti
Sandell Markku	Yle uutiset
Sarje, Kimmo	Tiede&edistys
Shor Milla	Ulkoasiainministeriö, Eurooppa- ja lähialueviestinnän yksikkö
SILACHER Tamás	Unkarin radio ja televisio MTVA
Slesareva Elena	Minun Udmurtia -TV-kanava
Strömmer Rita	MTV3
Šubin Olga	ERR
Tulirinta, Sirpa Elina	Elonkehä - syväekologinen kulttuurilehti
Vainio, Kaisa	PrinttiMedia
Vänskä Juha	Ulkoasiainministeriö, Eurooppa- ja lähialue viestinnän yksikkö

TULKIT

Aladina Inna
Basargin Andrey
Bogdanov Jevgeni
Bogdanova Anzhelika
Frantseva Viktoria
Galinski Olga
Gokkoeva Olga
Kárpáti György
Kaverina Kseniya
Kempinen Mirja
Konopelko Grigori
Koryachkina Antonina
Lebovics Viktória
Mineev Vladimir
Novikova Iaroslava
Nummemees Irina
Pronin Galina
Repin Aleksei
Rybachuk Kseniia
Schönfeld Hanna
Serysheva Kristina
Shor Vladislav
Tchausova Victoria
Tsinovski Andrei
Tupin Toivo

TALKOOLAISET

Frondelius Helena
Haapaniemi Timo
Hagstroem Raila
Hvidlykke Taina
Kankkunen Janna
Kautonen Raija
Kilpeläinen Viktoria
Kokkonen Päivi
Leppänen Tomi
Matikainen Tuija
Nousiainen Anneli
Ouretski Ilja
Palokangas Aleksii
Salminen Minna
Tossavainen Raisa
Vähävuori Tuija

SUOMI VENÄJÄ SEURA

lahti2016.fucongress.org

THE CONSULTATIVE COMMITTEE OF FINNO-UGRIC PEOPLES

[facebook/fucongress2016](https://facebook.com/fucongress2016)

[#fucongress2016](https://twitter.com/fucongress2016)